БРАТЯ МОРМАРЕВИ
ЗАДАЧА С МНОГО НЕИЗВЕСТНИ

chitanka.info

ЧАСТ 1
ТРАБАНТЪТ С ОСЕМ ЦИЛИНДЪРА

1
ЧАСТ
Трабантът
с осем
цилиндра
Следва
Живко
Досьо
Патрин

1.
ВСИЧКО ЗАПОЧНА ТАКА

Беше май, най-хубавият месец от годината, когато всичко е потънало в свежа зеленина и въздухът е напоен с аромата на пробудилата се природа. Може да се каже нещо за слънцето и небето, особено за небето, което през май е толкова синьо, но известно е, че повечето деца прескачат подобни описания. Впрочем и за въздуха можеше да не се споменава, понеже в тази история не играе никаква роля, но за зеленината е важно — тя има известно значение в по-нататъшните събития.

По шосето от Пловдив за София пътуваше бял москвич с трима души в него — Живко, баща му и майка му. Връщаха се от обичайната неделна разходка сравнително рано, когато шосето не е много оживено. Отпуснат на предната седалка до баща си, Живко изглеждаше малко отегчен. Дванадесетгодишен, висок и слаб, с живо лице и чип, обсипан с лунички нос, той беше известен сред приятелите си с това, че лесно се пали и бързо изгасва. Записваше се във всички възможни кръжоци и опитваше всички достъпни за възрастта му спортове. Имаше собствена въдица и тенис-ракета, които събираха прах върху гардероба, а пръснатите на най-невероятни места пощенски марки напомняха за темброфилския му период. Напоследък събираше кибритени кутийки и притежаваше вече четиридесет и два броя. Живко изпитваше вътрешна нужда постоянно да се занимава с нещо ново и може би затова сега, седнал на предната седалка до баща си, скучаеше. Нямаше откъде да знае, че това пътуване е началото на една дълга история, твърде загадъчна и на моменти дори страшна.

Един запорожец мина край белия москвич и в момента на задминаването наду така нахално вносния си клаксон, че Живко подскочи.

— Давай, тате!

Бащата натисна газта и надмина запорожеца.

— А така! — одобри Живко, у когото състезателната страст беше подгонила вече отегчението. — Давай сега да минем и опела. Зад нас е

чисто.

Зад тях седеше майка му.

— Ще ти дам аз едно „давай“ — чу се строгият й глас. В колата тя винаги изпълняваше функцията на допълнителна спирачка.

Въпреки това бащата натисна педала на газта, защото искаше да угоди на сина си. Беше зает човек, технолог в голям завод, излизаше рано, по цял ден не се прибираше и вечер често закъсняваше по заседания. Но събботите и неделите посвещаваше изцяло на семейството и изпълняваше всички прищевки на Живко.

— Петьо! — обади се отново жена му, която тревожно гледаше качващата се стрелка на спидометъра. Тя не обичаше силните преживявания. Работеше като ветеринарна лекарка в институт и еднакво добре се справяше както с проблемите на животновъдството, така и с проблемите на своето семейство. Беше разсъдлива и трезва в оценките си и затова „запалянковщините“ на сина й (така преценяваше тя изблиците му на ентусиазъм в една или друга посока) я тревожеха.

Бащата даде мигач, изнесе се вляво и задмина колата, която гонеше.

— Хайде-е-е — зарадва се Живко. — Минахме и един опел.

Той не каза „стар опел“, а само „опел“. Каза го, сякаш опелът не пълзеше със седемдесет километра в час. Както всеки ентусиаст, и Живко виждаше нещата не такива, каквито са, а каквито искаше да бъдат.

— С деветдесет и пет го минахме, значи е карал с деветдесет и два километра! — добави Живко.

Той смяташе, че може да определи на око величини и разстояния с най-голяма точност. Ако го попиташе някой колко е висока например черешата в съседния двор, той никога не казваше около четири метра, а направо отсичаше — четири и четиридесет и три.

Баща му знаеше тази негова слабост и затова, когато Живко определи, че опелът се движи с деветдесет и два километра в час, се усмихна:

— Може и с деветдесет и три да е карал.

— Може — съгласи се Живко, без да схване ироническата на баща си.

Задминаха още една кола.

— Успокой се най-сетне! — обади се отново майката.

Бащата не й отговори. Такава му беше тактиката. Не спореше и обикновено правеше това, което е намислил.

— Голям шофьор си, тате! — възкликна Живко.

Похвалата зарадва бащата и той щедро обеща:

— След година ще ти давам да вкарваш сам колата в гаража.

— Аха! — обади се майката.

— Така де, ще ти давам да палиш и да даваш газ на място — би отбой бащата.

Караха вече по-спокойно и Живко се унесе в мислите си. Все пак приятно му беше, че на другия ден, понеделник, ще отиде на училище и ще може да се похвали на приятелите си. Щеше да съобщи за първото обещание, без да спомене корекцията. Помисли си — това не е лъжа, а само премълчаване. Но на тази възраст вече трябваше да знае, че който избира какво да каже и какво не, може много да излъже.

Живко внимаваше в клас, лесно помнеше и училището не му тежеше. Даже обичаше да ходи на училище — беше в един клас с най-добрите си приятели Досьо и Патри.

Та за училищните си приятели мислеше Живко и това бяха съвсем приятни мисли.

— Досьо казва — обади се той, — че няма двама души с еднакви отпечатъци на палците, а на малките пръсти можело, вярно ли е?

— Той поправи ли си двойката по геометрия? — попита майка му.

— Поправи я — отвърна Живко.

Край тях профуча кола и баща му се стресна.

— Трабант! — учуди се Живко. — С чужд номер.

— Сега ще му видим сметката — самоуверено каза бащата и натисна газта. Стрелката на спидометъра хукна като подгонена — 90, 95, 100. Но разстоянието между белия москвич и трабанта не намаляваше.

Чу се сирена. Бащата инстинктивно сложи крак на спирачката и сви плътно вдясно. Мина милиционерска кола.

— Гонят някого — каза бащата.

Постепенно, но сигурно милиционерската кола догонваше трабанта. Още малко и двете коли щяха да изчезнат зад големия завой. Насреща изскочи автобус и стоповете на милиционерската кола

светнаха. Трабантът се откъсна напред и преди да изчезне, Живко ясно видя как от него излетя нещо. Стори му се, че е пакет.

— Изхвърлиха нещо! — каза Живко.

— Изхвърлят излишния товар — пошегува се баща му.

— Петьо, спри, моля ти се! — извика внезапно майката.

Бащата отби вдясно. Майката слезе от колата и пое дълбоко въздух.

— Какво има?

— Не понасям бързото каране!

— Их, ма мамо! — съжали Живко.

Трабантът вече не се виждаше. Не се чуваше и сирената на милиционерската кола.

Мръкваше, когато потеглиха и шосето стана доста оживено. Караха бавно и нищо интересно не се случи. Впрочем на Живко и през ум не му минаваше, че се е случило нещо интересно през този неделен ден. По-късно Досьо щеше да му отвори очите, да подреди събитията в логичен ред, за да почне чорапът да се разплита бримка по бримка.

2.
БАСКЕРВИЛСКОТО КУЧЕ

Беше към седем часа сутринта. Денят обещаваше да е хубав, но делник в този час хората не мислят за времето, а бързат за работа. Трамваите по булевард „Шипченски проход“ минаваха един след друг и поглъщаха пътници. Не бързаха само учениците — до започване на училище имаше още половин час.

На спирката до улица „Васил Мулетаров“ пръв с чанта в ръка пристигна Живко и зачака приятелите си Досьо и Патри.

С тях той дружеше от пет години — ще рече, че се познаваха от първи клас. Най-напред се запозна с Досьо. Досьо, който беше нисък и пълен, го блъсна, без да иска, през първото в живота му междучасие и Живко му каза:

— Защо се блъскаш, бе шишко!

Досьо му отвърна най-спокойно:

— Ела да ти кажа нещо!

Отведе го към мазето, спря го на първата площадка, огледа се и бързо му заши един шамар, така както възрастните бият шамари на децата си. После го предупреди, че ако пак се опита да го обиди, ще го набие пред всички. Живко разбираше от дума, повече не се закачи.

Така се запознаха, а се сприятелиха по-късно. Един ден Живко донесе в училище някакъв златен медал и се похвали, че бил даден за храброст на дядо му. Досьо го грабна от ръцете му и преди другите да успеят да го разгледат, сложи го в джоба си и въпреки протестите на Живко върна му го едва в края на последния час и когато останаха насаме, каза:

— Прибери го, какъв ти медал за храброст! С Айфеловата кула отзад!

Живко почувства, че има насреща си приятел. Прибра медала и вече не го занесе в училище.

С Патри се сприятелиха една година по-късно — във втори клас. Провеждаха се избори в класа. Патри се въртеше неспокойно на мястото си. Когато предложиха Живко за отговорник по хигиената на

средната редица, очите на Патри се напълниха със сълзи — искаше него да изберат. Живко го съжали и си направи отвод. В знак на благодарност Патри му подари две стъклени топчета и никога не го докладваше за неизрязани нокти.

Живко чакаше приятелите си с нетърпение. Всяка сутрин той пръв се явяваше на срещата. Бяха навикнали заедно да отиват на училище още от втори клас, когато ги учеха как да пресичат улицата. Заставаше, да кажем, майката на Живко или на Патри, или пък на Досьо, няма значение, всички майки са еднакви в това отношение, и казваше: „Поглеждаш най-напред наляво, после надясно, после пак наляво и тогава тръгваш, като гледаш наляво до половината улица, после обръщаш главата надясно, защото оттам идва сега движението, и ако няма нищо — пресичаш“. И тримата изпълняваха добросъвестно това, въпреки че не им беше съвсем ясно защо трябва да си въртят толкова много главите, когато можеше да хукнат и за нищо време да прекосят трамвайната линия. Но го правеха, за да задоволят родителите си. На тази пресечка се бяха запознали и майките им и тук бяха решили, че ще е най-безопасно да ги пускат тримата да пресичат заедно. Още повече, че на Досьо му хрумна единият да гледа наляво, другият надясно, а третият да ги води направо. Това се хареса на майките, похвалиха Досьо и още на следната сутрин ги пуснаха да отидат сами на училище при условие, че ще пресичат под ръководството на Досьо. На третата сутрин се случи нещо неприятно — Живко, който отговаряше за левия фланг, се заплесна и спирачката на една кола изскърца под носа му. Не казаха нищо в къщи, но вече внимаваха, при това всеки внимаваше и за ляво, и за дясно, и за напред, защото с пресичането на улиците шега не бива.

Живко видя, че Досьо и Патри идват заедно. Досьо беше с дълги панталони — така ходеше дори и през най-горещите летни дни. Смяташе, че с дълги панталони изглежда по-слаб. На Патри, както винаги, косите стърчаха като бодли на таралеж, решеше се така, за да изглежда по-висок — беше най-ниският от тримата.

Изчакаха трамвая и пресякоха улицата.

— Защо си казал на майка си за двойката по геометрия? — попита Досьо и намести очилата си. Носеше ги отскоро и още му

пречеха.

Живко се смути. Той обичаше да си отваря устата, преди да помисли, и затова често правеше такива грешки.

— Ами тя ме пита какво ново и… нищо друго ново нямаше — опита се да се оправдае Живко.

— И майка ти веднага: „Трябва да ги стегнем, вашият получил двойка“ — продължи да го упреква Досьо.

Досьо не беше слаб ученик, нито пък глупав. Напротив, минаваше за много умно момче. Но най-много обичаше игрите, после да чете романи, да ходи на кино, да гледа телевизия и най-накрая — да учи. Зачетеше ли някоя книга, не я оставяше, докато не обърне последната й страница. Тогава се случваше да получи някоя двойка или тройка.

— Друг път внимавай! — предупреди Досьо приятеля си.

— Ти пък защо си крил от вашите, не е хубаво! — намеси се Патри.

Патри имаше благовидна физиономия и винаги се изказваше „принципно“. Като председател и най-добър ученик в класа, считаше за свой дълг винаги да служи за пример. Но не издържаше докрай, гледаше да намери лесното във всичко и когато трябваше да избира между „принципното“ и „лесното“, макар и с колебание, избираше второто. Наистина Патри имаше право, че не е хубаво да се крие нещо от родителите, но от тримата той най-често спестяваше истината в къщи под предлог да не тревожи домашните. Родителите на Живко и Досьо насърчаваха децата си да дружат с него, защото много често майките и бащите объркват понятието примерен ученик с примерен човек. Пък и по какво да познаят недостатъците на Патри? Той единствен в класа винаги поздравяваше учтиво, никога не забравяше да си сложи пионерската връзка и нямаше ден, в който ризата му да не е идеално чиста. Переше си ризите сам и това му правеше чест.

Тримата приятели щяха да пресекат улицата, за да влязат в двора на училището, когато видяха, че собственикът на един трабант, отворил капака на мотора, човъркаше нещо в него. Спряха се.

— Какво му е? — попита Живко.

Собственикът го изгледа, затвори капака и каза:

— Я ме бутнете малко, та дано запали.

Оставиха си чантите на тротоара и забутаха трабанта. Моторът като че ли пририта, ауспухът избълва дим и колата потегли. Шофьорът им махна в знак на благодарност през отвореното стъкло и изчезна зад ъгъла.

— Това ако е кола! — каза презрително Досьо, като си вземаше чантата от тротоара.

— Абе — възрази му Живко. — Вчера не можахме да минем един трабант, знаеш ли как переше по шосето!

— Колкото и да пере, повече от сто не може! — каза Досьо.

— Стига бе, ние бяхме на сто и десет! — не се въздържа Живко.

Живко не обичаше да лъже, той просто понякога се увличаше и преувеличаваше, но веднага се засрамваше и млъкваше. Млъкна и сега.

Влязоха в училищния двор, без да разговарят. Това не им се случваше често. Живко мълчеше по посочените по-горе причини. Патри си преговаряше урока наум, а Досьо мислеше.

Училището, сравнително ново и модерно, със закрит плувен басейн, който не работеше, имаше грамаден двор с няколко игрища. В класните стаи още не пускаха и дворът гъмжеше от деца. Чудно е как крещят някои ученици, които едва шептят, когато ги изпитват.

— Чел съм — каза по едно време Досьо, — че на някои коли слагат много силни мотори, но то е съвсем друго, със специална цел. Гангстерите ги използват за заблуждение. Отвън трабант, а вътре му напъхали осем цилиндъра и двеста и петдесет коня.

Двамата го слушаха с интерес. В очите на Живко нещо просветна.

— Точно такъв трябва да е бил — запали се той. — Иначе нямаше начин татко да не го мине. Осем опела минахме, четири таунуса и един мерцедес. А трабанта!… С чужд номер беше.

Досьо се спря. Това за чуждия номер му направи силно впечатление.

— Ако е бил с чужд, може! — каза все още замислен той. — Най-напред трябваше да кажеш, че е бил с чужд номер.

— На един завой изхвърли нещо като пакет и после… после… — мъчеше се да не изтърве нещо Живко — после хич и не го видяхме вече.

— Пакет ли? — попита Досьо.

Разговаряха при кофите за смет, за да не ги безпокои никой.

— Ей това, за пакета, трябваше да кажеш най-напред! — укори го Досьо. — Как не можеш да подреждаш нещата! Това е било чужда кола, която прекарва нещо. Вие я подгонвате, тя изхвърля нещото, защото ви е помислила, че сте милиция.

Живко с възторг слушаше Досьо и съжаляваше, че сам не се е сетил за толкова очевидни работи.

— И една милиционерска кола мина, страшна хала, сто и четиридесет километра в час! — съобщи Живко. — Тогава татко каза: „Гонят някого“.

Досьо го гледаше съсредоточено, с присвити очи. Новата информация накара мозъкът му да защрака като електронна машина. Сега вече в главата му събитията се построиха в една ясна и логична верига.

— Ти си бил съвсем загубен! — възкликна той без всякакво желание да засегне Живко. Досьо не обичаше да се присмива на хората, както и не обичаше да му се присмиват. — Случаят е повече от ясен: милиционерска кола е преследвала контрабандист, той е изхвърлил пакета, за да се освободи от веществени доказателства…

— Точно така — съгласи се Живко.

— Не ми се вярва — възрази Патри. — На Живко все му се привиждат разни неща.

— Може и нищо да е нямало в пакета — Досьо не спореше, а разсъждаваше на глас, — може и пакет да е нямало, но трябва да се провери. В едно на сто от такива случаи излиза нещо сериозно.

— Ти пък откъде знаеш? — попита Патри.

— Ха, откъде знам! — махна пренебрежително с ръка Досьо. — Че на мене като малък ми викаха Баскервилското куче бе — каза той с чувство на достойнство — и никога не съм се сърдил за това.

После се обърна с делови тон към Живко:

— Запомни ли къде изхвърлиха пакета?

Чуха звънеца и като се огледаха, разбраха, че е вторият. Дворът беше празен. Хукнаха към стаята на VI г клас. Звънецът винаги прекъсва и игрите, и разговорите на най-интересното място.

3.
КАКВО ДА СЕ ПРАВИ

Първия час имаха история. Другарката Нейкова се разхождаше между редиците и разказваше урока. Разказваше увлекателно и всички я слушаха с интерес. В нейния час обикновено нямаше приказки и тя се гордееше с това. Но този път тримата приятели трябваше да довършат непременно започнатия преди училище разговор. Живко измъкна един лист и започна да чертае план на мястото, където трабантът беше изхвърлил пакета. Той седеше заедно с Досьо на предпоследния чин. Пред тях бе Патри, който непрекъснато се обръщаше, за да следи какво става. Живко погледна крадешком отдалечаващата се между редиците учителка, нарисува едно кръгче и прошепна на Досьо:

— Тук има едно наклонено дърво.

Нарисува и едно квадратче.

— Километричен знак! — поясни Живко и погледна да види какво става в класа.

Всичко беше спокойно. Учителката вървеше с гръб към тях и продължаваше урока. Зави край средната редица и ги погледна. Живко прибра листа под чина, а Досьо се дръпна на мястото си. Изчакаха учителката да тръгне отново към черната дъска и Живко отново извади плана.

— На двеста и двайсет метра е павилионът — нарисува Живко ново квадратче, в което написа буквата П. — А тук, на двеста и дванайсет метра, е спирката на автобуса!

Патри се ядоса, че не може да следи разговора и затова се обърна и каза:

— После бе! В час не се говори!

Каза го обаче по-високо, отколкото трябваше.

— Бояне! — чу се строгият глас на учителката.

Патри се изправи, защото Боян беше истинското му име. Патри му остана прякор от трети клас, когато избираха председател на класа. Тогава едно от децата, на което му се искаше да го изберат, каза, че

дядо му е от Карлово и неговият баща е втори братовчед на Васил Левски. Но и Боян искаше да стане председател и затова заяви, че той пък е пра-пра-правнук на Патриарх Евтимий. Това му хрумна може би, защото баба му живееше по него време на булевард „Патриарх Евтимий“. За председател тогава не го избраха. Децата гласуваха за Васил Левски. Но на Боян взеха да викат Патриарх Евтимий, докато го съкратиха на Патри. Така си и остана.

— За какво говорехме! — привидно любезно попита другарката Ненкова. Тя считаше, че е в състояние да поддържа неотклонно вниманието на класа, и взимаше за лична обида всяко разсейване.

Патри повтори нейните думи, сякаш ги четеше, и си седна.

Това я озадачи, защото беше видяла как той постоянно се обръща назад. Не знаеше, че Патри има способността да се разтроява, т.е. да върши три работи едновременно: да следи урока, да слуша какво си говорят зад него Живко и Досьо и да гледа през прозореца какво става на двора.

Известно време в класа се чуваше само гласът на учителката. После изведнъж се чу възбуденият шепот на Живко:

— Голяма работа може да излезе!

В следния миг и Досьо трябваше да се изправи и да каже за какво е говорила в момента другарката Ненкова (тя беше помислила, че той се е обадил). Досьо обаче мълчеше. Той не само че не умееше да се разтроява, той не умееше дори да се раздвоява. Досьо се отличаваше със своята съсредоточеност. Вършеше ли нещо — нищо странично не можеше да му отвлече вниманието, в случая урокът по история.

Учителката взе бележника му, седна на катедрата и започна да пише забележка.

Досьо бутна Живко и му прошепна:

— Сега майка ти, като попита какво ново, да не вземеш… — но не продължи, защото другарката Ненкова почука с молив по катедрата.

Живко сгъна внимателно плана на четири. Досьо обаче го издърпа от ръцете му и го прибра. Считаше, че на него принадлежи правото да поеме цялата работа.

Разговорът около случая с трабанта продължи през междучасието извън училищния двор. Досьо се страхуваше някое от децата да не разбере нещо и да поиска да се включи в тяхната група.

— Ще трябва да отидем на самото място! — каза Досьо на Живко и Патри.

— Кога?

— Веднага! — отсече Досьо, учуден от глупавия въпрос на Патри.

— Ама разбира се, че веднага! — съгласи се радостно Живко.

— А училище? Имаме още четири часа.

— Е, имаме, ама време за губене нямаме! — каза Досьо. — Престъпниците могат да се върнат и да заличат следите.

— Аз от клас не бягам! — каза твърдо Патри. — Като председател на класа трябва да давам пример.

— Ти си остани — каза Досьо. — Важното е да дойде Живко, за да ми покаже мястото.

— Важното е, че се борим за клас без нито едно неизвинено отсъствие, разбра ли! — възрази Патри.

— Пак ще развалиш всичко — протестира Живко, на който вече много му се искаше да действуват. — Ако е въпросът, пред всеки град има табела, че се бори за град без автопроизшествие. Пък пред Пазарджик една кола се беше праснала точно в табелата.

— Чуваш ли! — посочи Досьо с пръст към Живко.

— А защо да се праскаме по табелите, като може да ги заобиколим — каза Патри. — Пишем се болни и толкова.

4.
МНИМИТЕ БОЛНИ

Лекарят на училището д-р Ставрев беше много разбран човек — от онези възрастни, хора, които и за миг не забравят, че са били малки. Не смяташе, че сегашните деца са по-лоши от едновремешните, напротив — намираше, че са по-будни и че знаят много повече. Прощаваше им, че са по-разглезени, въпреки че глезотията е голям недостатък и може да направи от едно умно и приятно на вид дете страшно непоносимо същество. По-големите ученици знаеха слабостта на доктора към децата и понякога успяваха да се възползуват от нея.

Ако тримата се бяха сетили да кажат на д-р Ставрев направо каква е работата, той може би щеше да им извини отсъствията. Те обаче решиха да го излъжат.

Пръв в лекарския кабинет влезе Живко. Неговата беше най-лесна — преди месец получи криза от апандисит и това беше записано в картона му.

— Какво ти е? — попита докторът, без да вдигне поглед от бюрото си, дописваше нещо.

Живко не му отговори. Искаше докторът да го види. Докторът вдигна очи и го видя, че се е свил на две. Скочи, хвана го подръка и го заведе до кушетката. Вдигна фанелката, поопипа го и понатисна тук-таме. Живко каза едно „ох“, не съвсем там, където трябваше, но все пак номерът мина.

— Ще те изпратя на хирург — каза лекарят. — Остани тук час-два да ти минат болките и отивай.

— А, веднага ще отида — каза с готовност Живко и стана, но забрави да се свие.

Д-р Ставрев го погледна подозрително.

— Премина, а?

— А, не — каза Живко и се поприсви малко.

Докторът взе картона му, взе и някаква бележка.

— Ще те пратя в поликлиниката, добре. Само че, като ти дам бележката, да не хукнеш през двора като луд. Ще го минеш, леко накуцвайки, и чак зад ъгъла можеш вече да търчиш колкото си искаш — заръча му доктор Ставрев. Той не обичаше да го правят на глупак и с право.

Живко го слушаше с наведена глава и докторът забеляза това. Докато човек се срамува от лъжите си, нищо не е загубено. И защото видя, че Живко се срамува, реши да му даде исканата бележка. В края на краищата, каза си той, на момчето може да му се налага да отсъствува.

В това време Досьо и Патри седяха в чакалнята пред лекарския кабинет и мълчаха. Бяха напрегнати. Бояха се Живко да не се издаде и затова го пуснаха пръв. Ако номерът не минеше, те изобщо нямаше да влизат — само Живко знаеше точно къде е мястото с изхвърления съмнителен пакет.

Досьо стана и взе да се разхожда из чакалнята — три крачки напред, три назад, толкова беше голяма. Освен тях в единия ъгъл чакаше реда си един малчуган. Седеше си чинно на стола и гледаше мрачно пред себе си.

— Какво ти е? — попита го Досьо ей така, не че го интересуваше, а за да минава по-бързо времето.

— Домашно нямам — отвърна малкият.

— Аха — кимна разбиращо Досьо с глава.

— По математика — допълни малкият и за да е съвсем ясно всичко, добави: — При Триъгълника. — Така децата викаха на учителя Коста Русев.

Досьо прецени веднага, че малкият не е чак толкова малък — пети клас трябва да беше, щом му предава Триъгълника. Разбра и защо стоеше така мрачен. Триъгълника бе строг човек, който си разрешаваше и да плясва от време на време, но най-често гонеше от клас. При липса на домашно понякога правеше и двете — пляс през врата и вън.

Малкият въздъхна тежко.

Вратата на кабинета се отвори.

Излезе Живко. Погледна ги и успя да им смигне. Но нищо не каза, защото докторът стоеше зад него. Ходеше леко присвит. Така мина и двора, сви зад ъгъла и зачака до оградата. Мислеше си какво ли става сега горе, в лекарския кабинет. И стисна палци. Знаеше, че това са глупости, дори веднъж изкара шест по математика, след като черна котка му пресече по най-подъл начин пътя. Въпреки това сега стисна палците и на двете си ръце. Глупости, глупости, ами ако помогне!

Когато Живко затвори вратата на чакалнята, лекарят погледна към трима чакащи. Впрочем изгледа ги един по един изпитателно. От началото на месеца досега имаше всичко пет посещения. Сега само в едно междучасие — четири души. А беше средата на май. Май тук се криеше нещо.

— Кой е сега? — попита докторът.

Патри и Досьо не се бяха наговорили кой пръв от двамата да влезе и това беше грешка, защото станаха едновременно. Докторът веднага разбра, че са дошли заедно. Сега оставаше да види дали са от един клас с предишния болник. Направи знак с глава на Патри да влезе. Сам си го избра.

— От кой клас си? — попита най-напред д-р Ставрев.

— VI г! — отвърна Патри.

— Да-а-а! — проточи глас лекарят, при което в „да-то“ прозвучаха нотки на съмнение. — Мор в класа значи!

Огледа внимателно Патри и реши да го разобличи. Да му премери температурата, кръвното налягане и да го разобличи в лъжа. Не знаеше с кого си има работа.

— От какво се оплакваш? — попита той и извади от чекмеджето термометър.

Този път докторът направи грешка.

— От силно разстройство — съобрази веднага Патри.

Докторът прибра термометъра.

— Тогава защо идваш при мене, върви в клозета! — каза ядосан той.

— Оттам ида — отвърна съвсем спокойно Патри.

— И какво искаш? Два дни почивка вероятно — попита с ирония докторът.

— В никакъв случай! — възрази Патри. — Аз съм председател на класа. Дал съм обещание да не отсъствувам нито час. Ако обичате, само да ми дадете нещо, защото, нали разбирате…

— В къщи! — отсече докторът. — Ще си вървиш веднага в къщи. Обещал да не отсъствува нито час! Че дават ли се такива глупави обещания бе! — сърдеше се той.

— Ама… — опита се да възрази Патри.

— Няма ама! — не търпеше никакви възражения доктор Ставрев. — Ти какво искаш, да заразиш и останалите, че да пламне цялото училище.

Отвън Досьо седеше на стола и премисляше различни лъжи. Отхвърляше ги една след друга — разните детективски книги и най-вече криминалните серии по телевизията бяха изострили анализаторските му качества. Той бързо напипваше слабите места на лъжите, които му преминаваха през главата. Вече се паникьосваше, че нищо свястно не може да измисли, когато видя как малкият изплези език и започна да го маже с тебешир. Не разбра защо го прави и затова попита.

— Ами щом си болен, трябва да ти е обложен езикът! — отвърна простичко момчето.

Досьо го погледна с възхищение.

— Браво бе! — похвали го той. — Ще ми услужиш ли?

Без да престава да си маже езика, малкият бръкна със свободната си ръка в джоба, извади тебешир и му го подаде. Досьо, и той изплези език и започна да го маже.

— Я виж!

— Екштра е! — изфъфли малкият. Не искаше да си допре езика до небцето, за да не отиде трудът му на вятъра.

Вратата се отвори с трясък и двамата застанаха мирно. Държаха устата си някак особено, сякаш са лапнали нещо.

От кабинета изхвърча Патри.

— Ето пак започна! — викна той към лекаря и излезе бързо навън. Не отиде веднага при Живко, а се отби най-напред в тоалетната.

След него в кабинета влезе Досьо.

— VI г, нали? — попита лекарят.

— Да — отвърна Досьо.

— Да се разберем от самото начало — каза д-р Ставрев, — ти искаш ли да те пратя в къщи, или не искаш?

— Искам — каза Досьо.

— По какви причини?

— Лошо ми е — явно излъга Досьо. — И езикът ми е обложен, не мога да го търпя.

— Да видим! — каза лекарят и отиде при него.

Погледна в отворената уста.

— Изплакни се!

— Какво да си изплакна? — попита Досьо.

— Устата, разбира се — посочи му докторът мивката. — Дрехите няма да ги плакнеш, тях ще трябва да ги изчеткаш.

Чак сега Досьо видя, че целият е в тебешир.

— Плакни, плакни! — подкани го лекарят и Досьо започна да си жабурка гузно устата.

— Час по какво имате сега? — попита съчувствено лекарят.

Беше сигурен, че имат час при Коста Русев. Обикновено най-много посещения през междучасията имаше от класа, в който трябваше да влезе той. Още преди няколко години д-р Ставрев полюбопитствува на какво се дължи това и започна да подпитва учениците. Не получи много сведения. Едни нищо не казваха, други само мънкаха. Тогава посети различни класове в часовете му. Каза, че проучва стойките на учениците, за да вземе мерки срещу изкривявания на гръбнака. Случи се в клас, когато учителят преподаваше за лицето на многоъгълник. Русев нарисува на черната дъска многоъгълник, обърна се към класа, изгледа всички, позакашля се, за да си прочисти гърлото, сякаш щеше да декламира, после тихо попита:

— Как да изчислим лицето му?

Децата помълчаха известно време и той малко по-високо каза:

— Като прокараме спомагателни линии така, че да се образуват триъгълници. Изчисляваме лицата на триъгълниците, събираме ги и получаваме лицето на многоъгълника.

Повика ученик да извърши изчислението, а след това, като гледаше изпитателно към класа, попита:

— Какво ще правим сега със спомагателните линии?

Никой не отговори.

— Ще ги изтрием! — каза ненадейно той и започна да ги трие бързо. — Ще ги изтрием, защото са ни свършили вече работата и повече от тях не се нуждаем. Такива сме ние, хората, неблагодарници, готови да забравим кой какво е направил за нас, да заличим, всичко с един замах на гъбата!

Друг път видя как учителят се справи с двама ученици без домашно — подигра ги и ги направи смешни пред целия клас, написа им забележка и ги изгони. Но не защото нямаха домашно, а защото се опитаха да го излъжат. Единият каза, че трябвало да ходи да посреща на гарата леля си от Каспичан, влакът закъснял два часа и не останало време да реши задачите. Но не можа да отговори на коя гара е пристигнала леля му, на гара Подуяне или на гара Север (по него време Централната гара беше в ремонт). Другият ученик твърдеше, че имал домашно, само объркал номерата на задачите от сборника. А Русев установи, че е преписал старо домашно отпреди два месеца. Когато обаче децата още преди започване на часа признаваха, че са неподготвени, той не пишеше дори и забележка.

Докторът разбра, че Русев не искаше само да научи децата да разкриват скоби, да вадят корен квадратен, да повдигат на степен. Искаше нещо много по-важно. Искаше да ги направи хора — честни, трудолюбиви. Учителят по математика му стана симпатичен и те се сприятелиха.

— Е — погледна отново докторът към Досьо. — Час по какво имате сега?

— По пеене! — отговори Досьо.

Най-малко от всичко доктор Ставрев очакваше това.

— Тогава приятно пеене — тупна го приятелски по рамото, изпрати го да върви в клас и покани за преглед малкия, който нямаше домашно по математика.

5.
КОГАТО ТРИЪГЪЛНИКЪТ НЕ Е ТЪПОЪГЪЛЕН

Досьо излезе умърлушен от лекарския кабинет. Биеше първият звънец и децата се прибираха по стаите. Нямаше време дори да прескочи зад ъгъла, където го чакаха Живко и Патри. Беше го яд, че точно него разобличиха. Знаеше, че само той може да извърши правилно оглед на мястото, да провери педя по педя всяко парче земя. Знаеше също, че там, където има престъпление, има и следи, а има ли следи, то следите остават. Още от малък Досьо мечтаеше да стане милиционер, един от тези, които се возят в жълтите коли със сини лампи, разкриват престъпления и хващат престъпници. За разлика от много деца той не промени мечтата си. Сигурно щеше да я осъществи, тъй като бе упорит, а упоритостта е едно от най-важните качества за всяка професия. Още от малък беше пълен и в къщи не му даваха да яде много сладки неща. Бонбоните направо криеха на най-фантастични места. Досьо обаче винаги ги откриваше, защото от всичко най-много обичаше шоколадови бонбони. Веднъж ги търси три дни безуспешно, но не се отчая. Когато разбра, че ще идват гости, мушна се в ъгъла зад канапето и там прекара час и половина, но разбра къде ги крият. Не видя, по-скоро чу. Гостите разговаряха за най-различни безинтересни работи, когато изведнъж майка му каза:

— Боже, забравих да извадя бонбоните. Малко е смешно, но ние ги крием зад радиатора. Досьо много ги обича, а е доста пълничък. Като пуснат парното, ще им търся друго място.

Гостите се смяха от сърце, но на Досьо му стана обидно. Когато си тръгнаха, майка му излезе да ги изпрати до трамвайната спирка. Досьо измъкна бонбоните и изяде осем.

Та още оттогава той знаеше, че всяка упоритост в края на краищата се възнаграждава. Но знаеше също, че нито Патри, нито Живко притежаваха това качество, още по-малко знанията му по криминалистика. Все пак Досьо реши, че не всичко е загубено. Трябваше да намери изход! Мозъкът му заработи бързо. Да избяга? Глупости, отхвърли Досьо тази възможност. След цялата история с

лекаря бягството можеше да доведе до лоши последици. Пък и да си избягал, значи направо да си виновен. Виж, ако те изгонят? Точно така, ето правилното решение. Трябва да го изгонят. Но как да стане това най-лесно и най-бързо? Действително имаха час по пеене при другаря Петров, а до втория звънец оставаха минути. Другарят Петров гонеше мъчно и никога нямаше да изгони Досьо, защото знаеше, че ще му достави удоволствие — Досьо не обичаше пеенето и беше абсолютно немузикален. Щеше да го накара да изпее нещо сам, та целият клас да се превива от смях. Значи трябваше да направи някоя пакост още преди часа.

Огледа се и видя, че от дъното на коридора идва учителят Коста Русев. Висок, около петдесетгодишен мъж, той имаше прошарени коси и нещо величествено в походката. В едната си ръка държеше дневник, в другата — голям дървен пергел и триъгълник. Досьо се страхуваше от Русев, но нямаше как, трябваше да направи нещо неприлично, за да бъде изгонен. Мозъкът му отново заработи като кибернетична машина и даде за миг отговор на поставената задача. Отиде веднага до най-близката врата, извади тебешира, с който си беше натрил езика, и започна да пише:

Триъгълника…

Чувствуваше приближаващите се стъпки на учителя, долови и учудения и уплашен поглед на дежурния ученик, който искаше да го предупреди за надвисващата над главата му опасност. Планът на Досьо беше да напише „Триъгълникът е кръгъл…“ и нещо обидно след това, но не много обидно, защото все пак… Не успя обаче да намисли точно какво, тъй като строгият глас на учителя го прекъсна:

— Браво бе!

Досьо се обърна рязко и застана мирно. Направи се на изненадан и уплашен.

— Триъгълникът значи е кръгъл. Браво! — повтори учителят.

На него, разбира се, и през ум не му минаваше, че Досьо счита, че триъгълникът е кръгъл. Той много добре знаеше, че Досьо иска да го ядоса, но не разбираше защо.

— Я кажи колко вида триъгълници знаеш? — попита той.

Досьо мълчеше.

— Един вид съм аз — каза Русев. — Хайде, подсказах ти, сега ти кажи останалите видове!

Досьо знаеше колко вида триъгълници има, но си мълчеше, защото почувствува, че учителят го подиграва.

— Дай си бележника!

Досьо го подаде с готовност и надежда.

— Триъгълникът не може да бъде кръгъл, моето момче — каза Русев. Досьо помисли, че е успял. Щом учителят се обърнеше към някого с „моето момче“, следваше изгонване.

— Кръгла може да бъде двойката. Точно една кръгла двойка ти пиша, за да разбереш, че има и тъпоъгълни триъгълници. Можеш да се гордееш, че си първият ученик, изпитан в коридора. Марш сега в клас! — подаде му той бележника.

Досьо тръгна с наведена глава към класната стая. Биеше вторият звънец. Зърна малкия без домашното по математика. С чанта в ръка и озъртайки се плахо, детето се отправяше към стълбището.

— Къде бе, тебешир? — попита го Досьо и в гласа му се чувствуваше злоба, сякаш малкият бе виновен за всичко.

— Аз, такова — измънка малкият, — казах, че кракът ми е изкълчен — и си тръгна, като започна силно да накуцва.

А Досьо влезе в клас. Мислеше за Живко и Патри, които напразно го чакаха.

6.
НЕПРЕДВИДЕНИ ОБСТОЯТЕЛСТВА

Живко и Патри вече се тревожеха за Досьо. Отначало мислеха, че ще дойде всеки момент. После решиха, че се е забавил някъде, и накрая им стана ясно, че Досьо не е успял да се измъкне. Тогава взеха да се чудят какво да правят без него.

— Да вървим ли сами? — попита Живко.

— Както кажеш! — отвърна Патри с привидно безразличие. Тръгваше му се, много му се тръгваше, но не знаеше какво ще излезе от цялата работа. Страхуваше се да не се изложи като председател на класа.

— Мисля, че без Досьо няма смисъл — каза Живко.

— Помисли още малко! — посъветва го Патри.

Живко помисли и каза:

— А може и да отидем, рейсовете са на половин час!

— Щом казваш, добре! — съгласи се веднага Патри. Инициативата не идваше от него.

Тръгнаха по булеварда към спирката на автобуса. По улиците нямаше много хора, но Патри се оглеждаше неспокойно, да не го види някой.

— Нали имаме извинение! — успокои го Живко.

— Ами ако ни порти някой на нашите! — каза Патри. — Татко от десет дни не пуши и е много нервен.

— И татко се отказва от време на време, знам какво е — каза Живко. — Ти пушил ли си?

— Никога, струва ми се глупаво! — заяви Патри.

Той поизлъга — беше пушил два пъти. И двата пъти по една и съща причина — искаше да изглежда голям. Първия път изпуши цялата цигара. Много трудно я запали, защото духаше навън (той не знаеше още как се пуши) и клечките все гаснеха. Почти цял кибрит издраска. Седна на канапето, сложи пепелник до себе си и кръстоса крака. Духаше цигарата, изтърсваше я в пепелника, гледаше замислен

към тавана (чичо му имаше този навик) и, откровено казано, наистина се почувствува по-голям. Друго си е с цигара в ръка.

Втори път запали цигара след година, когато вече знаеше, че се дърпа навътре и димът се вдишва. Дръпна само един път и се задави много страшно. Помисли, че ще умре, и се разплака. Главата го боля до вечерта. Когато научи, че тютюнът пречи на растежа, твърдо реши да не пуши. За да стане висок, беше готов на всякакви жертви.

Живко и Патри наближаваха трамвайната спирка, когато Патри чу гласа на баба си. Тя стоеше до входа на един жилищен блок и хем го викаше, хем му махаше с ръка. Патри се уплаши. Ако баба му кажеше в къщи, щяха да разберат и комшиите, защото бащата на Патри имаше тежка ръка.

Нямаше как, отидоха при нея с надеждата, че ще успеят да я заблудят.

— Не сте ли на училище? — попита тя.

Патри излъга, че са ги пуснали по-рано от училище, но баба му веднага попита:

— А сега къде сте тръгнали?

— Никъде — не знаеше какво да отговори Патри. — Ей така — махна той с ръка напред-назад, с което искаше да каже, че се разхождат.

— Да отскочиш тогава до Гинка, че е на десетия етаж, пък асансьорите не вървят!

Патри погледна към Живко. Нямаше как, трябваше да „отскочи“.

— За мильото й кажи — заръча баба му. — Дето обеща да ми го даде.

Търча по стълбите, без да си почива, и пристигна на десетия етаж с изплезен език. Отвори му баба Гинка. Въпреки че беше запъхтян, Патри не забрави да й целуне ръка. Това я трогна и тя го покани. Макар че бързаше, влезе от любопитство какво ще го почерпят.

Стана му неприятно, когато баба Гинка го накара да си свали обувките. Добре поне, че чорапите му бяха чисти.

В хола паркетът лъщеше като пързалка. Патри се подхлъзна и тупна на земята. Веднага прецени: в такова жилище не дават да се играе, това не бива да пипа, онова не бива да се мести. В стаята обаче завари Траянчо, петгодишно хлапе, да си играе с някакво влакче.

— Нека види сега този батко как ме ядосваш с яденето — каза баба Гинка. Патри видя на масата чиния с палачинки, от които едната едва начената.

Хлапето не й обърна никакво внимание. Продължи да си играе, но крадешком погледна към Патри.

— Виждаш ли го какъв е лош! — продължи бабата.

— Той е много добро момче! — каза Патри и Траянчо го зяпна в устата.

Изглежда, че малкият обичаше да го хвалят, защото веднага отиде до масата и захапа една палачинка. Баба му се прекръсти, такова чудо не беше виждала — Траянчо сам да яде.

— Ей сега и на тебе ще ти донеса! — каза тя и излезе.

— Ще останеш ли да си играем на влак? — попита Траянчо.

— Ако си изядеш закуската! — обеща Патри.

Баба Гинка влезе с чинийка палачинки за Патри, погали Траянчо по главата, доволна, че продължава да яде, и изчезна да не развали работата.

Патри излапа всичко на бърза ръка. Не беше от яшните, но палачинки обичаше.

— Защо ти е толкова смешна главата? — попита Траянчо, като гледаше щръкналата му нагоре коса.

— Яж! — стана му неприятно на Патри.

— Ако искам, мога и да не ям! — бутна детето настрана чинийката.

— Яж, че като те мацна! — заплаши го с опакото на ръката си Патри и Траянчо дръпна обратно чинийката към себе си.

7.
В ЧАСА ПО ПЕЕНЕ ВСИЧКО НЕ ВЪРВИ ПО НОТИ

Докато Патри ядеше палачинки, а Живко го чакаше долу пред входа, Досьо пееше. Пееше заедно с целия клас. Учеха нова народна песен. Освен че пееше, той се въртеше нервно на мястото си, защото момчето, което стоеше пред него, се оказа много неуслужливо.

— Чуваш ли — бутна го Досьо в момент, когато учителят не гледаше към него. — Изкряскай и кажи, че съм те ударил!

Досьо търсеше начин да го изгонят.

— Как така ще изкряскам! — обърна се момчето към Досьо и отново поде песента.

Тогава спокойният и малко флегматичен Досьо се ядоса и като не намери с какво, цапна силно съученика си с ръка по главата. Чу се едно „ох“, което не прозвуча в хармония с народната песен.

— Спри — прекъсна учителят пеенето. — Какво стана?

Досьо се сви зад гърба на съученика си и с умоляващ глас му пошепна:

— Кажи бе!

Но онзи мълчеше.

— Кой те удари? — попита учителят.

Пострадалото момче мълчеше и в този момент всички го уважаваха.

— Ще кажеш ли? — попита пак учителят.

Като видя, че приятелят му мълчи, Досьо сам стана.

— Аз го ударих! — заяви той.

— Без да искаш вероятно? — опита се да му подскаже учителят.

— Нарочно го ударих, другарю Петров! — отвърна Досьо твърдо.

— Видях — каза Петров. — За мене беше важно да разбера дали ще имаш доблестта да си признаеш. Ако не беше признал, щях да те изгоня. Сядай! — и учителят вдигна диригентската палка. — Три-четири!

Класът запя. С изключение на Досьо.

— Заслужаваш да те пребия! — бутна той другаря си.
После запя, много фалшиво, но толкова можеше.

8.
ЩОМ ТРЯБВА, ЩЕ СЕ ЯДАТ И ПАЛАЧИНКИ

На Патри му идеше да набие Траянчо — заради него висеше все още в хола. Колкото пъти го пратеше да иска мильото от баба си, толкова пъти Траянчо се връщаше с чиния палачинки.

— Върви кажи на баба си, че не искам повече. Да даде мильото, трябва да си ходя!

— Ами после ще си играем ли? — знаеше си своето Траянчо.

— Добре — гледаше да го залъже Патри.

— Защо тогава казваш, че трябва да си ходиш? — усъмни се Траянчо.

— Ще те мацна! — вдигна ръка Патри и Траянчо тръгна.

В кухнята баба му продължаваше да пържи палачинки.

— Баткото иска още! — излъга той.

— Стига толкова! — кипна бабата. — Три чинии изяде.

Траянчо тропна разглезено с крак.

— Иначе ще си отиде!

— Дай му мильото и да си ходи — беше й омръзнало да пържи палачинки.

9.
НЕПРАВДИТЕ НА ЖИВОТА

А Досьо се ядосваше. Не му вървеше днес. Какво ли не направи, никой не го изгони.

Така, отчаян, влезе в последния час. Имаха граматика. Досьо си извади тетрадката. Поне да запише всичко, че после да предаде урока на Живко и Патри.

Учителката написа на дъската:

Минало свършено време.

Досьо написа заглавието в тетрадката, като си мислеше, че времето, което е минало от сполучливото измъкване на Патри и Живко, е именно минало свършено време. Никога няма да се върне. Дано поне двамата му приятели свършат работата както трябва.

Класът все още шумеше и учителката почука на черната дъска.

— Да се разберем в началото! — каза тя. — На когото не му се слуша, да си отива. Да не пречи поне на другите. Няма да му се сърдя… Отворете учебника на страница тридесет и седем.

Всички разтвориха учебниците си и започнаха да търсят посочената страница. Само Досьо затвори тетрадката си и взе да си прибира нещата в чантата.

— Досьо! — каза строго учителката.

— Ей сега, другарко — успокои я Досьо. — Да не забравя нещо! — той ровеше под чина.

Закопча чантата си и тръгна към вратата. Учителката го гледаше изумена.

— Къде?

Досьо се обърна изненадан от въпроса.

— Нали казахте, другарко, на който не му се слуша…

Тя не вярваше на ушите си. Често прилагаше този трик, за да усмири класа, но никой досега не беше посмял да си тръгне.

— Дай си бележника! — в очите й проблеснаха пламъчета, които не обещаваха нищо добро.

Класът притихна. Чуваше се грохотът на някакъв булдозер — вън пак разкопаваха улицата.

Досьо се подвоуми, после извади плахо бележника, като продължаваше да се оправдава:

— Защото нали вие казахте, да не преча на другите и че няма да се сърдите…

Учителката пишеше в бележника, без да му обръща внимание. Повечето деца седяха с наведени глави — какво му трябваше на Досьо да я дразни, ами ако изведнъж започне да изпитва?

Само Соня гледаше учителката и брадичката й потрепваше от възмущение. Косата й, вчесана на път, опъната и оплетена отзад в дълга плитка, й придаваше много сериозен вид. Освен това Соня имаше чудесни очи, чудесни и умни!

Учителката затвори бележника и го подаде на Досьо. Изляла гнева си в дълга забележка, тя сега изглеждаше спокойна. Нямаше ги и опасните пламъчета в очите й.

— Хайде сега навън!

Досьо прибра бележника си и тръгна да излиза, когато чу гласа на Соня:

— Не е честно да го гоните, другарко!

Досьо се обърна. Права, Соня гледаше решително учителката, гледаше я право в очите, гледаше я така, както може да гледа само човек, напълно убеден в това, което казва.

— Какво, какво? — попита учителката.

— Вие сама казахте, че който иска…

— Вън и ти! — кипна учителката. — Взимай си книжките и вън! — посочи й тя вратата. — Няма да търпя заради двама да страдат всички!

Соня не очакваше това. Очите й се напълниха със сълзи, но с чувство на достойнство тя си грабна чантата и двамата с Досьо излязоха.

— Тридесет и седма страница значи! — каза учителката, като се стараеше гласът й да звучи колкото се може по-спокойно, все едно, че нищо не се е случило.

В коридора от очите на Соня неудържимо рукнаха сълзи. Досьо се обърка. Само това му липсваше?

— Ти пък защо се намеси! — не знаеше какво да каже той.

Соня го изгледа през сълзи и хукна надолу по стълбите. Досьо, разбира се, я настигна, но тя му обърна гръб и продължи да хлипа. Плачеше не защото за първи път през живота й я гонеха от клас. Не и защото учителката постъпи несправедливо. Плачеше, защото Досьо не я разбра. Момичетата имат тази способност — да започнат да плачат за едно, а да завършат съвсем за друго.

— Чакай сега! — сложи Досьо ръка на рамото й, искаше да я успокои. — Престани да плачеш, имам работа.

Соня обаче продължаваше и Досьо се чудеше какво да прави. Не можеше да я зареже, не беше такъв човек. Соня единствена от целия клас стана да го защити. Дали пък и тя?…

Мисълта, която мина през главата му, го смути — той тайно обичаше Соня. Търсеше нейната компания и безумно се ядосваше, когато някое момче разговаря с нея. Изпитваше желание да му направи нещо лошо, да му извърти например ушите или носа. Просто ревнуваше. Беше чувал тази дума, но не знаеше какво точно означава. Докато един ден разбра. Беше миналата година, в пети клас, първия срок. Видя, че през голямото междучасие Соня разговаря с момче, една година по-малко от него. По-малко, по-малко, ама издокарано и стройно. Стана му неприятно, нищо повече, просто неприятно. И то не само защото Соня разговаряше с него, а и защото момчето беше стройно, а той — пълен. Останалите деца играят, а двамата са се подпрели на оградата и разговарят.

На следващия ден забеляза, че Соня и момчето си тръгват заедно от училище. И пак разговарят. Отново го хвана яд — не само че разговарят, а че когато му се случеше да бъде той със Соня, не знаеше за какво да говори. С момичетата малко му се връзваше езикът.

Един ден след училище видя, че Соня хвана момчето подръка (момчето се казваше Иван Димитров Стоилов — това Досьо беше вече проучил). Разбра, че между тях има любов, и се почувствува нещастен. Прибра се в къщи, просна се на леглото и когато го повикаха за обяд, не пожела да стане. Не бил гладен. Сложиха му веднага термометъра (досега два пъти беше отказвал да яде — единия път излезе някаква

шарка, а втория — заушки), но не можаха да установят какво му е, защото, докато се суетяха около него, почувствува глад, забрави за Соня и за Иван Димитров Стоилов и се нахрани, както си знаеше.

На другия ден Соня и момчето дойдоха заедно на училище и това го сломи. През целия час, имаха математика, не чу нито дума от урока. Отдаден на черните си мисли, от време на време поглеждаше към Соня. И си представяше горе-долу следното: къщата на Соня гори, той минава оттам, чува вика й, хвърля се в пламъците, задавен от дим, влиза в стаята, грабва я в ръце… Глупости! Сам реши, че това са глупости. Не, най-хубаво е да умре. Идва целият клас заедно с класната и Русев. Кой знае защо, искаше му се и той да дойде. А най-отзад влизат Соня и Иван Димитров Стоилов. Подръка. Тогава Досьо скачай… Глупости, умрял човек не може да скача. И от къде на къде да умира заради някакъв си наконтен хлапак. При това глупав, сто на сто глупав! Най-добре…

Тук мислите му спряха. Почувствува, че някой стои прав до него. Никакъв шум в класа. Досьо не смееше да вдигне глава. Чак сега забеляза, че докато си е фантазирал, е драскал в тетрадката. Бе нарисувал една къща, от която излизаше дим. После имаше и ковчег, и хора около него — добре, че рисуваше лошо, иначе учителят щеше да се познае, застанал до ковчега с венец в ръка.

— И така, да продължим! — каза Русев и отмина, все едно, че нищо не е видял. Но след звънеца изчака Досьо и тръгна с него по коридора.

— Какво става с тебе? — попита го той.

— Нищо — отвърна Досьо.

— Слушай — каза му учителят, — да нямаш неприятности в къщи?… Или някаква беля си направил? Ако мога да ти помогна нещо, кажи!

— Нищо няма — повтори Досьо.

— Казвам ти за всеки случай, да знаеш — рече той и тръгна към учителската стая.

Досьо изпита дълбоко уважение и любов към учителя си. Благороден човек! Иван Димитров Стоилов никога нямаше да стане като него.

И Досьо намрази до смърт този Иван Димитров Стоилов, който го накара да влиза в горяща къща с риск на живота си, а после да лежи

като последен глупак в някакъв ковчег и да го обсипват с цветя и сълзи.

Излезе на двора, намери го и го наби без всякакви обяснения. На другия ден пак го наби. Соня го нарече магаре, но това не го интересуваше — той вече я мразеше. Класната го повика и му се скара:

— Ти защо биеш братовчеда на Соня?

— Кого? — не разбра Досьо.

— Иван Димитров Стоилов! — каза класната.

Досьо се почувствува глупак (ревността винаги прави човека глупак) и отново обикна Соня, въпреки че на следния ден трябваше да доведе баща си в училище.

За всичко това Досьо си спомни, докато стоеше край Соня, която продължаваше да плаче. Сложи ръка на рамото й и този път тя не се дръпна. Досьо си помисли колко хубаво би било и Соня да го обича тайно, но веднага отхвърли тази възможност. Къде такова щастие!

10.
ПАТРИ ПОЕМА РЪКОВОДСТВОТО

Междувременно Живко и Патри, преодолели всички препятствия, пътуваха с автобус към мястото, където трабантът с осем цилиндъра и двеста и петдесет коня беше изхвърлил пакет неизвестно с какво.

— Цял час загубихме — каза Патри.

Живко погледна часовника си и отново залепи нос на прозореца. Жилищните блокове изчезнаха изведнъж и отстъпиха място на малки къщурки със спретнати дворчета, които доизживяваха последните си дни. Около тях се извисяваха корпусите на нови сгради, някои завършени, други още в строеж, вероятно някакъв нов завод. После остана да се вижда само поле и вили, накацали по отсрещния хълм.

Патри също гледаше през прозореца на автобуса. Но нека не забравяме неговата способност да се разтроява — с едното си око той не изпускаше пътниците в автобуса. След като Досьо не успя да се измъкне от училище, Патри пое функцията на ръководител на акцията, без да каже на Живко, за да не го дразни.

Седем от пътуващите носеха празни кошници. Явно се връщаха от пазар, продали стоката си по колкото си искат лева килото. Следователно Патри изключи възможността те да са престъпници. Останалите трима бяха мъже: единият — старец с кожен калпак и бастун в ръка; вторият — човек на средна възраст, носеше фиданки за засаждане, сигурно имаше вила някъде насам. Третият обаче му се видя съмнителен. Облечен с небрежна елегантност, с бяла вълнена блуза, карирано сако и артистично шалче на врата, той се озърташе гузно насам-натам.

Патри реши да не го изпуска от очи. По едно време заподозреният се обърна към дъното на автобуса и кимна с глава. Патри проследи погледа му и откри някаква жена, която досега не беше забелязал. Изглеждаше доста възрастна — трябва да имаше трийсет години. Автобусът спря, мъжът слезе от предната врата, а жената — от задната. През стъклото на отдалечаващия се автобус

обаче Патри видя, че тръгнаха заедно подръка и изчезнаха. Явно нямаха нищо общо с изхвърления от трабанта пакет.

— С какво сладко бяха палачинките? — попита с престорено безразличие Живко.

— От ягоди — отвърна Патри.

Живко се облиза.

— С вишнево са най-хубави — каза той, погледна отново часовника си и добави: — Досьо трябва да е вече там. Има да се чуди…

11.
ПЪТУВАНЕ КЪМ НЕИЗВЕСТНОТО

Живко грешеше, Досьо още не беше там. Но пътуваше за там заедно със Соня на задната седалка на един вартбург. Взе я със себе си, без да й обяснява къде отиват. Предложението му да тръгнат заедно спря сълзите й. До булевард „Ленин“ отидоха пеша, без да си разменят нито дума. Соня мълчеше, а Досьо се мъчеше да намисли за какво да си говорят. Каквото и да намислеше, все му се струваше глупаво. Стигнаха до автобусната спирка. Застанаха малко встрани от нея и Досьо вдигна палец за автостоп. Чак тогава Соня попита:

— Къде отиваме?

Досьо не й отговори, направи се, че не чува, и почувствува как авторитетът му пред Соня изведнъж порасна. Защото тя разбра, че той се направи, че не я чува. Значи можеш да направиш добро впечатление не само като говориш, а и като мълчиш!

Колите профучаваха край тях една след друга, без да им обръщат внимание, но Досьо не се отчайваше. Докато вартбургът спря и ги взе.

— Закъде сте? — попита шофьорът.

— За двайсети километър — отвърна Досьо. — Павилион някакъв трябва да има…

— Какво ще правите там?

— Не мога да ви кажа точно какво.

— Нещо сериозно значи?

— Ще видим! — вдигна рамене Досьо.

Той не видя усмивката на мъжа, но почувствува погледа на Соня. Беше й интересно.

— Като наближите двайсетия километър, понамалете малко, за да не изтърва мястото — помоли по едно време той.

— Дадено! — отвърна мъжът.

После пак млъкнаха и Досьо се притесни. Стори му се, че не е много прилично да мълчат и да оставят човека да скучае — нали ги беше взел за компания.

— А вие имате ли деца? — попита Досьо, друго не можа да измисли.

— Тъкмо три — отвърна мъжът. — Горе-долу на вашата възраст.

— А как се учат? — поддържаше разговора Досьо.

— По едни предмети по-добре, по други — по-зле — усмихна се отново мъжът на неочаквания въпрос.

— То и от учителите зависи — успокои го Досьо, чийто поглед не изпускаше лявата страна на шосето. Там трябваше да се появи най-напред километричният знак, после павилионът и накрая кривото дърво.

А Соня гледаше Досьо и се възхищаваше от умението му да разговаря.

Мъжът намали рязко скоростта. Браво на него, похвали го мислено Досьо, защото зърна километричния знак. Видя и павилиона.

— Тук ли? — попита напълно сериозен мъжът.

Досьо погледна отново навън. Наближаваха наклоненото дърво.

— Тук, ако обичате! — гласът на Досьо беше делови.

Мъжът сви вдясно и натисна спирачката.

— Благодарим ви! — каза Досьо.

— Тук няма нищо — учудено се обърна назад мъжът.

— Не се знае — отвърна Досьо многозначително и отвори вратата. — Още един път благодарим!

Мъжът прехапа устни, за да не се засмее, махна с ръка и включи на скорост. Колата потегли плавно.

Двамата гледаха как вартбургът се отдалечава.

— П 44–28 — каза Досьо.

— Какво? — обади се за първи път от дълго време Соня.

— Запиши! — нареди й Досьо — вартбург, червен, П 44–28.

— За какво? — попита Соня, която съвсем нищо не разбираше.

— Пиши, пиши! — повтори Досьо, докато оглеждаше местността. — Може да се наложи да му се изкаже благодарност — добави той важно. Вече се чувствуваше като инспектор от криминален роман.

Соня извади тетрадка от чантата си и прилежно записа на гърба й номера на колата.

На около сто метра от тях, на спирката, спря автобус. Слезе само една жена с кошница в ръка и тръгна по пътеката към някаква

къщурка.

— Няма ги! — каза разочарован Досьо, като че ли Патри и Живко трябваше да слязат от тази кола. Такива случайности стават само в криминалните романи, но не и в живота.

— Кои? — попита Соня.

— Не бива да задаваш много въпроси — посъветва я Досьо. — Има неща, за които е по-добре да не се говори. Хайде! — направи й той знак да го последва и тръгна към храстите встрани от шосето.

Нека си припомним, че беше май, най-хубавият месец на годината, когато слънцето все още милва, преди да е започнало да пари, небето е наситено със синьо, а въздухът — напоен с аромата на пробудилата се природа. Ако тревата не бе толкова буйна, набитото око на Досьо бързо щеше да обходи местността и да установи какво има изхвърлено тук и какво не. Но сега трябваше да се търси щателно.

Слязоха по стръмна пътечка, покрай храсти с жълти цветове, до полянка сред млада, гъста, изкуствено насадена борова гора. Досьо бързо прецени, че задачата не е лесна — пакетът можеше да е в тревата, в храстите или в самата горичка. Живко и Патри ги нямаше никакви и Досьо реши, че след като е закъснял, те са се отказали от търсенето и са си отишли, от страх, разбира се. Значи трябваше да се справя сам. Соня не слагаше в сметката. Въпреки че, откровено казано, ако не беше Соня, той може би щеше да намери някакъв предлог да се върне. Защото наоколо нямаше никой и не се чуваше нищо друго, освен това, което лекият ветрец шептеше на листата. А когато си сам сред такава тишина, винаги е страшно, дори и прякорът ти някога да е бил Баскервилското куче. Но усетиш ли жива душа до себе си, изведнъж добиваш кураж. Присъствието на Соня даваше на Досьо два пъти повече кураж — известно е защо.

Досьо разтвори леко храстите и видя две празни консервени кутии, смачкани салфетки, парчета хляб и други остатъци от неделни почивки. Нищо подозрително — гражданите, които цяла седмица прекарват зад бюра и водят заседнал живот, в неделя възстановяват здравето си сред природата, а в останалите дни природата възстановява здравето си от неделната почивка на гражданите.

Досьо тръгна бавно покрай храстите и започна да ги преглежда внимателно педя по педя. Зад него вървеше Соня. Така стигнаха до

горичката. Трябваше да погледнат и в нея, а на Досьо никак не му се искаше.

— И в горичката ли ще влизаме? — попита Соня.

— Разбира се, що за въпрос! — каза Досьо и влезе сред борчетата. Тя го последва. Хвана го за ръкава, да не го загуби.

Изведнъж чуха шум. Притихнаха зад едно борче. Досьо напрегна слух. Шумът, който ги стресна, се повтори — беше шум от настъпени сухи клонки. От книгите Досьо знаеше какво означава такъв шум — грамадно животно или човек, все едно, еднакво страшно е, се движеше в гората. Дори и по-страшно, животно не можеше да бъде. Значи човек! А ясно е кой човек може да е или кои хора. Косите му настръхнаха. Досега не беше си мислил за тази опасност в множествено число.

Само на десетина метра от него борчетата се размърдаха. И изведнъж един вик, човешки вик, вик на болка, раздра тишината. Студена пот ороси челото на Досьо. Щеше да побегне от ужас, ако Соня не го държеше здраво за ръката.

И тогава…

— Знаеш ли как ме настъпи бе?! — чу се гласът на Патри.

— Защо ми пълзиш в краката?

Това пък бе Живко, оправдаваше се. Нито Патри му пълзеше в краката, нито той пълзеше в краката на Патри. Просто пълзяха прилепени един до друг. Щом Досьо се страхуваше, какво оставаше за тях двамата?!

Бяха пристигнали около час по-рано, но се забавиха на павилиончето, където пиха лимонада и набираха кураж. Живко настояваше да се връщат, дори направи някои забележки по отношение твърденията на Досьо и ги нарече фантазия. Но Патри държеше да търсят, а Живко му се чудеше защо толкова настоява. Той не знаеше, че Патри е поел ръководството. В горичката влязоха след дълги колебания малко преди Досьо и Соня. За по-сигурно започнаха огледа, като пълзяха прилепени един до друг. И Живко, без да иска, настъпи с коляно ръката на Патри.

— Какво става? — чуха те гласа на Досьо и си отдъхнаха.

— Досьо! — извика радостно Патри и с това фактически му предаде ръководството, което вече му тежеше.

12.
СЛЕДИТЕ ОСТАВАТ

След малко четиримата се съвещаваха на полянката край горичката.

— Ти сигурен ли си, че това е мястото? — попита делово Досьо.

— Ами да — отвърна Живко. — Изхвърлиха го на завоя и понеже караха със страхотна скорост, като излетя…

Той описа една парабола с ръка и накрая пръстът му остана да сочи на няколко метра пред тях, в зелената трева.

— Кой знае какво е било! — каза Патри, отново настроен скептично към цялата история. — На Живко все му се струват разни неща. Нали през зимата на Витоша видя бяла мечка.

— Стига де! — засегна се Живко. — И да не беше бяла, мечка беше.

Куче беше, голямо куче. Дори баща му рече: „Виж какво куче, като мечка е!“ И на следния ден в училище, след като Патри разправи как лифтът на Витоша спрял, колко студено било и как цял час висели, докато ги спасят, Живко, за да не остане по-назад, каза: „Аз пък видях мечка“. — „Каква мечка?“ — „Бяла мечка.“ Децата не му повярваха и дълго време му се присмиваха.

И сега Патри отново му навираше в носа тази история, та Живко се принуди да отстъпи от бяла на обикновена мечка. Мина му през ум да разкаже всичко, както е било, за да не го подиграват повече, но отложи за друг път. Сега имаха по-важна работа.

— А може и да са ни изпреварили! — каза Досьо.

Единствено той продължаваше да търси упорито нови решения на загадката с трабанта.

— Може да са дошли преди нас и да са взели това, което са изхвърлили — продължаваше да разсъждава на глас Досьо и в разсъжденията му имаше желязна логика. — В такъв случай ще трябва да потърсим други следи. Престъпниците винаги се връщат на местопроизшествието и оставят следи, по които после ги хващат.

— За какви престъпници говорите? — попита Соня, която слушаше всичко с интерес.

— Тя какво търси тук? — изведнъж осъзна присъствието на чужд човек в групата Живко.

Въпросът бе отправен към Досьо, но Досьо не го чу. Досьо действуваше. Той ровеше тревата край храстите.

Изведнъж извика:

— Вижте-е-е!

Децата скочиха и го наобиколиха. От вика му разбраха, че е намерил нещо, и то не какво да е, а нещо важно, нещо, свързано със загадката, която бяха почнали да разрешават.

Сред тревата лежеше ключ, закачен на голям топуз, а на топуза с черни цифри пишеше „№21“.

ЧАСТ 2
КЛЮЧЪТ НА ЗАГАДКАТА

2
ЧАСТ
Ключът на загадката
Следва
Тръгнъглизът
Пиколото Васко
Джонатан Суифт

1.
КАКВО МУ Е ХУБАВО НА ЛОШОТО ВРЕМЕ

Досьо се приближи до прозореца в стаята си, отмести внимателно с два пръста завесата и погледна с едно око навън. Беше виждал в не един криминален филм да действуват така предпазливо, мечтаеше да попадне в подобни опасни положения, но не предполагаше, че това ще му се случи така скоро.

Навън валеше, валеше из ведро, така както вали през май. Дъждът беше прогонил хората от улицата и сега шибаше яростно паветата. Правеше вадички и локви с големи въздушни мехури, прицелваше се безпогрешно в тях с тежките си като олово капки, пукаше ги и образуваше нови. Бързаше да се навали и да се наиграе, защото знаеше, че през май го пускат за малко, макар и често.

Досьо също знаеше това. Дъждът не го тревожеше. Можеше само да позабави малко важната среща, но не и да я осуети. „Ето, това му е хубаво на лошото време през май“ — помисли си той.

Щеше да се дръпне от прозореца, когато изведнъж зърна в отсрещния вход сестра си, не сама, а с онова момче с дълга като на момиче коса, което майка му не можеше да търпи и за което баща му не искаше дори да чуе и все се заканваше, че ще му остриже косата, само да го пипне. Охо, момчето сложи ръка на рамото й и тя не се дръпна. Чудесно!

Чудесното в случая беше, че може да държи сестра си в шах. Само ако се наложи. Той не обичаше да я изнудва. Но сестра му, едва шест години по-голяма от него, си позволяваше да играе ролята на негов настойник, а когато не я слушаше, обаждаше го на родителите. Сега нека се опита само. От тази страна се осигури. Сигурност обаче му трябваше от всички страни. Историята взе да става заплетена и, нека не се лъжем, тепърва щеше да се заплита още повече.

Досьо седна на малкото бюро до прозореца. Стаята му приличаше повече на клетка: едно легло, малко бюро до прозореца и библиотечка. Във витрината държеше книгите си, а отдолу, в шкафчето — бельото, чорапите и ризите. Всъщност това не беше стая, а столова

към кухненския бокс. Приспособиха я за него, след като сестра му каза, че й пречи да учи. Досьо не се противопостави — така получаваше известна самостоятелност, — нощно време можеше да чете, докогато си иска, и може би затова заспиваше веднага щом си легне. Но през деня всички минаваха през стаята му, оттам се влизаше в кухненския бокс. Лесно можеха да го изненадат и видят, че вместо уроците чете криминални романи. Затова сега, щом седна на бюрото, отвори учебник и като се осигури и от тази страна, се замисли за вчерашните събития. По-точно за ключа, който бяха намерили.

Спомни си, че щом го зърна, и почувствува, че точно това трябваше да намерят. Живко, разбира се, пръв се наведе да вземе ключа, но добре, че успя да му попречи. Дори му се скара да не прави глупости — Живко беше припрян, а за всяка криминална история трябва спокойствие.

След като му направи забележка в този смисъл, Досьо бръкна в джоба си и измъкна носна кърпа. Погледна я и попита:

— Има ли някой чиста носна кърпа?

Живко и Патри не отговориха, което означаваше, че въобще нямат носни кърпи или че и техните са мръсни. В случая второто беше вярно. Вместо тях Соня извади своята и Досьо я взе. Хвана с нея ключа, уви го и го мушна в джоба си.

— Може да има отпечатъци от пръсти — обясни той.

Соня го гледаше озадачена, по-озадачена от останалите двама. И до този момент тя не знаеше нито защо са тук, нито какво търсят. Ето защо имаше право да протестира:

— Ще ми обясните ли най-после!

— Сега вече може — каза Досьо.

— Ние вчера, като се прибирахме с… — започна бързо Живко.

— Не бързай! — прекъсна го Досьо. За първи път в присъствие на момиче, при това на Соня, той знаеше за какво да говори и нямаше никакво намерение да пропусне тази възможност. Направи им знак да седнат и каза: — Ще започна историята отначало, за да подредим фактите още един път в техния ред и намерим място на ключа. Значи Живкови вчера подгонили един трабант…

— С какво? — попита Соня, вече напълно успокоена, трезва и точна в мислите си.

— С колата си, да не искаш с камъни да го подгонят — раздразни се Досьо, че го прекъсват, но се овладя и продължи спокойно: — Трабантът бил с чужд номер…

— Откъде знаеш, че е бил чужд? — прекъсна го пак Соня.

— Ами черна табелка с две латински букви и четири цифри, какъв друг може да бъде? — обади се Живко.

— Значи не е бил чужд, а чуждестранен — поправи го Соня. — Чужд е, когато не е негов, а на някой друг. А този си е бил негов.

— Ако ще те прекъсва така, по-добре чупката — каза Патри.

— Тя е права — защити я Досьо и после се обърна към нея почти шепнешком: — Ще се обаждаш само когато те питам!

Соня кимна и Досьо продължи:

— Освен че е бил с чуждестранен номер, трабантът развивал невероятна скорост. Това говори ли ти нещо? — обърна се той към Соня, за да се увери, че тя не му се е разсърдила.

— Не — призна си откровено Соня.

— Много просто — почувствува превъзходството си Досьо. Соня го гледаше с любопитство и уважение и това му беше много, много приятно. — Трабантът е бил само външно трабант. А моторът му е бил друг, силен, с осем цилиндъра…

— И двеста и петдесет конски сили, дето ги използват гангстерите — не издържа Живко бавния и малко провлачен разказ на Досьо. Той бързаше да разбере какво общо има ключът с тази история.

— Онзи от трабанта, разбира се, забелязал, че го гони милиционерска кола — продължи Досьо, без да направи забележка на Живко за прекъсването, — и ей на този завой изхвърлил пакет. Защо? — погледна той Соня право в очите. Беше му приятно да я пита и тя да не знае. Чак сега като че ли разбра защо учителите задават най-много въпроси точно тогава, когато най-малко знаеш.

— Щом го е изхвърлил, значи не му е трябвал — отвърна Соня. Историята с трабанта не й се виждаше нито правдоподобна, нито интересна. Момичетата по начало нямат вкус към тези неща.

— Тъкмо напротив — заяви победоносно Досьо. — Не е искал да бъде хванат с този пакет. И го е изхвърлил. После именно защото му е трябвал, се е върнал да си го вземе, най-вероятно през нощта. И тогава си е загубил ключа.

Досьо не усети кога при него е влязла сестра му. Гласът й го стресна и прекъсна мислите му точно в момента, в който с удоволствие си спомни с каква почит го гледаха Патри и Живко. Ключът идеално се вместваше в тази история.

— Пак си изял половин хляб! — скара му се тя.

— Тебе какво те интересува! — тросна й се Досьо.

— И вместо да четеш, блееш!

— Я си гледай работата, че ще хвърчат коси, да знаеш! — отвърна й Досьо.

— Какво, какво? — не разбра сестра му.

— Нищо — каза Досьо. Нямаше смисъл да й казва, че я е видял през прозореца с онзи, дългокосия.

2.
АМИ АКО Е ЦЯЛА БАНДА

Живко също чакаше да превали дъждът. И също си мислеше за събитията през вчерашния ден. Досьо наистина беше голям цар! Сам се сети откъде е ключът. Като им разказа как онзи от трабанта се е върнал да си вземе пакета и си е загубил ключа, Живко му завидя. При това знаеше, че не е хубаво да се завижда. Признаваше правото на Досьо да ръководи разследването на историята с трабанта и пакета, но му се искаше да бъде призната и неговата роля. Нали той им разказа за трабанта! Жалко, че не му дойде наум онова, за което Досьо се сети. Затова му се поиска да измисли и той нещо умно.

— Бягайте! — скочи изведнъж той и плю на петите си, а останалите го последваха. Спряха на петдесетина метра, горе, на шосето.

— Какво стана? — попита Патри запъхтян.

— Нищо — също запъхтян отвърна Живко. — Този, който е загубил ключа, може всеки момент да се върне и да го потърси. Не бива да ни вижда.

— Глупак! — каза Патри. — Да ни караш да бягаме за нищо.

— Не е за нищо — защити го Досьо. — Живко е прав. Дори трябваше да се сетим по-рано.

На Живко му стана приятно, че именно той се е сетил да бягат от горичката и че Досьо оцени това. Значи и той, Живко, можеше като Досьо да взима правилни решения. И как едно правилно решение предотвратява ужасни последици. Ако не бяха хукнали веднага, щяха да изтърват автобуса и да тръгнат с половин час по-късно. В къщи щеше да се чуди какво да разправя. А така всичко се подреди като по ноти. Едва бяха изпили по една лимонада, и автобусът пристигна. Качиха се и хвърлиха поглед към кривото дърво. Жива душа нямаше. Дано никой не ги е видял. Досьо им каза, че е възможно престъпникът, ако е голям престъпник, да наблюдава известно време мястото и да ги заснеме отдалеч със специален фотоапарат.

— Телеобектив! — извика Живко и пак го хвана яд, че пръв не се досети за телеобектива. Считаше се за специалист в тази област. Преди две години извади душата на баща си да му купи фотоапарат, който седеше на гардероба и помагаше на въдицата и тенис-ракетата му да събират прах.

— Точно така, телеобектив! — потвърди Досьо и ги предупреди няколко дни да бъдат извънредно внимателни, да си отварят очите на четири, да гледат дали някой не ги следи, върти ли се непознат човек около къщи (това трябва да правят не като се подават от прозореца, а като застанат до него, дръпнат внимателно завесата настрани и огледат всичко с едно око) и изобщо да си отварят очите за всякакви други съмнителни неща.

В автобуса известно време мълчаха, въпреки че други пътници нямаше.

— Според мене — пръв започна Досьо, като не забрави да се огледа — това е ключът на загадката.

— Според мене е най-обикновен хотелски ключ — разсъждаваше напълно по женски Соня.

В ума си Живко я нарече глупачка, готова да развали всичко. Искаше му се да я наругае, но знаеше, че Досьо ще я защити. Затова каза малко иронично:

— Абе обикновен, обикновен, ама е хотелски. А хотелски ключ насред поляна е вече нещо необикновено. Хотелските ключове затова са хотелски, защото си стоят в хотелите.

— Баща ми се върна веднъж от командировка с такъв ключ — каза Соня. — Забравил го в джоба си.

— Върнал се е „със“ — намеси се Досьо със спокойния си и малко провлечен глас. — А този, на когото е бил ключът, се е върнал „без“. Защото не го е забравил в джоба, а го е изгубил от джоба. Ти какво мислиш, Патри?

— Точно така — отвърна Патри.

Живко отново се възхити от Досьо и му завидя на възхитителния начин, по който се изразяваше — единият се е върнал „със“, другият — „без“, единият го е забравил, другият го е загубил! Просто нищо не избягваше от набитото око на Досьо!

— Ключовете от хотела се оставят в хотела! — продължаваше Досьо и всички се скупчиха около него, защото той почти шепнеше. —

Кой взима със себе си ключ?

Соня, изглежда, помисли, че нея пита, докато разказваше, все нея гледаше, и затова повдигна безпомощно рамене.

— Който не иска да се знае, че не е в стаята си. Закача на вратата картонче с надпис „Моля, не ме безпокойте“, слага си мустаци и брада и…

— Това съм виждала по телевизията, в „На всеки километър“ — сети се Соня. — Велински правеше така.

— Виждаш ли как започнаха да ти се проясняват нещата — похвали я Досьо и Соня остана доволна.

А Живко, като чу името на полицейския агент и предател Велински, потри радостно ръце:

— Голяма афера хванахме бе, голяма!

— Докато не я разплетем, нищо не може да се каже — заяви Досьо. — Това е задача с много неизвестни. Първо неизвестно: от кой хотел е ключът? — и Досьо сви палеца си в дланта. Имаше намерение да брои неизвестните.

— Защо не го занесете в милицията и край! — реши въпроса Соня.

Живко изтръпна. Соня като че ли се мъчеше нарочно да развали всичко. Ако го занесат в милицията, наистина щеше да бъде край. Добре, че Досьо не обърна внимание на тази… А само се засмя великодушно:

— Най-лесното гледаш! Ние ще трябва да докажем, че той е виновен!

— Кой? — попита настойчиво Соня.

— Кой ли? — замисли се Досьо. — Ето, това е друго неизвестно! — и той сви и показалеца.

— А може да не е само един престъпник, може да са двама или трима. Може да е цяла банда! — намеси се Живко и погледна към Досьо, за да разбере правилно ли разсъждава, или говори глупости.

— Ето още едно неизвестно! — съгласи се Досьо и прибави към палеца и показалеца и средния си пръст.

Значи това, което каза, не беше глупост! Живко въздъхна облекчено така, както въздъхва човек, когато учителката затвори тефтерчето и преустанови изпитването.

— Тази работа не е за нас — упорствуваше Соня.

— За тебе не е! — не се сдържа Живко, но Досьо го прекъсна:

— Малко ли книги има! Деца са извършвали не едно и не две геройства. Милицията винаги остава доволна, когато точно такива като нас хванат някой престъпник.

На следващата спирка се качиха необичайно много хора и те не само трябваше да преустановят разговора, но и да отстъпят местата си. Както можеше да се очаква, бяха най-младите. Само Патри не стана веднага, направи се на много замислен и вглъбен в себе си, но Живко беше сигурен, че Патри за нищо друго не мисли, освен дали да стане, или не. И дълго не мисли, защото един глас го накара да се обърне:

— Ало, малкият, какво се правиш на разсеян?

Телефонът прекъсна спомените на Живко от вчерашния ден. Беше майка му. Времето било ужасно, да не хукнел да излиза. Даже и да спре дъждът, в тази влага… Тя щяла да дойде скоро…

Още преди да затвори телефона, Живко реши, че е време да се измъква, при все че бе рано за срещата. Ако майка му го завари, ще натисне спирачката и… върви, че излизай.

3.
СУРОВАТА ПРИСЪДА НА СМЕННИЯ МАЙСТОР

Патри не правеше изключение от двамата си приятели и той като тях си мислеше за същите неща. Но си имаше много по-големи грижи — беше наказан. Възрастните винаги правят разни работи, без да се съобразяват дали са приятни на околните, в смисъл на по-малките. С чувство на отвращение Патри си спомни за онзи от автобуса, който му беше казал: „Ало, малкият, какво се правиш на разсеян!“ Патри стана без пререкания, но се почувствува наскърбен, че го бяха нарекли „малкият“. Големите много обичат да изтъкват превъзходството си. Хубаво ли щеше да му бъде, ако Патри му беше казал:

— Ало, плешивият, заповядайте да седнете!

Онзи наистина беше плешив.

Слязоха при Ветеринарния факултет и тръгнаха към зала Универсиада. От дълго време не бяха си проговорили нито дума, но мислите им течаха в една и съща посока.

— Цяла банда може да е, ще видите! — искаше му се на Живко. И колкото по-голяма си представяше бандата, толкова по-радостно биеше сърцето му.

— Поне да привлечем някой от милицията да ни е в помощ — потърси сигурното Патри.

— Само ако се наложи! — Досьо беше твърдо решил да действуват сами и Патри предпочете да не спори с него.

При зала Универсиада завариха необикновено оживление — от автобуси слизаха младежи и девойки в народни носии, с народни инструменти, акордеони или просто така, без нищо. Сигурно имаха репетиция за 24 май. Децата се спряха и се загледаха в красивите пъстри носии от всички краища на страната.

— Леле-е-е — извика по едно време Соня. — Четири часът е! — и хукна.

— Как четири! — хвана се за главата Патри. — Баща ми от десет дни не пуши!

Последните думи изрече тичешком. Зад него тичаха Досьо и Живко, а от Соня нямаше и следа. Тя живееше в блока точно срещу залата, над магазина за електроуреди и вероятно търчеше вече по стълбите.

На ъгъла, там където се срещаха за училище, Живко се отдели и Патри му викна:

— Били сме на кръжок, да не объркаш нещо!

Досьо продължи надолу по „В. Мулетаров“, а Патри сви по ул. „Постоянство“. Не измина и две крачки, когато чу гласа на Досьо.

— По какво точно беше кръжокът?

— Авиомоделизъм! — извика Патри.

Това му хрумна, това извика. Но сега си мислеше, че Досьо наистина е човек с бъдеще, разузнавач като Зорге (беше гледал филма „Кой сте вие, д-р Зорге“). Защото не е въпросът просто да кажеш „бях на кръжок“. Трябва да уточниш по какво е бил кръжокът и други подробности, за да може, ако родителите направят проверка по телефона при Досьо или Живко, показанията на всички да съвпаднат.

Патри погледна през прозореца на улицата, така както Досьо им каза — „изправен на пръсти, повдигаш леко завесата и с едно око…“

Дъждът току-що беше престанал и слънцето бързо разгонваше изтънелите и уморени облачета, които бягаха към Витоша, за да се скрият зад върховете й. От градинката между грозните двуетажни жълти блокове с гумени галоши на крака и с мрежа в ръка се появи баба Здравка. Бързаше за покупки. Патри не я обичаше заради навика й, като се връща от пазар, да звънне у тях и да викне:

— Пресни картофи докарали, я к’ви са хубави!

И хайде, Патри изгърмяваше веднага за пресни картофи.

Сега за пръв път му се дощя баба Здравка да се обади, че са докарали нещо интересно, ягоди или череши, за да го изпратят. Пък той си знае после. Нямаше да отиде на никаква опашка, имаше важна среща с Досьо и Живко, на която трябваше да присъствува жив или мъртъв. Това проклето наказание!

Никого не обвиняваше за наказанието, само себе си. Вчера сам измисли тази глупост с кръжока. Когато влезе в кухнята, завари майка си и баща си.

— Къде се шля досега! — попита баща му.

Беше едър, як българин, с големи мустаци и гъста черна коса. Просто да не повярваш, че този дребосък Патри му е син.

— На кръжок! — отвърна Патри.

— Я помисли хубаво! — каза баща му.

Майка му мълчеше.

На Патри му стана повече от ясно — имаха допълнителни сведения. Но откъде? Ако е от училище — край! Може би току-що са се обадили на Живко или на Досьо. Досьо сигурно сега си влизаше в къщи, а Живко се е прибрал вече, но все едно и двамата щяха да кажат, че са били на кръжок.

— Хем по-рано ви пуснали, хем по-късно си идваш! — обади се майка му.

И добре, че се обади, защото, без да иска, му подсказа откъде идваха сведенията. От баба му. Нали я бяха срещнали сутринта. Ако беше Досьо, нямаше да забрави.

— И като ви пуснаха по-рано, решихте да го ударите на игра, нали? — каза майка му.

— Да! — стоеше Патри с наведена глава.

— Футбол ритахте, така ли? — попита тя.

— Така! — потвърди Патри.

Златна майка имаше той в това отношение. Без да иска, го измъкваше от неловкото положение.

— Не мога да разбера защо смяташ, че можеш да скриеш нещо от майка си! — каза тя.

Ето че нещата отиваха на добре. Майка му винаги се задоволяваше с това, че нищо не може да се скрие от нея. Сега щеше да започне баща му. Щеше да му каже: „Ти какво си въобразяваш, че ще позволя да правиш каквото си искаш ли! И да ми хойкаш по цял ден из улиците като последен хулиган!“ — За училище нищо нямаше да каже, от успеха му нямаше как да се оплачат. Дори в началото бяха учудени, че е толкова добър ученик.

— Ти какво си въобразяваш? — викна баща му.

Ето, започваше.

— Аз хаймани в къщата си не искам!

Варианта с „хайманите“ Патри също знаеше:

„Като пораснеш…“ и пр.

— Като пораснеш, каквото щеш прави, но сега, докато аз те храня! Ако е въпросът, за мене е най-лесно да те оставя да правиш каквото си искаш…

И друг път му беше казвал същото и Патри се питаше защо, щом му е по-лесно, не го оставя да прави каквото си иска. Но баща му говореше така само когато е ядосан, а тогава Патри предпочиташе да не задава много въпроси.

— Утре от училище — право в къщи и после никакво излизане!

Такава беше суровата присъда, по-сурова, отколкото баща му предполагаше. В четири часа̀ Патри трябваше да се срещне с Досьо и Живко в градинката срещу тях, тази, между грозните двуетажни жълти блокове. Сутринта в училище почти не бяха говорили за вчерашните събития. Досьо ги събра в единия край на двора и ги предупреди — никакво странене от другите, никакво шушукане помежду си, за да не предизвикат съмнение. И Соня щял да предупреди. Тогава им определи и срещата — имал план за действие, измислил го през нощта.

Патри се притесняваше. Часовникът показваше четири и десет. В хола майка му четеше „Жената днес“. Като помощник-аптекар тя имаше нощни дежурства и сега ползуваше свободен ден. Баща му спеше в другата стая — той работеше в локомотивно-вагонния завод „Георги Димитров“ и днес беше трета смяна. Знае ли човек кога ще се събуди.

4.
МОЖЕ ЛИ ЧОВЕК ДА БЪДЕ ОТВЛЕЧЕН В БАГАЖНИКА НА ТРАБАНТ

Вече от петнайсет минути Досьо и Живко чакаха приятеля си в градинката и се чудеха какво става с него. Чудеха се, защото Патри не им каза, че е наказан, от страх да не започнат да действуват без него.

Живко както винаги нямаше търпение и настоя Досьо да го запознае с плана си, а на Патри да кажат, когато дойде. Досьо обаче отказа. Не му се повтаряло едно и също, пък и не било правилно много-много да се приказва. Като се каже веднъж и край! Трябва да се мисли, да не се говори.

— Да не се е случило нещо с Патри? — попита Живко.

— Само това ни трябва — каза Досьо и се замисли. — Може и да са го отвлекли.

— Точно него ли? — усъмни се Живко.

— Разбира се, точно него. Той е най-дребният. Дето се вика, и в багажника на трабант можеш да го набуташ.

Досьо каза „трабант“ ей така, примерно, но изведнъж се сети за трабанта с двеста и петдесет коня и тръпки полазиха по тялото му. Живко го гледаше уплашено и на него беше минала подобна мисъл — цели самолети отвличат, та един Патри да не отвлекат.

Но страховете им се разсеяха бързо, защото иззад храстите, по алеята, която водеше към пейката, щръкна перчемът на Патри, а сетне се появи самият той и се извини:

— Прощавайте, но часовникът ми беше спрял.

— Затова ли си с мрежа! — подигра се Досьо.

Истината е, че Патри нямаше да се измъкне, ако баба Здравка не беше минала да каже, че на „плод-зелекчука“ има ягоди. Той грабна мрежата без обичайните протести, а в главата му зрееше вече готова цялата лъжа — как се наредил, как тъкмо му дошъл редът и се свършили, как хукнал на другия „плод-зеленчук“ и т.н.

— Честна дума, напоследък спира — настоя Патри.

Много лъжи на този свят са били придружавани с „честна дума“. Някои са минавали, други не. Що се касае до лъжата на Патри — тя мина, може би защото сега не беше важно спрял ли му е бил часовникът, или не.

— Нещо съмнително? — попита делово Досьо.

— Нищо! — отвърна Патри. — Впрочем… — колебаеше се той.

— Какво — попита Досьо.

— А нищо — продължаваше да се колебае Патри. — Аз, такова, мислех си за градинката!

— Какво за градинката? — настоя Досьо.

— Всеки може да ни види — реши се Патри, — и от трамвая за по-пряко все оттука минават.

— Имаш право — каза Досьо и стана. — Ще помисля за друго място, където да се срещаме. Сега да побързаме да вземем трамвай!

Нито Патри, нито дори любопитният като момиче Живко не попитаха къде ще ходят и защо, което означаваше, че Досьо си беше извоював безспорен авторитет и право на ръководство в акцията. Никой друг, освен него, нямаше ясна представа какво ще представлява тя.

5.
ЕДИН ПРОСТ, НО ТОЧЕН ПЛАН

Планът на Досьо за по-нататъшните действия беше прост, но точен. Всеки, който има що-годе нос за такива неща, щеше да стигне до същото решение, до което стигна и Досьо, единственото правилно решение. Как стигна Досьо до него в петте минути, преди да заспи, уморен от вчерашните приключения? Най-напред направи бърз преглед на фактите: едно подгонено от милицията лице в трабант (подсилен), изхвърлен пакет на завоя при кривото дърво. Те (Патри, Живко, той и присъединилата се Соня) отиват и вместо пакет намират ключ от неизвестен хотел. Какво следва да направят по-нататък?

Който изпитва желание да посвети живота си на криминалистиката, нека затвори книгата и се помъчи да реши сам тази, пак повтаряме, доста проста задача. Ако в разстояние на десет минути (при Досьо минутите бяха само пет) стигне до правилния отговор, значи има шансове да стане добър криминалист. Ако ли не — да си гледа уроците и да търси друго поприще в живота.

Вижте сега колко прост е отговорът — щом ключът е от неизвестен хотел, трябва да се намери от кой хотел е! Тук задачата е само с едно неизвестно и много мислене не се иска. И ако до този отговор не могат да стигнат всички, това все пак е добре, защото освен криминални задачи в живота има да се решават още много други задачи, съвсем не по-маловажни или пък по-малко интересни.

За Патри и Живко обаче нямаше в момента по-важна задача. Досьо им я постави и те мислеха трескаво. Когато слязоха при Ректората от трамвай №4, Живко каза, че е готов с отговора, но Досьо го посъветва да не бърза и да помисли добре. Десетте минути за мислене изтекоха при Народното събрание и Патри каза, че също се е сетил, но понеже Живко пръв се е обадил, нека той даде отговора. Живко, разбира се, се съгласи.

— Много просто — каза той. — Даваме обявление във „Вечерни новини“, че е намерен ключ еди-какъв си и който го е загубил, да го

потърси еди-къде си. И като дойде, хоп, хващаме престъпника и толкова.

— Ти? — обърна се Досьо към Патри.

— И аз съвсем същото бях намислил — каза Патри и излъга, естествено. Той въобще нищо не беше намислил.

С чувство на превъзходство Досьо се усмихна на наивния отговор.

— Защо е неправилно да даваме съобщение във вестника? — попита важно той. Бяха точно пред сградата на БАН.

— Защото — поиска да отговори Живко, но Досьо, преливащ от самодоволство, го посъветва:

— Не се обаждай, а слушай! Не е правилно, защото, ако дадем обявление и дойде някой, и каже „ключът е мой“, какво ще хванеш?

Живко вече си мълчеше.

— Петите му ще хванеш! Защото нямаш никакви доказателства. Ще си вземе ключа и край на единствената следа, до която се добрахме с толкова труд.

„И жертви!“ — помисли си Патри, като се сети за вчерашната разправия и за мрежата, която стискаше в ръка и в която, поне днес, ягоди нямаше да влязат.

— Щом хотелът е неизвестен, ще трябва да открием кой е хотелът! — отсече Досьо.

— Мислех си го, честна дума, мислех си го! — викна Живко и се хвана за главата. — Ако щеш, вярвай, мислих си го!

— Нищо не си мислил! — каза Досьо.

— Честна дума, признай ми! — помоли Живко.

— И да си го мислил, колебал си се, щом не го каза. А колебанието в такива случаи е равно на смърт. Трябва сигурност. Окото ти трябва да не трепва и ръката също.

— Е, да — съгласи се Живко, но съжаляваше за пропуснатата възможност. Наистина си беше помислил, че трябва да намерят хотела, но не предполагаше, че отговорът е толкова прост, и потърси по-сложно решение.

Живко не проумяваше какво ще правят, след като намерят от кой хотел е ключът. Патри — също, но и двамата предпочитаха да не питат.

Така стигнаха до хотел „България“ и влязоха.

— Какво търсите, малките? — попита ги веднага момчето от рецепцията.

— Нищо! — отвърна Живко и млъкна, защото се сети, че трябва да мълчи.

— Щом е нищо, може и отвън да го търсите! — каза момчето.

Един чужденец се спря и остави ключа си. Тримата впериха поглед. Вместо топуз ключът висеше на металическа плочка. Значи техният ключ не беше от този хотел.

Децата излязоха, без да се разправят повече. Тръгнаха обратно към Ректората. Вървяха по средата на платното, по жълтите плочки на булевард „Руски“. Не им беше приятно, че удариха на камък.

Както си вървяха, Живко каза:

— Абе като е затворено движението за автомобили, поне да теглят на жълтите плочки един асфалт, чудесна пързалка за летни кънки ще стане?!

— Ще пречим на възрастните — възрази Патри.

— Да забранят минаването и на възрастни! — реши Живко. — Забранено за автомобили и за възрастни, лошо ли е? Поне нещо да има забранено и за възрастни.

— Да има, ама няма — каза Досьо.

Милиционерската свирка ги накара да спрат. Залисани, бяха тръгнали да пресичат на червено улица „Раковски“.

— Ако и в хотел „София“ не е, в кой хотел да го търсим? — попита Патри.

— В „Парк-хотел“, разбира се — отвърна делово Досьо.

— И аз така си помислих — каза Живко.

— Стига де! — скара му се Досьо. — Нямаш никакво чувство за скромност!

6.
СРЕЩА С ДЖОНАТАН СУИФТ

Насред площад „Народно събрание“ се издига паметникът на руския цар Александър II, царя-освободител, който, величествен и суров, е възседнал коня си. Под него с натъкнати щикове са руските воини, които прогониха през 1878 г. петвековните поробители и донесоха свободата на България. Но царят, нали затова е цар, е поставен най-отгоре и от него лъха самочувствието на единствен победител. Точно зад гърба му е хотел „София“, нов, модерен, целият в алуминий. Към него се бяха устремили тримата приятели и вървяха, сякаш направо ще влязат, както се казва — без да почукат. Но спряха. Ако в хотел „България“ им бяха казали „ей, малките“, то тука можеха направо да ги изхвърлят, без дума да им кажат!

Промъкнаха се покрай каменните съдове за цветя, които ограждаха лятната сладкарница. Опитаха се да погледнат вътре в хотела, но отвън навътре не се виждаше. Досьо се промъкна до вратата, но и оттам нищо! Върна се при останалите и нареди на Патри:

— Ще влезеш вътре!

— Аз ли? — посочи с пръст себе си Патри. Очевидно никак не му се искаше.

— Ще видиш разположението на рецепцията — обясни му Досьо. — Само толкова! После се връщаш. Веднага! Останалото ще свърша аз.

Патри подаде мрежата на Живко. Съобрази, че с мрежа в хотел не върви много да се влиза. Тръгна с неохота. Стъклената врата се отвори автоматично пред него, също като на аерогарата, само че тази се плъзгаше встрани. Спря се и обърна глава към приятелите си, дано Досьо да е променил нещо плана и да го викне обратно. Но Досьо му даде знак с юмрук.

Патри го разбра правилно и влезе. Вратата след него се затвори плавно, сякаш му отрязваше пътя за бягство.

Обстановката му се стори необичайно разкошна. Патри за пръв път попадаше в грандхотел. Забрави страха си и се заплесна. Заплесна

се в картините по стените, гипсовите фигури по таваните, огромните филодендрони и ако щете — по мекия килим, в който краката потъваха, без да се чува шум от стъпки.

Затова и не усети кога до него застана пиколото. Зърна му най-напред панталона с генералските лампази, после червената куртка с лъскави металически копчета и накрая червената шапка като на френски войник. А между куртката и шапката се намираше главата на пиколото, кръгла като любеница. Голобрадо шестнайсетгодишно момче, пиколото имаше вече мъжки глас.

— Какво търсиш? — попита то и Патри с облекчение видя, че очите му бяха засмени и умни.

— Защо? — не може да намисли какво да отговори Патри.

— Защото, ако не знаеш какво търсиш, ще те изхвърля като коте — заяви му съвсем спокойно пиколото.

Патри веднага разбра, че това момче не си поплюва. Значи очите му лъжеха. Сега и Патри щеше да се опита да го излъже.

— Ами търся един човек — каза той.

— Няма го! — очите на пиколото продължаваха да се смеят.

Патри не знаеше какво да прави. Този пиколо съвсем го обърка. Не го хокаше, не го дърпаше да го изхвърли, а само го гледаше със засмените си умни очи и го караше да чувствува как килимът се люлее под краката му.

— Защо да го няма? — попита Патри.

— Тук всички са чужденци, затова! — каза пиколото.

— Той е чужденец.

— Как се казва?

— Защо? — пак не знаеше какво да отговори Патри.

— Защото, ако не знаеш как се казва, ще те изхвърля като коте!

„Сигурно ще ме изхвърлиш, мислеше си Патри. И то като коте. От къде на къде се увлякох да твърдя, че търся чужденец, та сега, ща не ща, и име трябва да му измислям.“

А чужди имена Патри не знаеше много. Знаеше името на английския министър-председател, но ако кажеше, че него търси, можеше и бой да яде.

— Суифт! — Това име му изплува в главата и той го каза, за да се отърве.

— Джонатан Суифт ли? — попита пиколото.

— Да — отвърна Патри.

Пиколото го хвана подръка.

— Ела!

И го поведе през фоайето. Патри се почувствува като в клопка. Какво ще прави сега с този Джонатан Суифт? И изведнъж това име му се стори много познато. Ами да, хубаво се насади. Джонатан Суифт, авторът на „Пътешествията на Гъливер“. Не знаеше, че е жив.

Пиколото огледа насядалите тук-таме хора във фоайето — някои четяха чуждестранни вестници, други си пиеха кафето. Заведе Патри при възрастен мъж, който правеше и двете, тоест четеше вестник и пиеше кафе. И още нещо — пушеше лула.

— Извинете, сър — обърна се пиколото на доста добър английски. — Този млад господин иска да говори с вас.

Възрастният мъж подаде ръка на Патри. Патри, ни жив, ни умрял, също му подаде ръка. И седна, защото Джонатан Суифт с любезен жест го покани да седне. А пиколото си отиде. Остави го. Патри предпочиташе хиляди пъти да го бяха изхвърлили като коте. Но беше вече късно.

— Говорите ли английски? — попита чужденецът.

— Да, аз говоря английски — отговори Патри точно по учебника.

Чужденецът му каза нещо, от което Патри нищо не разбра. Остана малко учуден, мислеше, че знае добре английски. Взимаше уроци от близо година, дори беше прочел един виц от „Инглиш джоукс“ — вицове за начинаещи, и го разбра, но не се смя, защото не го намери за смешен.

Но от английския на Джонатан Суифт нищо не разбра и затова седеше и притискаше нервно дланите си една в друга. Страшно неудобно се чувствуваше. Искаше да му каже, че „Пътешествията на Гъливер“ е една книга без грешка, но не можа да се сети как е на английски „Пътешествията на Гъливер“ и „грешка“ и това съвсем го объркa.

Чужденецът, и той взе да се притеснява. Чудеше се какво да прави. Извика сервитьорката, която носеше кафе на съседната маса, и й каза нещо.

Патри се опита да стане, но чужденецът го спря с ръка и изломоти нещо, което Патри също не разбра.

7.
НА МЛАДИЯ ГОСПОДИН СЕ СЛУЧВА НЕЩО МНОГО ОБИДНО

Когато Патри се забави, Досьо се ядоса и го нарече какво ли не. После реши, че не е хубаво да обвинява приятеля си, преди да го чуе, и изпрати Живко да погледне през стъклото. Живко прилепи нос в голямата стъклена витрина. Това, което видя, го накара да се върне при Досьо и да му докладва. Патри седял при някакъв беловлас мъж с лула и ядял сладолед в голяма чаша със забучен отгоре бишкот.

— Мелба значи — премисляше Досьо новите сведения. — Интересно!

— Може би са сложили приспивателно вътре? — предположи Живко.

— Стига с твоите глупости! — сряза го Досьо. Ако беше отишъл той, сега щеше да яде мелба.

— Тогава какво? — попита Живко.

— Тогава ще трябва да вляза аз — отвърна Досьо и извади от джоба си тъмни очила.

Живко ги виждаше за пръв път и се учуди. Досьо не носеше тъмни очила. Впрочем очилата не бяха негови, а на сестра му. Досьо ги намери захвърлени на библиотеката, сигурно там бяха зимували, и ги прибра. „В такава заплетена история — помисли си той — едни тъмни очила винаги могат да свършат добра работа.“ И не се излъга.

— За какво ти са? — попита Живко.

— Да не ми се виждат очите — нагласяше Досьо тъмните очила върху другите. — Когато човек лъже, най се познава по очите. Тебе в къщи по какво те познават?

— Де да знам по какво, ама познават — каза Живко и си помисли, че няма да е лошо да се сдобие и той с тъмни очила.

— Добре ли съм? — попита Досьо. Имаше предвид дали изглежда добре с тъмните очила.

— Екстра си — отвърна Живко. — Абсолютно приличаш на чужденец. С два чифта очила кой друг може да ходи освен някой

чужденец.

И Живко си помисли, че това за тъмните очила трябва да го каже на Патри. Патри не само обичаше да послъгва, а и лъжеше, че не лъже.

Досьо тръгна важно към хотела. Ходеше изкуствено наперен. Вратите плавно се плъзнаха настрани пред него, плавно се затвориха зад гърба му и той влезе вътре също като Патри. Но за разлика от Патри Досьо нема време дори да погледне във фоайето, защото пред него веднага се изпречи пиколото.

— Къде? — попита то с престорена строгост, повдигна му черните очила и погледна Досьо в очите.

За разлика от Патри Досьо не се смути.

— Да не е забранено — дръпна се той и отново намести черните си очила.

— Забранено е — отвърна му пиколото. — Виж, ако търсиш Джонатан Суифт, ще те закарам при някой. За мене тук всички са Джонатан Суифт, ясно ли ти е?!

Само едно стана ясно на Досьо — това проклето пиколо няма да го пусне да влезе. Обърна се и си тръгна без повече разправии. Но се чудеше какво общо може да има с цялата история английският писател Джонатан Суифт. Дали пък пиколото не искаше да му подскаже нещо. Досьо имаше книгата с приключенията на Гъливер и реши още същата вечер да я прелисти отново.

Живко го чакаше навън с нетърпение и с нови сведения.

— Изяде си цялата мелба и още стои! — каза той. — Мислиш ли, че ще му поръчат още една?

Но млъкна, защото видя, че Досьо е без настроение. Не посмя да го попита защо. Ако намереше за добре, Досьо щеше сам да му каже.

Това обаче, което Досьо му каза, го изненада извънредно много.

— Ще трябва да повикам Соня!

— Защо?

— Има един на вратата, с униформа. Вижда ми се съмнителен.

— Питам за Соня, тя защо ти е? — протестира Живко. — Соня може само да развали всичко, нали я видя каква е!…

— А ти какъв си — обиди се Досьо. — Нищо не разбираш от тези неща!

— Ако викнеш Соня, аз си отивам — разсърди се Живко, но Досьо не му прие оставката.

— Да си си отишъл, когато можеше, сега вече е късно — каза той.

— Добре — съгласи се Живко по-бързо, отколкото предполагаше Досьо.

— Ще стоиш тук и ще си отваряш очите на четири, разбра ли — нареди му Досьо.

— Разбрах бе — отвърна му съвсем приятелски Живко.

Патри си седеше на стола във фоайето и гледаше в една точка. Чувствуваше се като попаднал в капан — ни напред, ни назад. Утешение му беше мелбата. Такава мелба той през живота си не бе ял. Веднъж за малко щеше да яде. Баща му получи премиални и предложи:

— Жена, да отидем да се почерпим всички в новата сладкарница на хотел „София“!

— Да не сме луди! — отвърна майка му и отидоха да ядат кебапчета, което също не се оказа лошо.

Сега Патри се сети за тази случка и като си помисли, реши, че майка му наистина е била права, тук като че ли всички са луди. И пиколото, което изпитва непрекъснато желание да го изхвърли като коте, и този Джонатан Суифт… Патри напрегна мозъка си. Та Джонатан Суифт е отдавна мъртъв, какъв ти Джонатан Суифт! И по тялото на Патри полазиха тръпки. Започна да съжалява, че се е включил в тази история, която, сега си мислеше така, е също малко налудничава.

Забравил Патри, Джонатан Суифт си четеше вестника. Сети се за него чак когато свали лулата от устата си, за да я изтърси в пепелника. Учуди се, че още е тук, огледа се, видя пиколото и му направи знак с ръка да дойде.

— Не разбрах за какво ме търси младият господин, питайте го? — каза той на пиколото.

Пиколото се обърна съвсем спокойно към Патри с тон, сякаш питаше точно това, което го е накарал чужденецът:

— Сега видя ли колко е лошо, когато човек не знае чужди езици? Заникъде не е без езици.

— Аз уча английски — оправда се Патри.

— Е, тогава или ти, или учителят ти сте за бой — каза му пиколото и обясни на английски на чужденеца: — Изглежда има някаква грешка. Как е вашето име?

— Хари Тудрич — отвърна мъжът.

— А той търсил някакъв си англичанин, Джонатан Суифт — поясни пиколото.

— Не го познавам — отвърна мъжът, — аз съм американец!

Пиколото погледна към Патри.

— Кажи нещо! — нареди му той.

— Какво нещо? — попита Патри.

— Каквото и да е! — отвърна пиколото. — Пък аз ще му кажа, че си казал, каквото е необходимо да кажеш!

— Нищо не мога да намисля — каза отчаяно Патри.

— Не съм и очаквал, че ще можеш — държеше се вече доста обидно пиколото. — Сега си затвори устата! — и се обърна вежливо към американеца: — Младият господин ме помоли да го извиня за това нелепо недоразумение и от сърце ви благодари за мелбата.

— Няма нищо, няма нищо — благодушно се усмихна американецът.

Патри стана и му подаде ръка. Сбогуваха се. Пиколото го хвана под мишница и го поведе към изхода.

— Липсва ти възпитание — укори го то. — Трябваше да благодариш на човека за мелбата, един и осемдесет му струваш.

Патри го погледна виновно.

Спряха пред вратата и тя с механичното си спокойствие им даде път.

— Освен английски — каза му пиколото, като го държеше за ръката — трябва да се научиш и да не лъжеш! — и го изрита от хотела.

8.
СТАР ИЗПИТАН ТРИК

Досьо чакаше в това време на трамвайната спирка пред Ректората. Чакаше Соня. Беше й телефонирал да тръгне веднага по много спешна работа и тя се съгласи. Докато я чакаше, мислеше си, че тази история с трабанта им струва вече два лева и тридесет и шест стотинки. Никак не е малко. Вътре слагаше вчерашните разноски по рейса, лимонадата, която пиха, парите за трамвая и сегашните две стотинки за разговора със Соня. Реши да отбелязват някъде разноските, за да могат накрая да видят колко ще излезе цялата операция. Той и не предполагаше колко много щеше да им коства не толкова в пари, колкото във време и нерви.

Соня дойде наистина сравнително скоро, не толкова скоро, колкото би дошло едно момче, но за момиче някакви си двадесетина минути са нищо. Повикването на Соня не беше просто приумица на Досьо. Вярно е, че още от самото начало много искаше и Соня да участвува в тази история, но не я включи в плановете си, защото знаеше, че личните симпатии не трябва да се взимат предвид. Човек трябва хладнокръвно да преследва целта си й да не се поддава на чувствата. Но след срещата с пиколото на Досьо му хрумна, че Соня може да е много полезна. Пиколото едва ли щеше да се държи по същия начин с нея, както с тях. Пък и във всички книги със заплетени истории някоя жена винаги успяваше да се добере до това, до което мъжете не успяваха.

— Какво е станало? — попита Соня още щом слезе от трамвая.

— Ще ти обясня — каза той и я повлече за ръката, не трябваше да губят нито минута.

— По пътя й разказа за безизходното положение, в което се намираха, и какво трябва да направи тя: да влезе в хотела, да отвлече по някакъв начин вниманието на пиколото…

— По какъв начин? — поиска да знае Соня.

— Ами, да речем, ще му намигнеш…

— Защо да му намигам?

— Стар и изпитан трик за отвличане на вниманието! — обясни й Досьо. — Използува се много. Намигаш му значи, той идва при теб, питаш го как се казва, на колко години е и т.н.

— А защо направо не му кажете, че искате да видите един ключ с топуз и толкова! — ядоса се Соня. Никак не й се искаше да намига на някакво си пиколо, а и не знаеше какво точно е пиколо.

Досьо започна да губи търпение, може би Живко имаше право, като не искаше да викат Соня. Но не й се сопна, защото предложението й изглеждаше логично. Вярно, при обикновени обстоятелства, а не при такъв заплетен случай, но все пак…

— Ще ви покаже един ключ… защо да не ви покаже — продължаваше Соня да разсъждава на глас.

— Ако те е бъз — каза спокойно, но студено Досьо, — връщай се! В тази работа винаги има риск!

Соня се спря и Досьо помисли, че ще си отиде.

— Бъз те е значи — заключи той.

— Какво е това пиколо? — попита Соня, без да обръща внимание на тона му.

— Ей такова, шарено! — сопна се Досьо.

— Ако ми говориш така, наистина ще се върна — предупреди го Соня.

— Вярно ти казвам, шарено е — каза Досьо помирително. — Панталоните му са тъмносини със златни лампази, куртката му е червена със златни лъскави копчета, шапката му…

— Не ме интересува това — прекъсна го Соня. — Аз питам какво е това пиколо, в смисъл, нали разбираш, каква му е работата.

— А, така кажи! Ами где да знам каква му е работата. Върти се там и само се заяжда. Ти си момиче и…

— Добре де, ще дойда — съгласи се Соня.

Тръгнаха отново. Досьо се чудеше дали да й каже докрай всичко. Страхуваше се да не я уплаши, но реши, че не е честно да крие, и каза:

— Имай предвид, че Патри загази покрай тази работа.

— Как загази?

— Ами влезе вътре, пък какво е станало, не знам, но не излезе повече, поне докато аз бях там.

— Защо?

— Де да знам защо. Седеше при някакъв възрастен мъж с лула и ядеше мелба.

— Е, какво се чудиш тогава — каза Соня. — Аз съм яла мелба в „София“. Много е вкусна!

Досьо остана доволен, че Соня не се уплаши, но си мислеше как само някои хора не могат да отделят важното от маловажното, колко объркано е всичко в главите им. Като мелба. Трябва само да им сложиш един бишкот и готово!

9.
В КРАЯ НА КРАИЩАТА ЗА ВСИЧКО СЕ ПЛАЩА

— Няма ли да ти стане много? — беше първият въпрос, с който Живко посрещна Патри, когато той излезе от хотела с помощта на пиколото.

— Кое? — попита Патри глухо. Чудеше се дали Живко е видял начина, по който пиколото го изхвърли навън.

— Вчера палачинки, днеска мелба! — каза Живко. — Поне другата работа свърши ли?

— Коя?

— С ключа, коя? Видя ли поне един ключ от хотела.

— Как да видя? Нямаше как!

— Ами, нямаше как! — укори го Живко. — Трябваше да направиш нещо и да видиш. Да не искаш да ти го поднесат на тепсия и да кажат: „На̀, гледай“. Или да го забучат отгоре на мелбата вместо бишкот!

— Като можеш, ти влез!

— Що да не вляза! — изрепчи се Живко и тръгна.

Но Патри го спря. Хвана го за ръката и го спря. Колкото и да го беше яд на Живко, не го остави да влезе вътре, без да го предупреди:

— Внимавай с пиколото!

— Какво да внимавам?

— Да не те види! Защото…

— Плашиш ме! — каза Живко.

— Истина ти казвам!

Докато се разправяха, един автобус на Балкантурист спря пред хотела и изтърси на тротоара съдържанието си — туристи и куп куфари. Децата видяха как пиколото излезе, взе два куфара и се върна обратно в хотела.

— Имаш късмет — каза Патри. — Както е зает, шмугваш се…

Живко вече съжаляваше, че се е заял с Патри, но нямаше как да се откаже. Пък му се искаше, като се върне Досьо, да е свършил вече

работата, хем да се похвали на Досьо, хем да му докаже, че Соня е абсолютно излишна.

Живко видя, че в хотела влизат двама души, вратата стоеше отворена, и реши, че това е удобният момент. Затича се, шмугна се, както му каза Патри, между двамата, влезе във фоайето и се сблъска точно с пиколото.

— Аз, аз… — взе да пелтечи Живко. Не знаеше нито какво да прави, нито какво да каже.

— Знам бе — потупа го весело по рамото пиколото. Държеше се неочаквано приятелски и Живко се поуспокои. — Хайде, ела да ти покажа куфара на Джонатан Суифт!

Хвана го подръка и го заведе при куфарите на тротоара.

— Този е — показа му той с пръст един куфар. — За дръжката и след мене.

Живко почувствува същото, което преди него бяха почувствували и Патри, и Досьо — това пиколо имаше някаква хипнотична сила и колкото и да не искаше човек, подчиняваше му се. Затова Живко взе куфара и без каквито и да е възражения тръгна пред пиколото. Вървеше и не смееше да погледне настрани, да не би да срещне погледа на Патри, който сигурно щеше да бъде насмешлив, един вид: „Аз нали ти казах!“

В погледа на Патри имаше по-скоро учудване! Откъде му беше скимнало на Живко да носи куфари? Може би се бяха разбрали с пиколото — да му помогне, пък то ще му покаже ключ. Хитро! А може би…

Нямаше време за повече догадки — от хотела излязоха пиколото и Живко. Пиколото зърна Патри, разпери ръце и искрено зарадвано извика:

— Ела, бе приятел!

И Патри отиде, нямаше как. Нали казахме, че пиколото притежаваше някаква сила, на която мъчно можеше да се устои.

— Хайде — показа му пиколото куфарите. — Имаш да пренасяш за една мелба куфари.

Патри се наведе, взе една пътническа чанта и най-малкия куфар, който видя, и ги помъкна след пиколото. Права бе майка му, като казваше, че за всичко се плаща в този живот. Казваше му го винаги, когато я нервираше. Но чак сега, с чужда пътническа чанта и куфар в

ръка, започна да разбира точния смисъл на думите й. Сети се и за разни други неща, които съвсем не са за разправяне, и реши, че има да мъкне много куфари, щом в този живот за всичко се плаща.

10.
ЕДНО НЕИЗВЕСТНО ПО-МАЛКО

Когато Досьо и Соня пристигнаха пред хотела, Патри и Живко ги нямаше.

— Влизаме — каза Досьо, който знаеше, че няма време за бавене. — Нали знаеш?

Соня кимна. Тя в никакъв случай не искаше Досьо да я помисли за страхлива.

Влязоха във фоайето. Никой не ги спря. Досьо съобрази веднага — планът се променя. Можеше да се озове за миг на рецепцията и готово.

Но…

В тези истории винаги има много „но“. Иначе щяха да свършват съвсем бързо. В този случай „но“-то беше гласът на пиколото:

— Хайде де, откога те чакам! Включвай се в акцията!

Навели глави, зад пиколото стояха Живко и Патри.

— Каква акция? — намести спокойно очилата си Досьо.

— Каква акция ли? — каза пиколото и се обърна към Живко: — Ти поне си стара служба, нали знаеш какво трябва да правите?!

Живко поведе приятелите си навън. Чакаха ги още десетина куфара.

А пиколото погледна Соня. Тя се смути, но бързо преодоля смущението си и реши, че сега е време да му намигне. Пиколото обаче я превари.

— Как се казвате? — подаде ръка то.

Това, че й говореше на вие, й хареса и тя първа от тримата си приятели разбра, че в това момче има нещо много симпатично.

— Соня — отвърна му тя.

— Аз съм Васко — представи се той и видя, че тримата мъкнеха по един куфар, но с едно око поглеждаха към тях двамата.

Соня се опита да си спомни как точно, според указанията на Досьо, трябваше да действува. Най-напред намигането, после за името трябваше да пита и след това имаше още нещо, ама какво беше?

— На колко сте години? — попита я пиколото.

Точно това беше въпросът, който трябваше да му зададе. Това пиколо я изпреварваше винаги и я питаше всичко, което тя трябваше да го пита.

— На дванадесет — отвърна тя.

— Изглеждате ми много по-голяма.

— Ами — наведе суетно очи Соня и почувствува, че се обърква. Пак не знаеше какво да го пита.

— А вие, на колко сте? — сети се тя.

— Аз завърших английското училище преждевременно — не уточни пиколото годините си. — И сега си изкарвам сам прехраната. Защото съм сираче.

Соня изпита уважение към него. Тя беше чела „Без дом“ на Хектор Мало и си представи колко тежък е животът му.

— Мога ли да ви помогна с нещо? — попита го състрадателно тя.

— Вие сте прекрасен човек! — похвали я Васко.

Соня отново наведе суетно очи. Но когато ги вдигна, срещна гневния поглед на Досьо.

— Тук всичко е много луксозно — започна тя да изпълнява задачата си, като обхождаше с поглед фоайето.

— Лукс-категория — отвърна гордо пиколото Васко, сякаш хотелът е негов.

— А ключовете от стаите кой знае какви са? — хвърли въдицата тя.

— Нищо особено — отвърна Васко. — Секретни. Ето на̀, вижте! — и той извади ключ от джоба си. — Ключ като ключ!

Соня впери, поглед в ключа. Нямаше никакво съмнение. Ключът беше от този хотел.

11.
КОЛКО МАЛКО Е НУЖНО, ЗА ДА СИ ЩАСТЛИВ

Животът понякога е много жесток — с едната ръка те гали, с другата ти удря плесница. Откритието, че ключът е от хотел „София“, подействува на тримата приятели като погалване и ги накара да се почувствуват щастливи. На връщане от хотела за в къщи бяха забравили вече досегашните неприятности.

— Ама си абсолютно сигурна, нали? — питаше за не знам кой път Досьо.

— Абсолютно! — потвърждаваше Соня.

— Едно неизвестно по-малко значи! — преливаше от доволство Досьо. — Аз ви казах, че това е ключът на загадката. Сега с него ще разплетем целия чорап.

— На кого ще разплитате чорапа? — попита Соня. Тя схващаше всичко буквално.

Досьо нищо не й отвърна, но се учуди колко боса е Соня в тези работи. Все пак той съзнаваше, че за успеха в хотела заслугата е нейна, но не й благодари, защото начинът, по който беше разговаряла с пиколото, никак не му хареса. Вместо да бъде нащрек и очите й да щъкат на всички страни, тя го зяпаше в устата, усмихваше му се приветливо и бъбреше с него, а приятелите й пренасяха куфари именно заради това пиколо.

— Мога ли поне да те помоля да си мълчиш? — попита я студено Досьо.

— За какво да си мълча? — не разбра тя.

— За всичко — отвърна й Досьо. — За ключа и за останалото. Забрави го!

— А ако ме попитат в къщи къде съм се забавила? — бяха вече на трамвайната спирка и тя ровеше в джоба си за билет.

— Ще кажеш, че си била при една съученичка да вземеш материали за политическото табло „По света“ — обади се Живко.

— Точно така! — потвърди Соня. Тя наистина изготвяше ежемесечно такова табло.

— Глупости! — възрази Патри. — А къде са материалите?

Живко разбра, че пак не е дообмислил всичко както трябва.

— Заболяла те е главата от учене и си излязла да се поразходиш! — посъветва я Патри.

— Това е най-добре — съгласи се Соня.

Горе-долу с това се изчерпаха всичките им разговори до в къщи. Мълчаха, защото това, за което им се приказваше, не биваше да се приказва. И стените имат уши. Затова си премисляха всичко и се отдаваха на планове и мечти за бъдещите действия. Но бяха доволни. Щастието им се беше усмихнало.

12.
ТРИМАТА ДЕТЕКТИВИ ПРЕД ЧЕРНАТА ДЪСКА

Плесницата с другата ръка дойде на следния ден, в часа по математика. Дежурният извика: „Клас, стани!“, и всички станаха. На вратата се появи внушителната фигура на учителя с дневника в едната ръка и пособията по геометрия в другата. Застана до вратата и погледът му зашари по редиците. Гробна тишина! Всички стояха като войници.

— Благодаря ви, седнете!

Той никога не поздравяваше по друг начин и не караше учениците да го поздравяват хорово. Само оглеждаше бавно редиците, заслушан в тишината на класа, и после им благодареше. Другарят Русев седна зад катедрата и си извади тефтерчето. Щеше да изпитва. Точно такива бяха сведенията от другите класове: „Триъгълника изпитва, както той си знае — трима души на дъската, да решават задачи, и един — устно, за да не скучаят останалите“. Досьо, Живко и Патри се спогледаха. Значи всичко е наред. Преди часа бяха решили, че щом изпитва, няма защо да предупреждават, че са без домашни.

Но другарят Русев затвори тефтерчето си, стана и тръгна между редиците.

— Извадете си домашните! — каза той.

Тримата отново се спогледаха. За съжаление нямаше вече как да станат и кажат, че са без домашни. Ако го бяха направили в началото…

Всички си бяха извадили тетрадките, само тримата продължаваха да търсят в чантите си и да се чудят какво му има днес на Русев, че постъпва така изненадващо и подло.

— Излезте на дъската! — каза им той, като мина край тях. — Все едно, колкото и да ровите, тетрадките си няма да намерите. И да ги намерите, страниците, на които трябваше да бъдат домашните ви, са празни.

Тримата излязоха на дъската. Нито класът, нито те знаеха какво ще последва. Патри трескаво ровеше в мозъка си, за да измъкне оттам някоя що-годе приемлива лъжа. Живко реши да твърди, че е искал да

си признае за домашното, но забравил, а Досьо смяташе да мълчи, нито дума да не каже, да се държи като истински герой пред лицето на врага.

— Няма да ви питам защо сте без домашни! — каза учителят. — Няма да ви питам, за да не затънете в нови лъжи. Ако не бях извадил тефтерчето си, щяхте да вдигнете ръка и да предупредите, че домашни нямате. Но като видяхте, че ще изпитвам, успокоихте се. „Измамихме го Триъгълника!“

Тримата не смееха да го погледнат.

— Този път излъгахте себе си! — продължи учителят. — А можехте и мен да излъжете! И утре някой друг, и трети, и четвърти! С измама са отваряни врати, сърца са отваряни с измама и са били ограбвани, цели царства са били поваляни. Започва се с малко. С всяка измама придобивате нещо временно и загубвате нещо завинаги. Разбирате ли, загубвате нещо от себе си, от сърцата си!

Сега той стоеше с гръб към класа и с лице към тях. Гледаше ги в очите, мъчеше се да проникне дълбоко в тях и да им внуши някои истини. Не им се сърдеше — и на него като ученик се беше случвало да не си напише домашното и да се опита да скрие това. Той само използуваше повода, за да им предаде урок, много по-важен от всички уроци по геометрия. Не смяташе, че с няколко приказки ще оправи всичко, но искаше да ги накара да се замислят. Важното е да посееш, пък дали ще поникне, зависи не само от семето, а и от почвата.

— Сега излезте на двора! — каза математикът. — Забележка няма да ви пиша. И не ви гоня, изпращам ви само навън. За да помислите!

Тримата излязоха с наведени глави. Ако ги беше плеснал по врата и изхвърлил от клас, нямаше да е толкова лошо — щяха да решат, че „Триъгълника постъпи правилно“. Откъде да знае човекът, че не са си решили задачите, защото е трябвало да решават задачи от държавно естество. Но той нито ги плесна, нито нищо, само ги обвини в измама и беше прав.

Излязоха на двора. Седнаха на оградата точно срещу барчето, засадено от първия космонавт в света Юрий Гагарин. Не им беше до приказки. На Живко му се плачеше. Струваше му се, че никога вече няма да може да погледне другаря Русев в очите. Патри пък реши да си направи самокритика и като председател да подаде оставка още на

първото съвещание на отрядния съвет. Но се отказа. Достатъчно е да си направи самокритика. И да си подбие авторитета! Отказа се и от самокритиката.

А Досьо мечтаеше започнатото от тях дело да бъде доведено до сполучлив край. Тогава другарят Русев щеше да прочете имената им във вестника, да цъкне с език и да си каже: „Пък аз ги мислех за измамници!“ Или да ги види по телевизията и гордо да заяви на домашните си: „Тези са ми ученици, най-добрите в класа“. И щеше да премълчи за домашното и за опита за измама. Но за да се стигне до това, трябваше да продължат усилията си за откриване и обезвреждане на престъпника търпеливо и упорито. Преди да предприемат каквото и да е по-нататък, реши той, трябва да си намерят тайно място, където да се срещат, скрити от любопитни погледи. Градинките не са удобни, нужно им е помещение. След като не можа да измисли нищо друго, спря се на тавана у тях. Никой не се качваше горе.

— Ще трябва да го обзаведем — продължи мисълта си на глас Досьо.

Това бяха първите думи между тях, след като учителят ги изпрати на двора да разсъждават върху постъпката си. И, естествено, Патри и Живко не разбраха какво иска да им каже Досьо.

— Какво да обзаведем? — учуди се Живко.

— Тавана! — отвърна, все още вглъбен в мислите си, Досьо.

— Какъв таван? — папите на свой ред Патри.

— Нашият — отговори Досьо.

— И за какво ще го обзавеждаме? — попита Патри.

— За щаб! — отвърна Досьо. — Как ще продължим диренето, без да имаме къде да се събираме? Толкова книги съм чел, винаги има щаб.

— Отлично! — запали се Живко, забравил вече мъката си. — Мога да донеса и акордеона, ако искате. От три години не съм го отварял.

— Щаб с акордеон, чуваш ли се какво говориш! — изгледа го Досьо презрително. — Препоръчвам ти да не казваш нищо, преди да си броил до десет!

— Защо? — засегна се Живко. Винаги е неприятно, когато ти залеят ентусиазма със студена вода.

— Защото татко казва, че ако хората, преди да кажат нещо, броят до десет, на този свят ще се говорят деветдесет на сто по-малко глупости, ясно ли е?

На Живко не му беше ясно. Как, да речем, като те вдигнат на черната дъска и ти зададат въпрос, ти ще почнеш да броиш до десет. Или пък по радиото и телевизията. Никой не броеше до десет, преди да започне да говори. Но Живко кимна с глава. Бащата на Досьо беше журналист и следователно можеше да му се вярва.

— Ще ни трябват масичка и три стола — каза Досьо.

Живко обеща, че ще донесе. Имаше предвид сгъваемата масичка и столчета от колата.

— Аз ще кача килима на кака — каза Досьо. — Съвсем нов е, баба й го купи, да е готов за сватбата, но дотогава ние ще свършим работата. Сестра ми е на 16 години.

Живко искаше да каже нещо, но Досьо го прекъсна:

— Брои ли?

— Добре де! — каза Живко и започна да брои.

— Е? — попита го Досьо, след като Живко свърши с броенето.

— Нищо — отговори Живко.

И в това време звънецът изби.

13.
ФАТАЛНОТО ЖРЕБИЕ

Подредиха тавана още същия ден, веднага следобед. Живко предложи да закачат отвън табелка с надпис „ЩАБ“, но Досьо го накара да брои до десет. Естествено, Живко се отказа от предложението си, защото какво по-близо до ума, че щом работата е тайна, никой не трябва да знае за съществуването на щаба.

След като седнаха (имаха на разположение освен сгъваемите столчета на Живко и две изтърбушени табуретки, донесени от Патри), Досьо каза:

— Сега идва най-страшното!

Той единствен беше мислил какво ще предприемат по-нататък.

— Ще трябва да проникнем в хотела и да влезем в стаята! — обясни той, като гледаше Живко и Патри в очите, за да види как ще реагират. Най-напред само се спогледаха. После в очите им прочете страх. Откровено казано, и той се страхуваше. Пък и страшно си беше.

Мълчаха. Само устните на Живко помръдваха. Броеше наум. Сетне каза:

— Всички ли? — в гласа му нямаше ентусиазъм.

— Какво „всички ли“? — попита Досьо.

— Всички ли ще трябва, такова, да влезем в стаята?

— Какво ще правим всички? — побърза да отговори Патри. — Аз например, така де, никак не съм за тази работа.

— Няма защо да влизаме всички — съгласи се Досьо. — Един е достатъчно.

Пак замълчаха. Разговорът вървеше трудно.

— Ти като че ли си най-опитен — реши да отбие опасността от себе си Живко. — И книги си чел…

Досьо се правеше, че не го чува. Свали си очилата и започна да ги почиства с единия край на ризата си.

— Ще теглим жребие! — каза той.

Мълчание!

— Как? — обади се Патри.

— Разказваха ми един филм — каза Досьо, — теглили жребие с торта. Осем души били, на осем парчета разрязали тортата. В едното — куршум. На когото се паднал куршумът, той трябвало да извърши убийството.

— А тортата? — попита Живко.

Досьо се замисли. Ех, да имаше сега една торта, от големите, дето ги правят по поръчка за именни и рождени дни?! С маслен крем и чукани бадеми! Щях да я разделя не на осем, а на три! Еха!

Докато Досьо си мечтаеше за тортата, Патри помисли как да теглят жребие. Извади от джоба си едно стъклено топче, от тези, шарените отвътре, дето им викат сирийчета, и каза:

— Ще го скрия в едната ръка и ще теглите. Който от вас изтегли топчето — губи.

— Няма да стане — разбра Досьо хитростта на Патри. — Ще трябва да повикаме Соня!

— За какво ни е Соня? — обади се веднага Живко.

— За да няма спорове! — обясни Досьо. — Трябва странично лице. Но не бива да запознаваме нови хора с акцията. Само Соня отговаря на тези условия. Има ли възражения?

Нямаше.

Тогава Досьо им нареди:

— Патри ще повика Соня, а Живко ще купи и донесе две бурканчета кисело мляко. Аз ще измъкна чаши от къщи.

— Ако ще го ядем, вземи и захар — каза Живко.

— Добре — съгласи се Досьо, който и без друго смяташе, като отиде в къщи за чашите, да потърси нещо сладко за хапване.

Тегленето на жребия се състоя след половин час. Соня постави топчето в една от трите еднакви чаши за чай и разпредели в тях млякото. Тримата стояха прави с гръб към масата.

— Готово! — каза Соня и тримата се обърнаха.

Патри посегна да вземе, но Досьо го спря. Накара Соня да се обърне с гръб и размести трите чаши.

— Сега вече няма никаква възможност за телепатия — обясни той. — Никой не знае в коя чаша е топчето. Избирайте!

Патри пак протегна ръка, но се отказа.

— Последен! — заяви той.

Живко също се колебаеше. Тогава Досьо притегли чаша към себе си и седна. Последва го Живко. И накрая Патри.

Тримата седяха над чашите и се гледаха. Гребнаха по лъжичка мляко. Никой не смееше да бръкне дълбоко в чашата, за да не тракне топчето. Преглъщаха едва-едва. Соня ги гледаше и им се чудеше. Досьо бързо-бързо си изяде млякото. Показа им чашата си е чувство на превъзходство:

— Какво пък толкова!

Двамата продължиха все така мудно — единият от тях значи беше жертва. Надзъртаха от време на време в чашите си. Патри лапна още една лъжичка, погледна уплашен към двамата, преглътна и после изяде бързо млякото си докрай. Захлупи чашата на масата, за да видят всички, че е празна.

Значи Живко. Той затърси с лъжичката, но не намери нищо. Чудно!

— Не е в мен! — извика той. — Ето!

Надвесиха се над чашата. Празна беше. Досьо ги гледаше изпитателно.

— Сложих го, честна дума! — каза Соня, не по-малко изненадана от останалите.

Патри извади още едно топче от джоба си и го сложи на масата.

— Последно ми е! — каза той.

Въпреки че Патри настоя да повторят жребия пак с мляко, Досьо не се съгласи. Теглиха го с три кибритени клечки. На две от тях махнаха главичките.

Пръв тегли Патри и си отдъхна:

— Нали ви казах, с мляко, с клечки, все това ми е.

Втори беше Живко. Изтегли клечката с главичка.

— Ех — ядоса се той, — хубаво мислех да взема другата!

На следващата сутрин се срещнаха, както обикновено, до трамвайната спирка. Както обикновено, носеха чанти. За разлика от друг път обаче не отиваха на училище. Бяха решили, че задачите трябва да се степенуват, и училището отиде на второ място. Изчакаха скрити в един вход, докато училищният звънец прибере децата в клас, а родителите им тръгнат за работа. После Досьо прибра чантите в щаба.

Трамваят ги стовари до Ректората и те поеха по познатия път към хотела. Живко вървеше между двамата като най-важната фигура в предстоящите акции. Нямаше настроение. Мъкнеше се като обречен.

— Най-напред ще почукаш един-два пъти — даваше наставленията си Досьо.

— И три пъти може да почукаш — посъветва го щедро Патри.

— Чак като се увериш, че няма никой — продължи Досьо, — изваждаш ключа…

— Ами ако има някой — прекъсна го Живко. — Представи си, отвори някой вратата и…

— И какво? — каза Досьо. — Ще му кажеш: „Извинявайте“.

— Пардон е по-добре — намеси се пак Патри, — защото е на френски, в този хотел всички са чужденци, нали така каза пиколото.

Живко спря. Някаква надежда осени лицето му.

— Няма да стане тази работа — каза той доволен и благодарен на Патри, че го е подсетил. — А пиколото Васко? Ако ме хване!

Това Досьо не беше предвидил и се смути. Живко помисли, че се е отървал, и настроението му взе да се възвръща.

— През задния вход ще влезеш, през мазето — съобрази бързо Досьо.

Лицето на Живко отново помръкна.

14.
ДО СТАЯ №21 И ОБРАТНО

Задният вход на хотел „София“ е откъм улица „Аксаков“. Живко влезе, без никой да го спре. Спомни си за пиколото и си помисли колко по-лесно се влиза през задния вход.

След като слезе по едни стълби, той се озова в голямо циментиране помещение, вероятно склада на кухнята — пълно беше с кафези и щайги ранни ягоди и череши. Озърташе се непрекъснато насам-натам, защото го вълнуваха чувства, каквито всички изпитват, когато влязат сами в тъмно мазе. Лявата си ръка държеше в джоба и с нея стискаше ключа, все още увит в кърпата на Соня.

Отвори една врата и подаде чипия си, обсипан с лунички нос. Видя някакъв коридор. Стори му се, че нещо изшумя. Затвори бързо вратата и се скри зад камара щайги. Има моменти, когато човек мъчно може да прецени как тече времето. Дори и Живко, който на око определяше с точност до милиметър дълбочини и височини, разстояния и скорости, не можа да прецени колко време е стоял така, скрит зад щайгите. След като се успокои, излезе от прикритието си, мина през вратата в коридора, тръгна бързо по него и на ъгъла се сблъска с човек в сини дочени дрехи. Добре, че изгуби и ума и дума, защото в противен случай щеше да извика от страх и да се издаде.

— Къде бе? — попита човекът.

Живко измъкна от джоба си ключа и му го показа.

— Ама сте загубен народ това чужденците! — присмя му се мъжът. — В един хотел не можете да се оправите.

Заведе Живко до асансьора, отвори вратата, натисна копчето за втория етаж и каза:

— Ауфвидерзейн ли си, или гуд бай? — с което искаше да узнае дали Живко е германец, или англичанин.

А Живко, вече по-спокоен, реши да му благодари.

— Мерси!

— О, значи си оревоар — помисли го мъжът за французин и затвори вратата.

Асансьорът спря на втория етаж и Живко излезе. Погледна наляво и надясно по коридора, поослуша се и като се увери, че няма никой, тръгна към стая №21. Спря се и прилепи ухо до вратата. Пълна тишина. Почука плахо и зачака. Никакъв отговор. Почука още един път по-силно. Нищо. Извади ключа и преди да го пъхне в ключалката, почука за всеки случай трети път.

Чу шум отвътре и се стъписа. Щеше да побегне, но вратата се отвори и той се сети, че трябва да каже със съвсем спокоен глас: „Извинявайте, грешка“. Не се наложи, защото от вратата се подаде гола женска ръка. Държеше пакет с прикрепено отгоре книжно левче. Любезен глас каза нещо на чужд език.

Живко пое пакета, вратата хлопна под носа му и той остана така, с пакета в ръка, да се чуди какво да прави.

Вие какво бихте направили при подобно положение?

Живко се огледа и хукна. Искаше му се час по-скоро да бъде при приятелите си.

15.
ЧУЖДЕНЕЦ ИЛИ ПЕРАЧКА

Отвън Досьо и Патри се разхождаха нервно. Досьо изпитваше угризение на съвестта, защото беше помислил, че Живко е по-страхлив, отколкото е в действителност. До последния момент смяташе, че Живко ще се откаже. И тогава контрата щеше да падне върху него.

— Десет минути вече — въздъхна Досьо.

— Според мене, Живко не беше много за тази задача — каза Патри.

— Ти да мълчиш — сряза го Досьо. — И да внимаваш, като ядеш кисело мляко.

— Стига де! — опита се да протестира Патри.

— Мълчи! — прекъсна го Досьо. — Беше готов да глътнеш и още едно топче. Нос имам аз за тези неща — пипна той носа си. — Нали съм ти казвал, че ми викаха Баскервилското куче — и Досьо отново реши, че трябва да намери тази книга и да я прочете, разбира се, след като свършат работата, която са започнали.

А Патри наведе гузно глава.

— Добре де — съгласи се той. — Може и да съм го глътнал, без да искам.

— Ти внимавай, предупредих те!

— Ще внимавам! — обеща Патри.

Видяха Живко да тича към тях с пакет в ръка. Беше засмян до уши — след като се измъкна без произшествие от хотела, настроението и ентусиазмът му се възвърнаха.

— Страхотна работа! — извика отдалеч възбудено Живко. — Спипаха ме в мазето, моля ви се.

Тук Живко разказа една история, която и приличаше, и същевременно твърде много се различаваше от случилото се. В нея Живко беше ловък, съобразителен, смел и най-важното — запазваше винаги присъствие на духа. В такива случаи, когато човек слуша

отстрани, е малко смешно. Не само възрастните, но и децата обичат да се виждат, каквито искат да бъдат, а не каквито са.

— А това какво е? — издебна една пауза Досьо, за да постави въпроса, който го вълнуваше.

Бяха вече почти стигнали до Ректората.

— Ей такъв изхвърлиха от трабанта — започна пак ентусиазирано Живко, но Досьо отново го прекъсна и го накара да разкаже как точно е попаднал пакетът в ръцете му.

Живко започна и тази част от историята, но Досьо се усъмни — първата част от разказа хвърляше сянка на съмнение върху всяка дума на Живко. Ето защо по-късно, когато бяха на тавана в щаба, Досьо помоли Живко да се закълне, че всичко е истина. Така трябвало, и в книгите го пишело.

— Ама ти защо не ме предупреди по-рано — протестира Живко. — Де да знам сега на онзи човек в мазето сини ли бяха дрехите, или черни.

Споразумяха се да разкаже отново само как е попаднал в ръцете му пакетът от стая №21. Живко го разказа и после се закле, че това е истината.

— Колко пъти почука значи? — съобразяваше нещо Досьо.

— Два пъти — отвърна Живко. — После извадих ключа, почуках още един път и чух шум…

— Два пъти, после пауза и още един път — преценяваше фактите Досьо. — Сигнал е било! — заключи той.

Пакета бяха поставили на масата и левчето все още стоеше отгоре.

— Трябва да е за бакшиш — каза Досьо.

— Бакшишът нали е обиден? — попита Патри.

— Бакшиша ще го пазя аз — заобиколи въпроса Досьо. — Ще трябва за отпечатъци от пръстите — и той извади носната си кърпа. Оказа се мръсна. Погледна другите двама. Уви — техните кърпи също не отговаряха на изискванията. Огледа се дали няма с какво да вземе левчето и като не намери, прибра го в джоба си.

— Ще се почерпим, след като свършим работата — обясни той.

После опипа пакета, постисна го в ръцете си и взе да го развързва бавно, тържествено.

— Ти ще пишеш! — нареди той на Патри. — Вземи лист и молив.

Патри започна да рови в чантата си.

— Ама онзи, така-а-а, щеше да умре от страх — показа с жест Живко, който не искаше да напусне центъра на вниманието.

Но вече не го слушаха.

— Какво ще пиша? — попита Патри.

— Протокол! — отвърна Досьо. — Ще направим протокол за съдържанието на пакета. Това е необходимо за съда.

Досьо внимателно намота канапа, прибра го в джоба си и се приготви да разгъне пакета. Живко престана да приказва, а Патри, с молив в ръка, се надигна от стола, за да вижда по-добре. Досьо отви хартията, погледна и… остана изненадан. В пакета имаше бельо, употребявано бельо. Хвана с два пръста нещо и го вдигна нагоре.

— Комбинезон дамски — продиктува си сам Патри.

— Какво пишеш! — сряза го Досьо и се обърна към Живко: — Взели са те за перачка.

— За чужденец ме помислиха — протестира Живко.

А Досьо се чешеше по главата и се чудеше какво да правят сега.

16.
ПИКОЛОТО ВАСКО В ТРУДНО ПОЛОЖЕНИЕ

Пиколото Васко стоеше прав пред бюрото на директора на хотела, изопнат като войник.

— Такъв срам за нашия хотел! — възмущаваше се директорът.

— Мене ме изпратиха да взема прането — обясняваше му Васко. — Когато отидох в стая №21, г-жа Дюран ми каза, че го е предала.

— На кого? — извика директорът.

— Де да знам — вдигна рамене Васко. — Излизала от банята, почукало се и тя подала пакета, без да види на кого. Гола била жената.

— Не ме интересува — повиши отново тон директорът. — Ще го намериш! Няма да се излагаме я!

Това поръчение съвсем развали настроението на Васко. И изобщо цялата случка му дойде в повече. Малко ли грижи си имаше той, ами сега и тази.

Както ще видим по-късно, на Васко съвсем не му беше до прането на г-жа Дюран, защото го безпокояха много по-важни въпроси от лично естество. Но с тях не можеше да занимава директора на хотела. Затова само каза:

— Ще видим какво може да се направи! — и си излезе.

17.
ИЗЧЕЗВАНЕТО НА ПАТРИ

Междувременно Досьо, Живко и Патри прибягнаха отново до услугите на Соня — по Досьово предложение, разбира се. Бяха размишлявали какво да правят с прането и се спряха, както каза Досьо, на най-правилното — да го операт, огладят, подредят и върнат обратно в стая №21. В противен случай щеше да се изложи страната.

Изпраха бельото у Соня рано следобед, когато нямаше никой. Сонини имаха автоматична пералня, това значително ги облекчи, а и Соня се съгласи да изглади всичко. Условието беше, докато тя глади, те да четат на глас урока по история и по география — тя не искаше да изостава. Те се съгласиха, въпреки че в момента най-малко ги интересуваше историята и географията. А и сведенията, които им донесе Соня от училище, ги успокоиха. Писали им били отсъствия, без да любопитстват къде са, и толкова.

— Относно занасянето на прането — обади се по едно време Патри и погледна към Досьо, — как ще стане?

— Ами ще теглите жребие — каза Живко. — Аз вече бях…

— Жребие, разбира се! — потвърди Досьо, като гледаше Патри право в очите. — Без кисело мляко и топчета!

Жребието теглиха пак с клечки, този път двама. Патри изтегли клечката с главичка, той трябваше да върне пакета.

— Аз, естествено, нямам нищо против — взе да прави опити да се измъкне той — Само дето Живко по-добре знае откъде се минава и как, и прочие.

— Е, да, но жребие и прочие — подигра го Досьо и Патри разбра, че измъкване няма.

Какво щеше да разправя после Патри, не знаем, но той проникна в хотела без всякакви инциденти. Всичко отговаряше на описанието на Живко — и помещенията с щайги, и вратата към коридора, и асансьорът даже. Че изпитваше страх, в това две мнения нямаше. Но

като излезе от асансьора на втория етаж, вече се поуспокои. Неговата задача, той съзнаваше това, не можеше да се сравнява с Живковата. Нямаше нужда да тропа на вратата, да влиза в стаята. Просто трябва да постави пред стая №21 пакета.

Пакета?!

Чак сега Патри забеляза, че не носи никакъв пакет. В първия миг помисли, че го е изтървал някъде от страх. Но после се сети, че Соня държеше пакета. Беше забравил да го вземе, а и никой не го подсети.

Патри реши да се върне и в никакъв случай да не се съгласява да идва пак. Честно погледнато, щеше да е ред на Досьо. Но чу шума на асансьора и се прикри, докато отмине. Асансьорът обаче спря и от него слезе Соня. Носеше пакета.

Нямаше как. Взе го от ръцете й и тръгна. После се обърна към нея и я помоли да го почака. Не му се връщаше сам. Соня се съгласи. „Големи пъзльовци са това момчетата“, помисли си тя.

А Патри стигна до стая № 21, огледа се плахо, наведе се да остави пакета и… с ужас забеляза, че вратата се открехва под носа му. Една ръка го хвана за щръкналия перчем и го вмъкна в стаята.

Соня гледаше с отворени от изумление очи как Патри изчезва в стаята. И може би едва сега почувствува, че това, което разправяха нейните приятели, не е нито детска фантазия, нито момчешка лудория, и че тук става нещо сериозно. Соня хукна надолу по стълбите, за да предупреди Досьо и Живко за пропадането на Патри.

Предавателям

ЧАСТ 3
ТАЙНАТА НА НУМИЗМАТА

3
ЧАСТ
Тайната на нумизмата
край
Драган Теодосиев
Американецът
Нумизматът

1.
ЗАВЕСАТА ЗАПОЧВА ДА СЕ ПОВДИГА

Пиколото Васко се разхождаше важно по мекия персийски килим в разкошния хотелски апартамент. Сложил ръце в джобовете си, той премисляше нещо и хитри пламъчета светеха в очите му.

По средата на стаята стоеше прав Патри, сега пленник на Васко. Ръката, която хвана Патри за перчема, беше Васковата.

Мадам Дюран отиде рано следобед на екскурзия до Рилския манастир и Васко взе разрешение от директора да провери дали пакетът с мръсното бельо не е някъде в апартамента. Може мадам Дюран да си е въобразила, че го е предала за пране.

Докато претърсваше щателно стаята, Васко зърна през прозореца Досьо, Живко и Соня. Без съмнение Соня държеше в ръцете си пакета, който той търсеше — хартията носеше емблемата на хотела. Щеше да отвори прозореца и да им викне, но изведнъж Соня показа пакета на останалите двама и хукна през улицата.

Останалото е известно. В антрето на апартамента Васко вмъкна един треперещ като лист Патри, блед, с изцъклени от уплаха очи. Васко беше така ядосан, че щеше да го бие, и то щеше да го бие много лошо, но като видя в очите му сълзи, каза:

— Сега вземи, че ми се разреви!

Накара го да си изтрие сълзите, отведе го в средата на стаята, застана пред него, изгледа го продължително и после му заповяда съвсем по войнишки „мирно!“.

Патри изпълни командата, а Васко седна в креслото. Чувствуваше се доволен и имаше основание. Пакетът беше намерен и вечерта щеше да каже на г-жа Дюран с чувство на превъзходство:

— Прането ви, мадам, е в стаята, изпрано и изгладено. У нас нищо не изчезва!

— Свободно! — каза пиколото и Патри плахо отпусна единия си крак. — Почвай! — нареди му Васко. — Всичко поред, защо взехте прането, как го взехте и прочие. И без менти, ясно ли е?

Патри пое дълбоко дъх и разказа всичко от игла до конец, тоест от случката на Живко с трабанта до злополучния опит да остави пакета. Нищо не пропусна, нищо не прибави, за нищо не излъга — отдавна не беше му се случвало такова чудо.

— Седни! — каза Васко.

— Може ли да се обадя на другите, че те ще се…

Пиколото тури пръст на устата си и го накара да млъкне. Напрегна слух. И внезапно натисна бравата и рязко отвори вратата.

На прага стояха тримата, уплашени, но решителни.

— Влезте! — чуха те глас зад вратата, стори им се познат, но не се сетиха чий е.

Подчиниха се и влязоха като хипнотизирани. Видяха, че Патри седи навредим, това ги зарадва, но не посмяха да питат нищо.

— Седнете! — чуха отново познатия повелителен глас зад гърба си.

Обърнаха се да седнат и чак сега видяха Васко.

— Да-а-а! — изгледа ги Васко и започна да се разхожда из стаята.

Четиримата го гледаха, без да шавнат. Накрая пиколото Васко спря пред тях и ги изгледа един по един.

— Разузнавачи значи — каза той и гласът му сега звучеше предразполагащо, дори приятелски. — Добре, много добре, но щяхте да оплескате цялата работа.

Седна пред тях на креслото, тури крак върху крак и започна:

— От Патри научих какво знаете. Сега ще ви разкажа това, което не знаете. Ключът, който сте намерили, е наистина загубен от човека с трабанта, когато си е прибирал пакета — това е станало около шест часа̀ сутринта в понеделник, тоест около пет ча̀са, преди вие да отидете там. Толкова трябва да е било, защото излезе от хотела в пет и половина. Беше си сложил брада и перука, но аз го познах. На вратата му, естествено, висеше картончето „Моля, не безпокойте“.

Соня хвърли бърз поглед към Досьо. Колко прав е бил той тогава!

— Повече този човек в хотела не се върна. Изпрати телеграма, че заминава, за ключа нищо не спомена. Отворихме с резервния ключ — апартаментът беше празен, и още същия ден настанихме г-жа Дюран.

— Значи заминал си е? — въздъхна тъжно Досьо.

— Не, тук е, аз знам къде живее — каза Васко.

Децата се бяха превърнали в слух.

— Престъпник е, две мнения по този въпрос няма. При това — нумизмат! Знаете ли какво е нумизмат? Който не знае, да пита!

Децата се спогледаха. Не знаеха, но не искаха да си признаят. Страхуваха се, че Васко ще ги помисли за много прости, ще им се присмее, а може и да не им разкаже по-нататък тази извънредно интересна история. А трябваше да питат, защото това щеше да ги предпази от някои бъдещи твърде рисковани постъпки.

Понеже никой от четиримата не попита какво е това нумизмат, Васко каза:

— Да продължим тогава. Трабантът е негов. Сменя му само номерата. Най-често го кара със софийски номер СГ 25–25. Когато излиза извън София, слага му немски или полски номер.

— Немски беше! — обади се Живко.

— Фактически е американец — стана от мястото си Васко и продължи разказа си, като се разхождаше насам-натам. — Моторът му е осемцилиндров.

— Аз какво ви казах — изпъчи се гордо Досьо.

— Двеста и шейсет коня!

— А ти разправяше двеста и петдесет — подскочи от мястото си Живко. — Като стрела летеше, какви ти двеста и петдесет коня!

— Ако още един път се обадиш без разрешение — каза Васко строго, — ще изядеш някой шамар. Сядай!

Живко седна засрамен на мястото си.

— Е? — погледна ги въпросително Васко. — Сега навярно сте се досетили, че аз не съм току-така в този хотел! — после взе да ги гледа един по един изпитателно в очите и внезапно запита: — Искате ли да ми станете помощници?

Те не повярваха на ушите си и затова не реагираха веднага. Сетне Живко вдигна ръка, като че ли беше в училище.

— Може ли? — поиска той думата.

— Кажи! — разреши му Васко.

— Искаме! — отговори от името на всички Живко.

Тогава пиколото ги накара да се закълнат тържествено, че никога и на никого няма да кажат нито дума за всичко, което ще вършат под

негово ръководство за разкриване на опасния престъпник. И те се заклеха.

По-късно, на улицата, всички до един признаха, че в момента на клетвата са изпитали някакво особено чувство, какво точно, не можаха да определят. Във всеки случай, бяха горди, че са станали помощници на Васко, който не работеше в този хотел „току-така“. А Соня си помисли, че като порасне, ще се омъжи точно за такъв човек. Но не сподели това с другите и, слава богу, защото Досьо положително щеше да се разгневи.

2.
ГОЛЯМАТА СКУКА

На другата сутрин тримата приятели отново не отидоха на училище. Взеха направо трамвая, прехвърлиха се на тролей № 1 и слязоха на „Патриарх Евтимий“ и „Христо Ботев“, на спирката срещу аптеката. Спуснаха се по „Христо Ботев“, свиха по „Цар Аспарух“ и намериха къщата, която Васко им беше описал — стара, двуетажна, боядисана в тъмносиво, с очукана мазилка. Срещу къщата, малко в диагонал, имаше дъсчена ограда, а зад нея — дворче, не по-дълго от два метра и широко около метър, пълно с кофи за смет. Притаиха се зад тях. През процепа на дървената ограда можеха незабелязано да наблюдават сивата къща. Видяха паркиралия отпред трабант СГ 25–25. Живко го позна веднага — същият беше. Пръв на пост оставиха Патри. Щяха да дежурят по десет минути, защото наблюдението можеше да се извършва само на колене, а това беше не само неудобно, но и изморително.

Около четири часа не се случи нищо особено. По сравнително тихата улица превозни средства почти не минаваха. От време на време се мяркаха предимно възрастни хора, които отиваха с празни мрежи на пазар или се връщаха. Но нищо не смущаваше тримата, тъй като нямаше никаква опасност да бъдат открити. Пък и кофите с боклук, изхвърлени същата сутрин, не миришеха кой знае колко непоносимо.

— Нищо! — докладва Патри, без да го е питал някой.

— Васко нали каза — обади се Живко, — за тези неща трябва търпение.

— Понякога се чака с дни — отвърна Досьо. — Голяма скука, ама…

Не довърши мисълта си, но другите разбраха какво иска да каже — скука не скука, няма как.

Около дванайсет часа улицата започна да се оживява. Някои хора се прибираха за обед. На пост беше Живко.

— Соня! — възкликна изведнъж той.

Соня мина по отсрещния тротоар, хвърли поглед към трабанта, явно и на нея й направи впечатление, отмина го, пресече улицата и се вмъкна в дворчето при останалите. Кимна им делово, и те също така делово кимнаха. Живко дори не се обърна — продължаваше съответно наблюдението си.

— Какво ново? — попита лаконично Досьо.

— Класната пита за вас.

— Е?

— Нищо, само пита, но никой нищо не подозира. Вие впрочем откъде ще вземете медицинско за отсъствията?

Но разговорът не продължи, защото Живко го прекъсна.

— Вижте! — каза възбудено той.

Децата се натрупаха при оградата.

Пред входа на двуетажната сива къща стоеше сух, средно висок мъж с остри, неприятни черти на лицето. Имаше някакъв тик — издаваше главата си от време на време напред, сякаш му пречеше яката на ризата. Порови в джобовете си, измъкна ключ и отвори трабанта. Преди да влезе в него, огледа се на всички страни. После седна вътре, моторът изпращя и от ауспуха се вдигна гъст сиво-синкав дим. Колата изчезна зад завоя.

— Как потегли само — възхити се Живко. — Друго си е с осем цилиндъра!

Останалите стояха и се гледаха.

— Не може ли да кажете на Васко да ви извини отсъствията? — Както винаги, най-трезва от всички се оказа Соня.

— Стига с тези отсъствия! — сряза я Досьо и в тона му имаше нещо от тона на Васко, опитваше се да го имитира. — Не виждаш ли какво става? — посочи той с ръка към отсрещната къща.

Соня си замълча, защото нищо особено не виждаше.

— Добре де — каза Патри. — Защо висяхме цяла сутрин? Качи се на двеста и шейсетте си коня и дим да го няма. Какво ще докладваме сега на Васко?

Трите момчета отново се спогледаха. Всяко от тях си беше помислило същото. Нещо не бяха направили като хората и се налагаше нова среща с пиколото Васко. Решиха, че още в три часа̀ следобед трябва да отидат при него. Дотогава ще си стоят в къщи, за да не

събудят подозрението на родителите си. Защото това, което родителите могат да ти разтурят, никой друг не може.

3.
ОПАСНОСТИТЕ НА ПРОФЕСИЯТА

Точно в три часа̀ следобед тримата пристигнаха пред хотел „София“. Запътиха се без всякакъв страх към автоматичната стъклена врата и тя гостоприемно се отвори пред тях. От какво да ги е страх? Пиколото Васко беше техен човек, или по-точно, те бяха негови хора.

Намериха Васко при асансьора. Размениха бързи погледи и се разбраха. Впрочем бяха се разбрали още преди, в апартамент № 21. Първо — в хотела да идват само ако се наложи. Второ — да не издават, че са близки на пиколото. Трето — да се качват пеш по стълбите, а не с асансьора — винаги имало опасност някой да ги попита какво търсят. Четвърто — ако ги спре някой по стълбите, да кажат, че отиват на бара в мецанина при бащата на единия от тях.

Никой нищо не ги попита и те продължиха по стълбите. На втория етаж застанаха пред асансьора, след малко той пристигна и вратата се отвори.

— Влизайте! — покани ли Васко.

Влязоха и потеглиха нагоре.

— Казвай! — обърна се той към Досьо.

Досьо започна доклада си. Децата напрегнато гледаха пиколото. Искаха да разберат как преценява дейността им тази сутрин, но нито едно мускулче не трепваше по лицето му. Три пъти отидоха до последния етаж и обратно на втория, през пялото време Васко мълчеше и слушаше. След като Досьо свърши, Васко натисна копчето на шестия етаж и там покани децата да слязат. Заведе ги в тоалетната. Погледна във всяко едно от трите сепарета — нямаше никой. Набута ги да влязат в едното и затвори вратата зад себе си. Разкопча си червената куртка, бръкна в някакъв джоб и извади снимка.

— Този ли е? — попита той.

Тримата не вярваха на очите си. На снимката беше собственикът на трабанта с осем цилиндъра, същия сух мъж с остри, неприятни черти на лицето.

Децата кимнаха.

— Смятах ви за по-опитни — каза разочаровано пиколото. — Моя грешка!

Тримата стояха засрамени. Не знаеха точно каква им е грешката, но мълчаха. Живко, който седеше на чинията, нямаше място иначе, се чувствуваше най-неловко. Хем виновен — хем седнал. Опита се да стане, но Васко го натисна да си стои.

Някой влезе в тоалетната и момчетата притаиха дъх. Не смееха да мръднат. Кой знае защо, беше им малко страшничко!

След като опасността премина, Васко каза:

— Просто трябваше да предотвратите тръгването на трабанта!

— Как? — не се сдържа Живко.

— Вие сте били големи аджамии бе! — повиши тон Васко. — Знаете ли какво значи аджамии? Ако някой не знае, да пита!

И тримата не знаеха, но никой не попита. Срамуваха се, че не са свършили работата като хората. Оставаше сега, отгоре на всичко, да се издадат, че не знаят какво значи аджамии. Не искаха да го разочароват повече.

— Какво трябва да се направи, за да не може един трабант да тръгне, пък ако ще да е с двеста и шейсет коня и още хиляда говеда вътре?

И тримата се замислиха.

— Кога една кола не може да тръгне? — зададе Васко по-иначе въпроса.

— Ами — колебаеше се Досьо, макар че се беше сетил нещо.

— Ами… — подкани го Васко.

— Ами ако е повредена нещо! — каза неуверено Досьо.

— Браво бе, Колумб! — похвали го Васко.

И Живко, и Патри, всеки за себе си съжаляваше дълбоко, че не се е обадил. И на двамата им беше хрумнал същият отговор. Но не бяха събрали достатъчно кураж и си мълчаха. Все пак Живко се самоуспокояваше, че щом се е сетил, значи и той е малко нещо Колумб.

Васко отвори вратата, но в същото време отвън влезе някакъв мъж. Приличаше на сервитьор — носеше бяло сако и папионка. Учуден, мъжът гледаше как трима хлапаци се измъкват от един тоалет.

— Какво става, Василе? — попита той, обзет от любопитство, като видя, че и пиколото излиза оттам.

— Спипах ги да пушат, моля ти се! — съобрази веднага Васко.

— Тъй ли! — рече мъжът. — Ами заший им по една… — и шамарът му изплющя по врата на Живко — че да се научат! — и същата ръка се стовари върху Досьо.

— Остави ги на мене! — намеси се Васко, хвана Патри за ухото и го помъкна навън.

А в коридора с искрено съжаление им каза:

— Извинявайте! Но аз ви предупредих, че в тази работа се крият много опасности.

Досьо попипа бузата си. Пареше. И беше зачервена също като врата на Живко.

— Ако искате да се откажете, няма да ви се сърдя — каза Васко.

— Никога! — заяви твърдо Живко.

— Клетва сме дали! — присъедини се Досьо.

Васко погледна въпросително към Патри.

— Дали сме! — потвърди той след известно колебание.

Качиха се отново на асансьора.

— Сами ще решите как да постъпите по-нататък — каза им Васко. — Аз, разбира се, мога да ви кажа какво да правите, но за работата, която доброволно се наехте да вършите, трябва ум, трябват самостоятелно мислещи глави, които да могат да съобразяват и взимат най-правилни решения за най-кратко време, при най-трудни обстоятелства.

Тримата кимнаха, бяха съгласни с него.

— И няма да ме търсите вече тук — каза им той. — Ще ви търся аз.

Те пак кимнаха в знак на съгласие. Бяха готови на всичко.

Асансьорът спря на втория етаж. Васко им отвори вратата да слязат и преди да се разделят, им заръча:

— Пък помислете хубаво и… наслука!

Тримата заслизаха пеш по стълбите. Живко си мислеше дали случайно пиколото им каза „наслука“. Дали с това не искаше да им подскаже нещо. „Наслука“ беше поздравът на ловците и рибарите — дали Васко не искаше да им каже, че трябва да хванат нумизмата като риба… Но реши, че си мисли глупости, и нищо не каза.

Патри пък мислеше за баща си — какви здрави, жилести ръце има той. Започнал кариерата си като общ работник, сега беше сменен

майстор. Отгоре на всичко вече четиринадесети ден не пушеше! Ако разбере, че синът му не е ходил два дни на училище…

А Досьо, верен на себе си, мислеше по задачата. И неговият план за действие пак се оказа правилен.

4.
СМУТ В ПРОТИВНИКОВИЯ ЛАГЕР

И на следващия ден тримата пак не отидоха на училище.

Рано сутринта, когато звънецът прибираше децата по класните стаи, Досьо, Живко и Патри вървяха устремено по булевард „Христо Ботев“. Този път носеха чанти, а Живко и фотоапарата си. Беше го свалил от гардероба и почистил от двата пръста прах.

Свиха по улица „Цар Аспарух“. Отдъхнаха си — трабантът беше там. Живко и Патри се шмугнаха в сигурното си прикритие — дворчето с кофите за боклук. Досьо остана отвън. Днес той щеше да действува. Негов ред беше след подвизите на Живко и Патри в хотела.

Бързо прецени, че колкото и безлюдно да е, все пак хора минават. Отиде до трабанта и клекна от външната му страна, откъм улицата. Съобрази, че така е по-безопасно — хората вървяха по тротоарите. Извади тебешир от джоба си (Досьо още в къщи премисли всичко и затова взе тебешир) и започна да си чертае квадратчета по паважа. С другата ръка опита капачката на вентила на една от гумите. Позатегната беше. Малко усилия и с облекчение усети, че се поддаде. Чу стъпки и още по-усилено започна да си драска с тебешира.

— Я бягай на тротоара, тук ще те сгази нещо! — направи му забележка един минувач. — Чуваш ли, момче!

Гледай го ти! Те, възрастните, само съвети знаят да дават. Щяло да го сгази нещо?! Че риск за живота му има — има, Досьо знаеше това и доброволно беше поел риска. Но опасността не идваше от моторните превозни средства. Чак толкова ум, да може да се предпази от тях, Досьо имаше. От другаде идваше рискът и никой не знаеше това, не трябваше и да знае. Само двамата му приятели зад оградата знаеха и ако се случеше нещо с Досьо, само те щяха да разберат истинския смисъл на случилото се.

Капачката остана в ръката му и Досьо я пусна в джоба си. Без мъка отвинти и другата. Предстоеше най-опасното, изваждането на вентилите. Погледът му непрекъснато шареше нагоре-надолу по улицата. Идваше човек. Добре, ще почака. Търпение, търпение,

търпение — повтаряше си Досьо. И сигурност! Човекът отмина, но друг се зададе. Значи пак търпение. И тъй, докато теренът се изчисти. Освободеният въздух от предното колело изскочи шумно на свобода и Досьо усети дъха на гума. Бързо сега — следващото колело. Измъкна и оттам вентила, чу се изфъшване, трабантът взе да се наклонява леко на една страна и легна на джантите.

Досьо изтича при останалите двама, зад оградата. Измести Живко от процепа, за да погледне и види резултата от работата си. И докато гледаше доволен, чу Живко да му казва:

— Цар си!

Досьо седна да си отдъхне, а Патри пое дежурството. Предстоеше им ново чакане — вчера висяха четири часа, днес кой знае колко ще бъдат. Много неизвестни има в работата на разузнавача, мислеше си Досьо.

— Внимание! — предупреди Патри.

Живко и Досьо скочиха и се опитаха да наместят по едно око на процепа.

На отсрещния вход човекът с неприятното лице ровеше пак по джобовете си за ключ, точно както вчера.

Отиде при колата си, отключи вратата и изведнъж видя гумите.

— Смут в противниковия лагер! — отбеляза доволно Досьо.

Човекът, престъпникът, нумизматът или, да го наречем направо с името му, Драган Теодосиев, се ядоса. От Васко знаеха, че това име е фалшиво, Васко знаеше и истинското му име, но не им го съобщи, така било по-добре. Патри искаше да го попита дали случайно не се казва Джонатан Суифт, но не посмя!

Теодосиев погледна часовника си, погледна пак гумите и отново часовника. Бързаше значи занякъде. Много добре! Като бърза, няма да има време да поправи гумите и ще тръгне пеш. Точно това се иска от него. А и нищо друго не му остава — вентилите: бяха в джоба на Досьо, сигурна работа!

Теодосиев наистина заключи колата, прибра ключа в джоба си и тръгна бързо по улицата, като стискаше в дясната си ръка голяма черна чанта-куфарче, от тези, модерните.

Живко щракна с фотоапарата през процепа. Тримата грабнаха чантите си и тръгнаха след престъпника. Носеха ги, за да не възбудят подозренията, на нумизмата, ако случайно забележеше, че някакви

деца вървят след него. И за фотоапарата, и за чантите идеята принадлежеше на Досьо. Не случайно по-късно Васко щеше да го предложи за орден.

Престъпникът сви по „Христо Ботев“ и Досьо изтича след него. Прилепи рамо до стената, понадигна се на пръсти, подаде глава и погледна зад ъгъла. Направи знак на Живко и Патри и те го последваха.

Вървяха на десет крачки зад мъжа. Малко преди, да стигне петте кьошета, той хукна. Хукнаха и те. На спирката имаше тролей. Теодосиев сигурно него гонеше.

Да, защото се метна на тролея и тримата ускориха темпото. Водеше Живко, той имаше най-дълги крака. След него тичаше Досьо. Въпреки килограмите си той бягаше пред ниския, слаб и иначе жилав Патри, който обаче не притежаваше особено влечение към физическите усилия.

Деляха ги десетина метра от тролея. Ще успеят ли да се качат, или отново, за втори път, нумизматът ще им се изплъзне и те ще трябва да се червят пред Васко в асансьора или в тоалетната на шестия етаж на хотел „София“?

Ако това беше криминален роман, сега щяха да започнат да падат бариери между тримата приятели и тролея, огромни цистерни и самосвали щяха да им препречват пътя, камъни щяха да почнат да валят от небето, но нямаше да могат да се качат, за да стане всичко по-объркано, заплетено и изобщо — интересно за читателя. Животът обаче си има други закони. Тримата не само успяха да се качат на тролея, но и чакаха още цели десет минути, докато тръгне. Нямаше ток. Цялото търчане се оказа напразно. Но докато чакаха, имаха поне възможност да си отдъхнат и да разгледат Теодосиев по-добре и по-отблизо. Носеше модерен костюм от хубав плат, вероятно американски. Но обувките му бяха български, това бе ясно.

По отношение на костюма децата се лъжеха — беше конфекция на предприятието „Витоша“, номер четиридесет и осем, четвърти ръст. Никога човек, който се крие под фалшиво име, няма да вземе да се облече в оригиналното си американско облекло, пък ако ще да е най-простият американски джебчия.

Токът дойде и тролеят потегли. Децата си продупчиха билетите на автомата за самотаксуване. Теодосиев погледна нервно, неизвестно

за кой път вече, часовника си. Един младеж стана и му отстъпи мястото си. Правилно постъпи, можеше и по-рано да се сети да направи това. Откъде да знае момчето какво представлява този неприятен на вид мъж, който си издаваше от време на време главата напред, сякаш му пречеше яката на ризата. А за трината приятели беше удобно престъпникът да е седнал. Щяха да разберат кога точно се кани да слиза.

При Първа градска болница се качи контрольор. Право на Теодосиев налетя:

— Вашето билетче, моля!

Ох, как се смути само Теодосиев! Билетче той нямаше.

— Ами аз, знаете ли… — взе да се попипва по джобовете той. Добре говореше български, дяволът.

— Не знам! — отвърна рязко контрольорът. Не че го подозираше нещо, но навярно си беше такъв, дръпнат.

— Ами аз просто съм забравил — взе да се извинява той.

Но трината знаеха, че не е „просто забравил“. Вероятно се возеше за първи път в български тролей и не знаеше, че тук няма кондуктори, че тук хората сами, без никой да ги кара, си вадят от джоба предварително купено билетче и си го продупчват.

— Два лева глоба! — каза кондукторът.

Мъжът почервеня от яд.

— Не може ли човек да забрави? Пък аз, понеже все на кола, а тази сутрин…

— Не ме интересува — каза контрольорът. Той вече отброяваше билети за два лева.

И Теодосиев плати. Къде ще ходи, че няма да плати. Нали в противен случай щеше да стане скандал, да дойде милиционер и да, го закара в милицията. А от милицията той, сто на сто, се боеше повече от всичко друго на света. Не знаеше горкият, че в края на краищата щеше да отиде там, и то благодарение на тях трината, тези, които стояха зад гърба му и злорадствуваха, като гледаха как дава двата лева. Но и те, трината, още не знаеха, че цялата работа ще стигне до милицията по-скоро, отколкото предполагат.

Теодосиев слезе при Ректората (колко често през последните два дни те виждаха този Ректорат) и тръгна по булевард „Руски“, по тротоара, превърнат от потъналите в зеленина диви кестени в истински

тунел. Бързаше. Въпреки това, като минаваше през площад „Народно събрание“, се поспря и хвърли поглед към хотел „София“. Дори се загледа към входа, като че ли искаше да види нещо или някого.

— Разправял съм ви — каза Досьо на приятелите си, спрели на съответното разстояние от Теодосиев, — че престъпниците винаги се връщат на местопрестъплението. Сега ще влезе вътре и ще попадне в лапите на правосъдието! — той имаше предвид пиколото Васко.

Този път обаче Досьо се излъга в предположенията си. Теодосиев преодоля колебанието си и отново тръгна бързо, а те след него. „Не се върна, помисли си Досьо, умен престъпник е значи.“ Отиде и по-далеч в разсъжденията си — щом не се връща, значи подозира истинската роля, която пиколото Васко играе в този хотел. А и Васко сигурно допуска, че Теодосиев го подозира, и затова ги взе за свои помощници. Теодосиев може да е умен, но Васко съвсем не пада по-долу от него!

На ъгъла на улица „Раковски“ и булевард „Руски“ тъкмо Теодосиев пресече и светофарът даде червено. Тримата нямаха никакъв друг избор — пресякоха на червено. Рискът, който доброволно поеха, като се съгласиха да помагат на Васко, надвисна отново над главите им. Чу се изскърцване на спирачки, една шофьорска ругатня и свирката на милиционера в будката. Той не знаеше, че трите деца бяха негови хора, изцяло негови, и следователно можеха да пресичат на червено. Откъде да знае човекът?

5.
СЛЕДИТЕ НЕ ВИНАГИ ОСТАВАТ

Теодосиев влезе в сладкарницата на хотел „България“, а тримата се спряха в близкия вход. Съвещаваха се кратко, после Досьо се отдели от тях и мина покрай сладкарницата. Стъклата бяха свалени и вътре се виждаше всичко. Теодосиев минаваше между масите и се оглеждаше. Видя познат, махна му с ръка и тръгна към дъното на сладкарницата. Там се здрависа с някакъв тип и седна при него.

Досьо мигновено състави план за действие. Двамата си приятели остави на входа на хотела да пазят, а той изтича до будката на ъгъла, при магазина за сувенири. Купи вестник и се върна.

— Хайде!

Влязоха в сладкарницата. Маси имаше достатъчно. Седнаха така, че да могат лесно да наблюдават Теодосиев. Имаха възможност да разгледат и човека, с когото Теодосиев разговаряше. Той също им се стори съмнителен, не чак толкова, колкото Теодосиев, но все пак носеше папионка.

— Среща има значи — каза Живко. — Можех да се закълна, че ще бъде така.

— Не зяпайте много натам — нареди им Досьо, който под масата пробиваше във вестника две дупки за очите си. Искаше да наблюдава през тях Теодосиев, без да възбуди подозрението му. Разтвори вестника. Живко и Патри се прилепиха плътно до него, за да гледат и те през дупките, но беше невъзможно.

— Ще казваш, нали? — помоли го Живко.

— Извади молив — съобщи им Досьо. — Сега взима и листче.

Досьо се дръпна инстинктивно назад. През една от дупките се показа пръст, който го закачи по носа.

Оказа се сервитьорът, усмихнато младо момче.

— Какво ще обичате? — попита той.

— Три бози! — поръча Живко.

— Бози в бозаджийницата — засмя се сервитьорът. — Това е кафе-сладкарница, лукс категория. Да ви дам по една гараш торта.

Осемдесет и шест стотинки струва.

Децата се спогледаха. Досьо преглътна, а Патри пресмяташе нещо наум.

— Не може да струва осемдесет и шест — каза той.

— Тъй ли? — развесели се сервитьорът. — А защо да не може?

— Ами защото осемдесет и шест не се дели на три!

— Едната струва осемдесет и шест — поясни му сервитьорът.

Децата започнаха да бъркат по джобовете си и да вадят стотинки, с левчето-бакшиш от пакета бяха купили трамвайни билети и сега обираха от джобовете си, каквото имаха. Живко дори се изправи, да не би някоя монета да остане неоткрита. Поставиха всички пари на масата. Сервитьорът ги преброи и каза:

— За по едно кафе имате!

— Добре — съгласи се Патри.

— Ама поне да е с много захар — каза Досьо.

Сервитьорът си отиде и те възобновиха наблюдението. Нищо особено не беше станало, двамата на онази маса разговаряха, както преди.

Донесоха им кафето с цяла захарница. Сложиха захар, колкото можеха да поберат чашките. Стана доста вкусно, като сироп, само дето нагарчаше малко и миришеше на кафе.

Досьо не изпускаше двете съмнителни лица от погледа си. Говореше човекът с папионката. Мъчеше се да убеди нещо Теодосиев, но той като че ли се противеше.

— Ех, да мога да го пипна! — въздъхна Живко, зяпнал съвсем непредпазливо към масата на двамата.

— Кого? — попита Патри.

— Кибрита на онзи с папионката, нямам такъв в колекцията си!

— Ти не си всеотдаен човек! — укори го Досьо. Тази дума той много харесваше и съжаляваше, че рядко му се отдава случай да я употребява.

— Защо да не съм! — засегна се Живко.

Досьо не му отговори. Вместо това го попита:

— Провери ли какво точно значи нумизмат?

— Щях, честна дума! — почувствува се неловко Живко. — Ама не намерих речника за чуждите думи. А нали решихме да не питаме, за да не усети някой с какви опасни неща се занимаваме.

Продължаваха да наблюдават — Досьо през вестника, останалите двама гледаха направо и сърбаха от кафето-сироп.

— Дали и другият е нумизмат? — попита Патри.

— Сигурно — отвърна уверено Живко. — Ако не е и нещо повече!

Теодосиев и човекът с папионката разговаряха. От време на време Теодосиев си отбелязваше по нещо в листчето.

— Поне листчето да можем да им пипнем! — предложи Живко.

Досьо помълча известно време, после каза:

— Това е умно!

— Е да, ама?…

За Досьо обаче „ама“ нямаше. Той бързо състави план за действие, съобщи им го и ги накара да повторят задачите си, за да се увери, че няма да пропуснат нещо. Зачакаха.

Човекът с папионката стана, сбогува се с Теодосиев и излезе.

— Почвай! — нареди Досьо.

Живко се озова за миг при телефона до касиерката, която маркираше поръчките на сервитьорите.

— Нали може? — показа й той с пръст телефона.

Касиерката кимна и Живко взе да набира някакъв номер.

В същото време Патри отиде при Теодосиев.

— По телефона търсят другаря Теодосиев, да сте вие случайно? — попита той с неочаквано спокоен глас.

— Така ли? — безкрайно се учуди нумизматът, дори и малко се уплаши и бързо тръгна към телефона. Забрави листчето, на което си беше водил бележки. И не само листчето, а и кибрита, който Живко искаше да притежава в колекцията си.

Патри ги грабна, мушна ги в джоба си, прекоси бързо сладкарницата и излезе навън. Там вече го чакаха останалите двама. Хукнаха и се скриха в градинката срещу хотела.

Миг след това видяха как от входа на сладкарницата изскочи Теодосиев, зачервен от гняв. По телефона беше чул само монотонния глас на момичето, което съобщаваше програмата на телевизията и сега гледаше нагоре-надолу по улицата. Вероятно търсеше Патри, за да го напердаши. Като не го откри, върна се обратно и след малко излезе с черната чанта-куфар в ръка.

Досьо се удари по главата.

— Каква грешка само, каква грешка!

Двамата го разбраха, без да се наложи да им обяснява. Бяха пропуснали възможността да вземат чантата.

— Ти ми каза само за бележката! — оправда се Патри.

— Моя е вината — призна Досьо.

Патри бръкна в джоба си, извади кутията кибрит и я подаде на Живко.

— Благодаря ти! — светнаха Живковите очи.

— А за кибрита се сети, нали? — обади се недоволен Досьо.

— Не се сетих — опита се да се оправдае Патри. — Той, Живко, нали каза: „Да можем да го пипнем“, и аз затова. Ако ти беше казал за чантата…

— Добре, добре! — махна с ръка Досьо.

Вървяха бавно. Теодосиев не бързаше.

— Може и да не казваме на Васко за чантата, ще остане с лоши впечатления от нас — каза Патри.

— Всичко ще кажем! — смъмра го Досьо. — И запомни, всичко се казва! Нека той преценява сам. Точно в тази работа е нужна честност, най-голяма честност.

Теодосиев спря пред една будка. Живко нагласи апарата.

И така цели два часа тримата вървяха след нумизмата като сенки, без да го изпускат от очи. Правеха снимки и само от време на време разменяха по някоя дума — тежка и отегчителна работа, за която се изисква много воля и мъжество. Но и тримата като че ли с всяка измината минута натрупваха все повече и повече от тези ценни качества. И може би щяха да следят Теодосиев още десет часа, стига да се наложеше, ако той не им беше изиграл един крайно подъл номер. На площад „Ленин“ махна на едно такси и изчезна с него, без да остави следа.

Гледаха след таксито съвсем безпомощни. За кафето бяха отишли и последните им стотинки. Имаха всичко на всичко два билета за трамвай, но решиха да не се делят. Тръгнаха пеша. Минаха край хотел „София“ и се завъртяха наоколо, но не можаха да видят Васко. Не посмяха да му се обадят — нали ги беше предупредил, че той ще ги търси.

Продължиха по булевард „Руски“ към „Орлов мост“. Беше събота. Освен уханието на май се усещаше и настроението на хората,

които бързаха към домовете си с планове за весело прекарване на почивката. Но това, което радваше другите, тревожеше Досьо, Патри и Живко. Най-вече Досьо.

— Нещо бавно пипаме! — недоволствуваше той, че е изминала цяла седмица, а още не са довели започнатото дело докрай.

— Мислиш ли, че престъпниците работят в неделя? — попита Патри.

— Най-много в неделя работят! — побърза да отговори Живко. — Нали в неделя видях трабанта.

— Утре пак ли ще излизате с колата? — попита го Досьо.

— Както винаги!

— Да си отваряш очите! — заръча му Досьо.

— Знам аз!

Повече почти нищо не си говориха. Знаеха много добре, че нямаше да е лошо, ако можеха да проверят какво прави Драган Теодосиев през почивния ден, но как да се измъкнат от домовете си?! Успокояваше ги само мисълта, че Васко не може да не е взел мерки и в тази насока.

6.
ВСЕКИМУ ЗАСЛУЖЕНОТО

В понеделник сутрин се срещнаха направо в щаба. Бяха сигурни, че Васко ще ги потърси, и затова решиха да не мърдат оттам. До десет часа̀ обаче Васко не дойде. Тогава изпратиха Живко да промие изщраканите два филма при един свой братовчед, който работеше в кинематографията. Живко ги увери, че е сигурен човек, комсомолски секретар.

Върна се с промитите филми към единадесет и половина — негативите бяха идеални, като не се смятат повредените пози. Чакаха Васко до дванадесет часа̀ и отидоха да обядват.

Събраха се отново в три. Решиха да се обадят по телефона в хотела и да кажат на Васко да дойде. Досьо натовари Патри да свърши тази работа, но Патри предложи да теглят жребие, както са си свикнали. Досьо не се съгласи — жребие теглеха, преди Васко да ги назначи за свои помощници. Сега трябваше да издигнат работата на по-високо равнище. Този израз употреби, защото в събота, когато наблюдаваше Теодосиев и човека е папионката през двете дупки на вестника, точно под носа му имаше статия със заглавие „Да издигнем работата на по-високо равнище“. Патри се съгласи, но помоли да бъде изслушан и изтъкна важни съображения — баща му щял да се върне всеки момент от работа и ако го види… Досьо прие съображенията му за уважителни. Изпрати Живко. Неговият баща се прибираше късно.

Живко се бави половин час — намерил неповреден уличен телефон чак на пазарчето, близо до старото колело на трамвай №4. С Васко не успял да говори, но поръчал да му предадат каквото трябва. Сега не им оставаше нищо друго, освен да чакат. Нямаше да им е за първи път.

Васко дойде към пет и половина. Поздрави ги доста хладно, като че ли беше ядосан.

— Е? — попита той.

Разказаха му всичко. Гледаха го в очите, дано видят в тях одобрение на постъпките си. Но Васко с нищо не издаваше какво

мисли. За набитото око на Досьо обаче не остана незабелязано, че помръкналото лице на Васко се проясни.

— Да видя филмите — каза той и Живко скочи. Отдаваше му се случай да се прояви.

Васко разгъна негатива при капандурата, през която в тавана влизаше оскъдна светлина. Видя заснет някакъв гръб с отрязана глава и крака.

— Тук го снех отзад и отблизо, затова излезе така! — обясни Живко, у когото фотографската страст отново се разпалваше.

На следващата поза Теодосиев стоеше до една будка.

— Купи си пури — продължи да обяснява Живко. — Грешка от негова страна. Кой свестен човек пуши пури?

— Обобщенията ще правя аз — направи му забележка Васко.

Затова на третата снимка Живко просто докладва съвсем сухо и малко обидено:

— На гишето за препоръчани писма в Централната поща!

Васко се разсмя, не можа да се сдържи. Смееше се искрено, от сърце.

На негатива се виждаше Теодосиев, отворил черната си чанта-куфар на гишето, и Патри, заврял главата си вътре.

— Можеше да влезеш целият в чантата и сега да те разнася в нея по тъмните си дела! — каза Васко.

И внезапно веселото му настроение се смени рязко. Той отново стана сериозен и строг, дори суров.

— Абе така ли се правят тези неща! — и изгледа всички поред. — Кой ме потърси по телефона в хотела?

— Аз! — обади се Живко.

— Как можа! — скара му се Васко. — Как можа да се обадиш и да кажеш, че ме викат веднага в милицията на ул. „Васил Мулетаров“, тавана! Акъл имаш ли!

Тримата разбраха откъде идва лошото настроение на Васко. Живко се опита да се оправдае:

— Ама на мене ми се стори, че онзи, дето се обади, е наш човек! — Не издържа Васковия поглед и наведе глава. Срамуваше се от себе си.

Настроението на Васко отново неочаквано се подобри.

— Иначе сте свършили чудесна работа! — похвали ги той. — Кой изпусна гумите на трабанта?

— Аз — каза Досьо.

— А на кой му хрумна да извикате Теодосиев на телефона в сладкарницата.

— На мене — докладва Досьо.

— Ще те предложа за орден! — обяви Васко.

Някаква гордост се надигна в гърдите на Досьо, тръгна нагоре и заседна в гърлото му. Орден! Брадичката му затрепера. Само това трябваше сега — да се разциври от радост. Орден! Щеше да си го носи закачен на якето, винаги щеше да ходи с този орден, и в училище, и на игра, и на кино. Дали ще има право да гледа кино безплатно?! Сигурно! Всички се блъскат отпред с билети в ръка, а контрольорката, като му зърне ордена, ще каже: „Моля, отдръпнете се да мине другарят!“. На това място Досьо се просълзи.

„Какъв глупак само, плаче“, мислеше си Живко. Радваше се, че Досьо ще получи орден, но му и завиждаше, а завистта помрачава всяка радост.

Като видя, че Досьо се разплака, Патри помисли, че сега Васко ще му отнеме ордена и ще го даде на него. Как може един циврьо да има орден. Тези мисли също бяха предизвикани от завист. Сълзите на Досьо съвсем подобриха настроението на Васко и той не му направи никаква забележка. Престори се, че не го вижда. Гледаше листчето, което бяха задигнали с хитрост от Теодосиев и по което имаше някакви драсканици и един телефонен номер.

— Кой го взе от масата? — попита Васко.

— Аз! — каза Патри.

— Орден! — отсече Васко. — Ще получиш и ти орден!

Патри, като чу за ордена, поиска да застане мирно, да вдигне ръка за пионерски поздрав и да каже „Винаги готов“, но нищо такова не можа да направи. Предателските сълзи рукнаха много по-скоро, отколкото при Досьо.

И изведнъж, без всякакъв повод, се разплака и Живко.

— Стига де! — погали го по главата Васко. — Хайде не плачи и за тебе ще има орден.

Е, как да не плаче сега, когато орден щеше да има и за него.

Но детските сълзи са като пролетен дъжд, бързо преминават, и скоро тримата приятели заличиха с опакото на ръцете си и последните им следи.

— Чудесни момчета сте! — похвали ги Васко. — И бележката, и снимките ще свършат прекрасна работа пред съда.

— Ние ще присъствуваме ли на делото? — попита Живко.

— Балкон първи ред! — обеща им Васко и извади голям картоф от джоба си. — А това — подаде им го той, — ще го набиете здраво в ауспуха на трабанта. Акцията продължава, нали така!

— Тъй вярно! — отвърна Досьо по войнишки.

Патри и Живко застанаха мирно.

— Колкото се може по-навътре ще го набиете! Ако не се вижда отвън, ще е най-добре. След това…

След това чуха стъпки, вратата изскърца и в щаба влезе Соня.

— Здравей! — посрещна я съвсем любезно Васко и й подаде ръка. — Какво ново?

— Другарката пак пита за тях, къде са, какво им е и кога ще оздравеят! — съобщи разтревожена Соня.

В първия миг Васко не разбра за какво става дума, но после веждите му се сключиха над носа и лицето му отново придоби строг вид.

— Вие на училище не ходите ли?

Бяха сгазили лука — децата веднага разбраха това. Живко отново нарече в ума си Соня с куп обидни имена, уплаши се да не им отидат ордените нахалост.

— Нали… понеже това, което правим, е по-важно! — опита се да се защити Досьо. — Милицията не извинява ли отсъствия?

— Леле-е-е! — удари се по челото Васко. — Как не ви е срам! Аз, дето съм сираче и по цял ден ходя на работа, гимназия свърших и нощно време следвам…

Той се замисли. Ако таванът не беше толкова тесен, щеше да почне да се разхожда, но място за това нямаше. Соня стоеше зад гърба му и гледаше виновно. Чувствуваше, че ако между нея и тримата не е Васко, ще я разкъсат, включително и Досьо.

— Знаете ли какво? — взе решение Васко. По тона, с който започна, тримата разбраха, че решението ще бъде жестоко. — Знаете ли какво? — повтори той и отсече: — Уволнени сте! Ще си взема

други помощници. Вие само беля ще ми докарате. Мене ми трябват интелигентни хора!

Васко си тръгна и с него заедно се измъкна и Соня.

7.
ОТЧАЯНИЕ И НАДЕЖДА

Никой не можа да каже колко дълго мълчаха тримата след напускането на Васко. Във всеки случай много дълго. Премисляха случилото се. Беше им тежко, и то не толкова за ордените. Цял живот бяха карали без ордени, щяха да изкарат и още. Но другото, другото!

— Оная глупачка!… — каза Досьо. — Тя е виновна.

Забележете, Досьо го каза. Той я мразеше отново, за втори път в живота си. Ако имаше на кого да си го изкара, щеше да му мине, както първия път, когато наби Иван Димитров Стоилов. Но сега бой заслужаваше само Соня.

— И по вестниците щяха да ни пишат, и в съда щяхме да бъдем — съжаляваше и Патри.

— В съда има ли балкон? — сети се ни в клин, ни в ръкав Живко.

— Балкон първи ред — повтори Патри думите на Васко.

И отново млъкна. Кибернетичният мозък на Досьо защрака.

— Знаете ли? — оживи се той. — Намислих нещо!

Двамата не знаеха какво е намислил, но по лицата им се четеше надежда.

— Трябва да си припомним всичко, което знаем от Васко за Теодосиев — каза Досьо. — И да действуваме!

8.
ЕДНА СМЕЛА АКЦИЯ

В осем часа̀ и десет минути на следващия ден тримата приятели се свряха в прикритието си зад кофите за боклук, които, неизхвърлени от два дни, воняха ужасно. Но какво от това, който иска да му мирише на хубаво, да си седи в къщи.

В девет часа̀ и десет минути Теодосиев отключи трабанта и завърти стартера. Ще запали, ама друг път! Картофът затваряше плътно ауспуха, Досьо го беше натикал с всичката си сила.

Опитите за запалване продължиха десет минути, докато акумулаторът взе да вие като пребито куче. Ядосан, Теодосиев си тръгна. Децата обаче не го проследиха. Останаха си на мястото и зачакаха търпеливо — пет-десет-петнайсет минути. Вчера си припомниха всичко, което Васко им беше разказал за Теодосиев, а той знаеше много подробности не само за него, но и за дома му. Откъде ги знаеше — негова работа, но сведенията му винаги се потвърждаваха. Сега на тримата предстоеше да се убедят още един път в безпогрешността на Васко.

Планът на Досьо предвиждаше проникване в дома на Теодосиев. Живко и Патри не знаеха още това. Досьо реши, че акцията трябва да се проведе по всички правила на изкуството. И затова чак сега, сред кофите с боклук, той обясни накратко плана си. Тръпки полазиха по гърба на Патри. Тръпки полазиха и по гърба на Живко. По гърба на Досьо те си лазеха от вчера насам, откакто беше му хрумнал този дързък план.

— Вече е при Ректората — каза Досьо и се изправи.

Тримата пресякоха ул. „Аспарух“ към къщата на Теодосиев. В старата двуетажна къща се влизаше не направо от улицата, а отстрани, през малко дворче. Долу, пред вратата, оставиха, Патри. В случай на опасност трябваше да изсвири с уста няколко такта от песента „Ние сме на всеки километър“.

Досьо и Живко тръгнаха по стълбите. Минаха първия етаж. Оттам нагоре стъпалата бяха дървени и скърцаха. Васко не беше им

казал. Това налагаше да се качват бавно и внимателно.

Живко остана на дървената площадка при прозореца на стълбището, а Досьо тихо като котка се промъкна до вратата, на която имаше табелка „Драган Теодосиев“. Повдигна изтривалката и видя ключ. Точно така, както им беше казал Васко. Теодосиев държеше ключа си под изтривалката. Имало причина за това, но не им я каза.

Превъртя ключа в ключалката. Всичко се развиваше като по ноти. Даде с ръка знак на Живко. Живко бръкна в джоба си и извади носна кърпа. Не само той, и трима днес носеха чисти носни кърпи по нареждане на Досьо. Размаха кърпата от прозореца и почти веднага чу как Патри се втурна във входа. Взимаше стъпалата по две. Дървените стълби заскърцаха под краката му и Досьо изшътка отгоре.

Открехнаха вратата и се вмъкнаха в антрето. Затвориха я безшумно зад гърба си. Потръпваха, бяха възбудени.

От антрето влязоха в хола и се спряха, за да разгледат обстановката. По стените имаше закачени картини, на бюфета — разни източни украшения и статуетки.

— Всичко е, както го описваше Васко — прошепна Досьо.

— Още по-страшно дори — дишаше тежко Живко.

— Ти отиваш в кухнята — каза шепнешком Досьо на Патри, — ти в стаята — посочи той една врата на Живко, — а аз оставам да действувам тук!

Но нито един от трима не помръдна от мястото си. Стояха като вцепенени.

— Щом сме тръгнали заедно, трябва всички заедно! — прошепна Патри.

Напрегнати секунди мълчание. После:

— Ще почнем тогава от кухнята! — каза Досьо.

Значи и той се страхуваше.

Отидоха в кухнята. Кухня като кухня. Електрическа печка, хладилник, бюфет. Всичко пак според описанията на Васко. Колко ли пъти е прониквал и той тук? Какво точно е търсил? И къде го е търсил?

Отвориха хладилника. Беше пълен. На колбасарски магазин приличаше.

— Добре се храни! — промълви Живко.

— Ще му приседне — закани се Досьо и си помисли, че сигурно някъде в този дом има скрити и кутии с шоколадови бонбони.

Надникнаха в бюфета. Нищо особено! Впрочем нещо привлече вниманието на Патри. Досьо проследи погледа му и взе една от многото кутийки със сода бикарбонат. Извади пликче, пълно с бял прах.

— Може и да не е сода бикарбонат — каза Досьо.

— А какво? — попита Живко. Само той още не се сещаше каква е работата.

— Всичко може да е — каза многозначително Досьо, който от списания и книги знаеше колко хитри са контрабандистите на наркотици. Както винаги, той разсъждаваше напълно логично. Пакетът, който Живко беше видял да изхвърлят от трабанта, е съдържал нещо, което Теодосиев не е искал да намерят у него, например кокаин. След като си е прибрал кокаина на следващия ден, за по-сигурно го е напъхал в кутийки за сода бикарбонат. — Ще трябва да вземем тези пакетчета! — добави Досьо.

— Мислиш ли, че те са това, дето Васко казваше, контраматериали? — попита Живко.

— Компраматериали — поправи го Досьо. — Това значи комрометиращи материали.

След малко се върнаха в хола. Носеха със себе си голяма кожена пазарска чанта, взета от кухнята, за да събират в нея компраматериалите.

В хола работата се оказа по-трудна — имаше толкова много вещи, че не знаеха откъде да започнат. Патри повдигна капака на голяма, украсена със седеф дървена табакера, отвътре се разнесоха някакви звуци и той я затвори веднага.

— Всичко може да е — прошепна Досьо и сложи пеещата седефена кутия в пазарската чанта.

Живко издърпа чекмеджето на бюрото и подсвирна от удивление. Досьо и Патри веднага се надвесиха над него. Гледаха и им се струваше, че сънуват. И в най-смелите си мечти не предполагаха, че акцията може да излезе толкова успешна. В чекмеджето имаше най-различни чуждестранни монети.

— Валута! — прошепна Досьо.

— Хванахме го значи, нумизмата му с нумизмат — от радост забрави да шепне Живко.

В следващия миг обаче се чу някакъв шум и тримата се проснаха по корем на килима.

Шумът се повтори. Идваше откъм вратата на стаята. Децата притаиха дъх.

И отново същият шум!

Досьо се помъчи да определи от какво е. От всичко можеше да бъде — от стъпки или от изваждане на кама или от зареждане на пистолет.

Видяха, че вратата на стаята се открехва и започва да се отваря бавно, със скърцане. Замряха от ужас.

През полуотворената врата се промуши котка, голяма черна котка със зелени светещи очи. Беше си отворила сама вратата с ловък, добре трениран скок.

Тримата си отдъхнаха облекчено.

9.
ЗОДИЯ „ДЕВА“

Около пет часа̀ следобед Васко си гледаше ежедневните задължения на пиколо в хотела и никак не очакваше посещение от страна на бившите си помощници — беше ги уволнил и толкова. Само щяха да му докарат някоя беля на главата. Погълнат от работа и грижи, той ги забрави.

Но децата не бяха го забравили. След успешната акция те горяха от нетърпение час по-скоро да се явят при него и се реабилитират. Не отидоха в хотела направо от дома на Теодосиев, тъй като обиска приключиха в дванайсет без десет и трябваше да се приберат в къщи. Оставиха в щаба всички събрани компраматериали — една препълнена кожена пазарска торба и една канцеларска чанта, но не куфарче, а от стария модел.

Веднага следобед не успяха да се измъкнат — и при тримата се получиха засечки в къщи. Патри дори за малко щеше да отнесе наказание да не излиза, но се отърва с два шамара. Излишно е да се спираме обаче на дребни трудности — трудностите са, за да ги преодоляваме, а като ги преодолеем, не е необходимо три дни да се бием по гърдите. Важното е, че точно в пет без двайсет при обявена среща в три часа̀ тримата приятели се събраха и в пет часа̀ бяха вече в хотела. Като ги видя, Васко сложи заплашително ръце на кръста. В очите му се зачете тревога поради лошите предчувствия, които го обзеха веднага щом ги зърна.

— Колкото искаш компраматериали ти донесохме! — каза бързо Досьо, за да предотврати евентуално безапелационно изгонване.

Строгостта като че ли изчезна от лицето на Васко. Превърна се най-напред в недоумение, а като съгледа пазарската торба и канцеларската чанта — в ужас.

— К-к-какво е това? — заекна той.

— Компраматериалите! — каза Досьо.

Васко прехапа устни.

— Влезте! — отвори им той вратата на асансьора.

Мълчаха до четвъртия етаж, където слязоха. Васко ги заведе до врата с надпис „Офис“ и я отключи. Влязоха в тясна стая с легло, цяла стена дървени шкафове, маса и ютия за гладене.

— Е? — попита Васко.

Досьо изтърси пазарската чанта на леглото. Искаше да порази още от самото начало Васко. И успя. Васко се хвана за главата. По леглото се разпиляха монети, чуждестранни банкноти и пакетчетата, със сода бикарбонат. Украсената със седеф дървена табакера се килна на една страна, капакът й се отвари и офисът се изпълни с провлечена източна мелодия.

Тримата погледнаха гордо към Васко.

— Вие луди ли сте? — възкликна съкрушен той. — Всичко сте провалили. Сега ще разбере, че го следим, и ще видите какво ще стане!

Гордостта на тримата веднага се изпари. Разбраха каква беля са направили и наведоха глави. Чувствуваха се виновни и съжаляваха, че са се престарали. Очакваха присъдата на Васко. Бяха готови на всичко, само да поправят сторената грешка. Вместо да разобличат и обезвредят престъпника, бяха му помогнали да се измъкне от капана на Васко. Ето защо очакваха гневът на пиколото да се излее върху главите им. Но известно е, че изненадата е спътник на, всяка разузнавателно-криминална работа.

— Назначавам ви отново! — каза най-неочаквано Васко.

Те веднага заеха войнишката стойка „мирно“ и го гледаха в очите. Васко очевидно не се шегуваше, а наистина отново ги взимаше за свои помощници.

— Веднага ще трябва да върнете всичко, преди да се е прибрал!

Това беше по-висока цена, отколкото мислеха, че ще платят за необмислените си действия, но нищо не смееха да кажат.

— Хайде — подкани ги Васко, докато напъхваше в пазарската чанта пръснатите по леглото компраматериали. — И всичко на място да поставите. Дано ключът е още там, ако се е връщал, може да го е взел. Оставя го само когато очаква чистачка. — Постави пеещата седефена кутия най-отгоре и им подаде чантата. — Тръгвайте!

— А радиопредавателят? — попита Живко.

— Какъв радиопредавател? — не го разбра Васко.

— На онзи проклет нумизмат — показа му Живко голямата канцеларска чанта, която държеше в ръка.

Васко я грабна и я отвори. Отвътре изскочи уплашената до смърт котка, рипна върху масата за гладене, преобърна ютията, която с грохот падна на земята, и още по-подплашена се завря под леглото.

— Досьо чел за такова нещо — оправдаваше се Живко, — радиопредавател в корема на куче. Та решихме, че котката трябва да се провери.

— За пребиване сте! — обади се Васко изпод леглото, където се беше пъхнал, за да хване котката. — Кой даде идеята?

— Аз — доблестно си призна Досьо, въпреки че с това се прощаваше с ордена вероятно за цял живот.

Васко измъкна котката. Тя се мяташе отчаяно в ръцете му и се опитваше да го драска. Натика съпротивящото се животинче обратно в канцеларската чанта, затвори я и я подаде на Досьо.

— Кога си раждан? — попита го той.

— Дванадесети септември хиляда деветстотин шестдесет и четвърта година — отвърна Досьо, като избягваше да гледа пиколото.

— Зодия „Дева“ значи! — каза Васил. — Може ли такова нещо бе? И аз съм „Дева“, ама… Хайде, бързайте! Бързайте, докато не се е прибрал!

10.
В КЛОПКА

Здрачаваше се. Още малко и щеше да се мръкне.

Досьо, Патри и Живко подтичваха запъхтени по булевард „Христо Ботев“. От хотела дотук не си бяха разменили нито дума. Мислеха за последиците от събитията през последните дни, но никой за тяхна чест не обвиняваше другите за тежкото положение, в което се намираха. Патри си правеше вътрешно самокритика, ругаеше се, че се е хванал с нещо, което не е по силите му. И се кълнеше, след като върнат компраматериалите, да се откаже от каквато и да било детективска дейност. Що се отнася до ордена — виж, ако му го дадат, ще го вземе. Хич да не е, беше си го заслужил.

Живко също реши да се откаже от преследването и залавянето на престъпника. Ще си гледа уроците и отново ще се занимава с фотолюбителство, пък като завърши средното си образование, ще кандидатствува кинорежисура.

Що се отнася до Досьо, той не мислеше за нищо друго, освен за поставената им задача, за това, как ще свършат по-добре работата, какви изненади могат да се очакват и как да излязат от това или онова трудно положение.

Спряха се пред къщата на Теодосиев. Единствен Досьо се сети да погледне за трабанта. Нямаше го. Какво можеше да означава това? Че Теодосиев се е върнал, открил е картофа в ауспуха и след това е излязъл някъде с колата. Следователно горе го нямаше. Но качвал ли се е в апартамента си? Видял ли е, че липсват компрометиращи го материали? Това щяха да разберат по ключа. Ако го нямаше под изтривалката, значи Теодосиев се е връщал в къщи и тогава всичко е свършено. Пресякъл е вече границата на България. Колко му е, като имаш в мотора си двеста и шейсет коня! Ако обаче ключът си стои на мястото, нищо не е загубено. Само трябва да действуват бързо.

Тези наситени с логика разсъждения минаха през главата на Досьо само за секунди. Време за губене нямаше. И тримата хукнаха нагоре по стълбите.

Ключът лежеше под изтривалката, следователно събитията се развиваха в тяхна полза.

Влязоха в полутъмния хол, но лампа не запалиха, Досьо отвори чекмеджето на бюрото и тримата започнаха да подреждат конфискуваните вещи и валута. Бързаха, може би това притъпяваше бдителността им. Затова резкият и твърд глас, който чуха зад гърба си, ги накара да подскочат.

— Горе ръцете!

Вдигнаха ги.

Ще ги оставим така, с вдигнати ръце, защото, преди да се разплете докрай, тази история се беше заплела от всички възможни страни.

11.
НЕОБИЧАЙНИЯТ ШАНС НА СТАРШИНА МЛАДЕНОВ

През този наситен със събития ден се бяха случили и неща, за които нашите трима герои въобще и не подозираха. Сутринта, докато Досьо запушваше ауспуха на трабанта с картоф, доктор Ставрев преглеждаше списъка на отсъствуващите. Видя, че Досьо, Патри и Живко не са идвали на училище от миналия четвъртък насам и това го обезпокои. Съжаляваше, че се е усъмнил в оплакванията на Живко от апандисит, че е заподозрял Патри в лъжа и се е подиграл с Досьо, като го е изпратил в час, без дори да го прегледа. Ето защо отиде веднага в шести „г“. Извини се, че прекъсва урока, и се обърна към класа:

— Знае ли някой от какво са болни тримата отсъствуващи?

Никой не се обади. Доктор Ставрев се извини още един път и излезе от стаята.

Соня, която единствена знаеше защо тримата отсъствуват, още като видя лекаря, разбра, че може да се случи нещо много неприятно. Веднага след училище тя отиде на тавана, в щаба, но не намери никого. Бутна под вратата бележка:

Потърсете ме, важно е!

С.

Прибра се в къщи и не излезе никъде, за да не се разминат. На всяка цена трябваше да ги предупреди.

Оттук нататък събитията са дадени по часовник, за да стане ясна тяхната последователност и фатална неизбежност.

В дванадесет часа̀ и двадесет минути Досьо, Патри и Живко занесоха компраматериалите в щаба. Бележката на Соня не видяха. Още с влизането Живко стъпи върху нея, без да я забележи. Бързаха да се приберат навреме за обяд.

В шестнадесет часа̀ и тридесет и пет минути Досьо влезе в щаба, за да вземе компраматериалите за Васко. Видя бележката — някакво

мръсно, смачкано листче, което изхвърли през капандурата, без да го погледне.

В седемнадесет часа̀ и пет минути доктор Ставрев на връщане от зъболекар позвъни у Живкови. Отвори му майката на Живко. Баща му, както обикновено, още не беше се прибрал. Доктор Ставрев се представи и тя го покани да влезе. По лицето й нямаше тревога и той разбра, че напразно се безпокои. Хвана го дори малко яд. Родителите трябва да намират начин да съобщят в училище защо отсъствуват децата им.

— Ние сме колеги, не знам дали знаете? — каза тя.

— Така ли? — престорено се учуди лекарят. Той знаеше много добре, че майката на Живко е ветеринарен лекар, и затова добави: — Е, значи сама си лекувате сина. Но все пак трябваше да ме уведомите.

— За какво? — не разбра майката.

— За Живко.

— Какво за Живко?

— От какво е болен.

— Че той не е болен.

— Защо тогава не идва на училище?

— Няма такова нещо! — каза напълно убедена в думите си майката.

— Има, колега, има! — И доктор Ставрев разказа всичко, което знаеше: за внезапната и малко съмнителна атака от апандисит, за стомашното разстройство на Патри и за намазания с тебешир език на Досьо. Видя, че Живковата майка се разтревожи, но нямаше как. Всичко си има граница, а пет дни безпричинно отсъствие от училище е извън всяка граница. Тримата го бяха излъгали, нека си платят. У Досьо и Патри реши да не ходи. Знаеше добре, че не е необходимо.

В деветнадесет часа̀ майката на Живко, извън себе си от нерви, реши да го набие хубаво, въпреки че по принцип беше против боя. Когато обаче Живко не се прибра до деветнадесет и десет часа̀, гневът й се превърна в безпокойство.

В деветнадесет и петнайсет майката на Живко позвъни у Патри. Отвори й майка му. Пет минути по-късно извикаха по телефона и майката на Досьо. Трите майки бяха разтревожени. Кой да предположи, че техните деца, толкова добри ученици, бягат от училище.

Майката на Патри събуди мъжа си — спеше, преди да отиде на нощна смяна. Сънен, бащата се закани да тегли такъв бой на сина си, когато се върне, че да го помни цял живот. На него и през ум не му минаваше, че Патри нямаше как да се върне.

В деветнадесет и петдесет, след като никой от тримата й приятели не я потърси, Соня реши да звънне у Патри. Посрещнаха я разтревожени трите майки. Нямаше как, влезе в хола.

— Къде са? — попита я с надежда в гласа си Живковата майка.

Соня излъга, че не знае. Майката на Живко заплака, след нея на Патри и най-накрая — Досьовата. Тя беше твърда жена. Досьо приличаше на нея.

Като ги видя да плачат, разрева се и Соня, едно, защото плаченето е заразително, и, второ, беше вече сигурна, че на тримата се е случило нещо лошо. Разказа всичко, което знаеше. А знаеше много. Бащата на Патри се разяри и се закани да даде цялата милиция под съд. Как така ще вземат деца да помагат!

В двадесет и петнайсет пристигнаха и бащите на Досьо и Живко. Чудеха се какво да предприемат. В двадесет часа̀ и двадесет минути решиха да отидат веднага в милицията, но тъкмо в това време на вратата се позвъни. Старшина Младенов се зарадва, че намира и тримата бащи събрани на едно място. „Какъв шанс!“, помисли си той. Обикновено, когато търсеше някой, все не го намираше, а сега тези тримата като че ли чакаха него.

Като видяха старшината, трите майки ревнаха отново с пълен глас. Но той им каза да не се безпокоят, децата им били живи и здрави, само малко задържани поради опит за кражба.

— Не е вярно! — ядоса се Соня. — Те на вас помагаха!

— Нека да дойде и Соня — предложи бащата на Досьо, в чиято глава на журналист зреше вече едно телевизионно предаване.

— Ваша работа! — съгласи се старшината.

Тримата бащи и Соня слязоха долу. Там ги чакаше „Синята лампа“, както някои наричат патрулните милиционерски коли. Качиха се и потеглиха към районното управление.

12.
ЧОРАПЪТ ЗАПОЧВА ДА СЕ РАЗПЛИТА

Майор Петров, следовател от районното управление на милицията, барабанеше нервно с пръсти по бюрото си. Срещу него в меките кресла седяха като на тръни тримата разтревожени бащи и възмутената до дъното на душата си Соня. Тя току-що беше заявила и пред майора, че тримата й приятели не са никакви крадци, а помощници на Народната милиция, които дори са предложени за ордени (Досьо й се беше похвалил).

— Ако всичко това, което казва Соня, е вярно, да знаете, че ще ви дам под съд! — каза заплашително бащата на Патри.

— Вярно е, честна дума! — потвърди Соня.

— За какъв престъпник става дума! — чудеше се майорът.

— Ще ви дам под съд, запомнете това! — повтори заплахата си бащата на Патри.

— Досега не сме използували деца. Такава практика нямаме, другари! — каза майорът и натисна звънеца на бюрото си.

В стаята влезе старшина Младенов.

— Заповядайте, другарю майор!

— Доведете ги!

Старшината отдаде чест и излезе.

— Сега ще се изясни всичко. Те сами ще ни разкажат — обърна се майорът към родителите.

— А на вас какво казаха? — заинтересува се бащата на Досьо.

— Не съм ги разпитвал — отвърна майорът. — Изпратих веднага да ви повикат.

— Е, ясно — каза Досьовият баща. — Ще ви помоля да се срещнем някой път, другарю майор, за да си поприказваме. Аз съм журналист и искам да понапиша нещо. Напоследък, знаете…

Не се доизказа. Вратата се отвори. На прага застана Драган Теодосиев, собственикът на трабанта с осем цилиндъра. Като го видя, Соня скочи уплашена от мястото си.

— Ето го! — извика тя. — Този човек…

Но остана с отворена от учудване уста. Зад Драган Теодосиев стояха умърлушени, но не и отчаяни, тримата й приятели, а най-отзад — старшина Младенов.

— Свободен си! — каза майорът на старшината и се обърна към останалите. — Седнете!

Децата седнаха на столовете, наредени покрай стената, колкото се може по-далеч от бащите си. Не че се страхуваха, но докато се установи невинността им… Теодосиев седна до тях, но през два стола. Държеше се като сърдит.

Настъпи неловко мълчание, което ще използуваме, за да разкажем какво се случи с тримата, след като ги оставихме с вдигнати ръце в хола на нумизмата.

Живко се разтрепера. Патри го сви стомахът много жестоко, а Досьо усети как краката му се подкосяват. Иначе запазиха самообладание и се държаха достойно. Никой не се разплака. Нумизматът (не се съмняваха, че това е именно той) вдигна телефонната слушалка и взе да набира номер. Предположиха, че се обажда на съучастника си, онзи с папионката. Досьо се чудеше как да остави някаква следа на милицията. Но престана да се чуди, след като чу, че Теодосиев поиска да го свържат с дежурния в управлението. Съобщи, че в къщата му има обир, че е заловил крадците на местопрестъплението и поиска да изпратят веднага дежурната кола.

„Крадецът вика: дръжте крадеца!“, спомни си Досьо известната фраза, която и баща му използуваше в статиите си, и съвсем се успокои: явно Теодосиев неправилно преценяваше обстановката и това щеше да му коства много.

Чуха сирената на милиционерската кола. След малко ги отведоха с една „синя лампа“ в районното управление, майорът взе имената и адресите им и ги заключиха в една стая. Стояха така около час може би, след което старшина Младенов ги доведе тук, в кабинета на майор Петров, при бащите им.

— Разкажете вие! — обърна се майорът към Теодосиев.

— Сутринта не можах да запаля колата — започна Теодосиев. — Излязох без кола, имах много работа и затова за обяд не се прибрах. Около шест часа̀ доведох техник, който откри, че в ауспуха има набит картоф. Трябва да вземете мерки, другарю майор, напоследък в квартала има доста хулигански прояви. Онзи ден пък вентилите ми задигнаха.

— По-нататък! — подкани го майорът.

— Направихме един кръг с техника около квартала и се прибрах. Още на стълбите чух шум. Влязох и ги видях тези трима та. Бяха отворили чекмеджето на бюрото ми. Викнах им „горе ръцете“ и те ги вдигнаха. Аз оръжие нямам, само така, да ги сплаша. Останалото знаете. Съставихме и протокол. Не липсва кой знае какво, детинска работа, ама… Котката искаха да ми задигнат, моля ви се!

— Малолетни престъпници значи! — каза майорът и някак злорадо погледна към трима та бащи. Беше го яд на тях. Без да знаят, обвиняват милицията.

— Не е вярно — протестира Живко. — Той е нумизмат!

— Нумизмат съм! — потвърди мъжът.

— Призна си, нали? — каза зарадвано Патри.

Баща му скочи към него, но майорът успя навреме да му прегради пътя.

— Моля ви се, това е милиция. В къщи се разправяйте колкото си искате!

Бащата на Патри се върна в креслото, но юмруците му останаха свити.

— А сега нека спокойно да изясним положението! — подкани отново към спокойствие майорът, който се почувствува победител.

— Да кажа аз? — обади се Досьо. — Повикайте Васил, пиколото от хотел „София“.

— Защо Васил? — трепна нервно престъпникът. — Какво общо има тук Васил?

— Виждате ли? — тържествуваше Досьо. Предположи, че Теодосиев се е уплашил, тъй като е разбрал, че между тях, децата, и опитния разузнавач Васко — пиколото, има връзка. „Капанът щракна, господин Теодосиев, и в него се мяткате вие“ — искаше му се да извика, но реши да изчака събитията.

13.
ТАЙНАТА НА НУМИЗМАТА

Васко не се изненада, когато един милиционер с чин старшина и на име Младенов най-любезно го покани да отидат до управлението. След изчезването на прането на г-жа Дюран директорът уведоми милицията. Въпреки че прането се намери, милицията считаше, че в случая има нещо неизяснено. Васко не беше казал нищо за децата.

Затова тръгна съвсем спокоен за управлението. Мислеше си, че тези хора сигурно няма какво да правят, щом се занимават с пране, което заедно със собственицата си отдавна вече е някъде в Европа. Изненада се само, че го заведоха в друго районно управление, не в това, в което се бяха оплакали за прането. Минаха по тъмен коридор и спряха пред врата, която старшината отвори, без да почука.

Като видяха Васко, тримата приятели въздъхнаха облекчено. Сега всичко ще се оправи!

Васко, тъкмо напротив, щом ги зърна, разбра, че е станала някаква страхотна каша, но реши, каквото и да се случи — пада му се. Кой го би по главата да се занимава с тези хлапета? После видя Драган Теодосиев и съвсем изстина.

— Кажи им кой е този? — самоуверено се обади Досьо.

— Чичо ми е! — каза с глас на умиращ Васко, обърна глава към Досьо, показа му скришом юмрука си…

— Баща ти ще те пребие, да знаеш! — предупреди го чичо му.

— Той е кръгъл сирак, другарю майор — обади се Соня.

Майорът погледна към чичото на Васко — към Драган Теодосиев.

— Баща му е професор — настоя чичото. — А майка му е лекарка.

Бащата на Патри не издържа, пресегна се, взе от цигарите на Живковия баща и след повече от две седмици запали отново. Патри тъжно проследи издигащия се към тавана синкав дим. И за пропушването от него щяха да подирят сметка, въпреки че децата не бива да отговарят за деянията на родителите си.

Майорът натисна звънеца на бюрото си. Старшина Младенов отново се появи и застана мирно.

— Възрастните да излязат — каза майорът и заповяда на старшината: — Никой да не ни безпокои!

Старшината козирува и изведе четиримата мъже. Майорът стана от бюрото си, седна на мекото кожено кресло и покани децата на канапето.

— Сега да разясним всичко — каза той и се обърна към Васко:

— Защо причини толкова много неприятности на чичо си?

— А той защо се бърка във възпитанието ми? — защити се Васко.

— Какво толкова се бърка?

— Нещо не ми вървеше много в училище, фактически никак не ми вървеше и той накара мама и татко да ме дадат на работа, да съм видел как се изкарва хлябът.

— Правилно! — каза твърдо майорът.

— Мен вече ми е ясно как се вади хлябът! — възрази Васко. — А той ги подучва: „Още малко, съвсем да му уври главата!“

— А ключът? — попита Досьо, на когото все пак му се искаше да има нещо вярно в цялата история. За какво иначе бяха минали през толкова перипетии и мъки.

— Стига с този ключ! — сопна се Васко. — Забравят ги по джобовете си и после ги хвърлят, където им падне…

— Я си дръж езика! — каза строго майорът.

— Тогава, ако е въпросът, защо е изхвърлил от трабанта онзи пакет? — все още не вярваше Досьо.

— Аз казах „нещо като пакет“ — уточни Живко.

— Стига приказки! — скара им се майорът и отново се обърна към Васко: — За мене ти си много виновен. Защо подведе тези деца?

— Ами защото ми бяха много симпатични и ей така, хрумна ми… — чудеше се какво да каже Васко. — Откъде да знам, че ще стане така? — и Васко избърса пространството между носа и устата си, върху което вече се оформяха тънки мустачки.

— И какво да те правим сега? — попита майор Петров.

— Пиколо повече не ми се стои — отвърна Васко. — Ходи ми се на училище, ако щете вярвайте!

— Свободен си! — каза му неочаквано майорът.

— Аз ли? — не му се вярваше на Васко.

— Ти! Впрочем и Соня. Благодаря ти, Соня!

— Довиждане, другарю майор — каза Соня, обърна демонстративно гръб на Васко и излезе от кабинета.

14.
НОВА ЗАДАЧА С МНОГО НЕИЗВЕСТНИ

Майорът стана и с бавни крачки прекоси стаята. Загледа се за миг през прозореца, после се върна обратно. Разхождаше се не защото искаше да си придава важност, а за да поразмисли малко. И като размисли, отиде при децата, които седяха с наведени глави на канапето. Патри пръв вдигна очи и срещна погледа на майора.

— Виновни сме — каза Патри и се обърна към приятелите си. — И те да кажат, ама аз съм виновен.

Майорът се засмя добродушно, за да прогони натегнатата атмосфера, която го караше да се чувствува неудобно в собствения си кабинет.

— Че какво пък толкова сте виновни? Искали сте да помогнете на милицията.

— Е, да, точно това искахме — каза Патри.

— Похвално! — каза майорът и тримата почувствуваха как някаква тежест се смъква от раменете им. — А готови ли сте все още да помагате?

— Разбира се! — отвърна с надежда Досьо.

— Свободно време имате ли? — попита майорът.

— Да.

— Е, да, ама в свободното време помагате в къщи.

— Няма такова нещо — отби атаката Досьо.

— Тогава как искате да помагате на милицията?! — вдигна рамене майорът. — Аз, дето съм майор, помагам в къщи и чинии мия, ако се наложи, и задачи решавам, защото имам двама такива като вас. Задачите с разни неизвестни им са съвсем мъгла. А вие? Трябва да помагате в къщи, да!

Досьо гледаше разочарован. „И този, уж майор, а разсъждава като журналист!“, сравняваше той майор Петров с баща си. „Изглежда, че това е дефект не на професията, а на възрастта.“

Майорът стана внезапно и изкомандува, сякаш командуваше цял полк:

— Стани!

Децата се изопнаха като струни.

— Слушайте заповед: Да си гледате уроците и да помагате в къщи — това е първата ви задача. За следващите ще ми се обадите след шест години, като завършите. И да си носите дипломите. Ясно ли е?

— Ясно е! — отвърнаха нестройно тримата.

— Свободни сте! — каза майорът и отиде да ги изпрати до вратата.

Така завърши цялата история. Впрочем има още малко. След като прескочим тъжните събития същата вечер по домовете на тримата, ето какво се случи на следващата сутрин:

Досьо, Патри и Живко се срещнаха отново на улица „Васил Мулетаров“ и „Шипченски проход“ с чанти в ръка. Потеглиха към училище.

— Разбрахте ли какво било нумизмат? — попита мрачно Досьо.

Двамата кимнаха.

— Да намериш един речник на чуждите думи! — нареди Досьо на Живко.

— За какво ти е?

— Ще го научим целия наизуст, пък после ще видим…

— Без мене обаче! — обади се Патри.

Влязоха в училищния двор.

Следите
не винаги
остават

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

http://chitanka.info

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.